

SIRI

LAPORAN

PENYELIDIKAN

15

**Laporan Awal
Penilaian Keberkesanan
Rancangan-Rancangan Seliaan
PEMADAM**

LAPORAN AWAL PENILAIAN
KEBERKESANAN RANCANGAN-RANCANGAN SELIAAN PEMADAM

V. Navaratnam

S. Kulalmoli

SIRI LAPORAN PENYELIDIKAN NO.15

1987

HAKCIPTA (H), OLEH PUSAT PENYELIDIKAN DADAH
DAN UBAT-UBATAN, UNIVERSITI SAINS MALAYSIA.
SEMUA HAK TERPELIHARA.
SEBARANG BAHAGIAN DALAM PERCETAKAN INI
TIDAK BOLEH DITERBITKAN SEMULA,
DISIMPAN DALAM CARA YANG BOLEH
DIPERGUNAKAN SEMULA ATAUPUN DIPINDAHKAN
DALAM SEBARANG CARA, BAIK DENGAN
CARA ELEKTRONIK, MEKANIK,
PENGAMBARAN SEMULA, PERAKAMAN
DAN SEBAGAINYA TANPA IZIN
TERLEBIH DAHULU DARI PENGARANG-PENGARANGNYA.

PUSAT PENYELIDIKAN DADAH DAN UBAT-UBATAN*
UNIVERSITI SAINS MALAYSIA (USM)
MINDEN, PULAU PINANG
MALAYSIA

ISBN 967-9979-21-0

DICETAK OLEH UNIT PERCETAKAN PUSAT USM

* PUSAT PENYELIDIKAN DAN LATIHAN
BBB/PKS DALAM PENGGUNAAN DADAH DAN DADAH PSIKOTROPIK

Laporan kajian ini tidak akan berhasil tanpa kerjasama ramai orang, tetapi hanya beberapa nama disebutkan di sini:

- (i) Y.A.B. Datuk Seri (Dr.) Mahathir bin Mohamad, Perdana Menteri selaku Pengerusi Jawatankuasa Anti-Dadah Majlis Keselamatan Negara dan Penaung Pemadam Kebangsaan.
- (ii) Y.B. Datuk Megat Junid Megat Ayob, Yang di Pertua Pemadam Kebangsaan Merangkap Timbalan Menteri Dalam Negeri.
- (iii) Y. B. Datuk Rais Yatim, bekas Yang di Pertua Pemadam Kebangsaan.
- (iv) Y. Bhg. Datuk Azizan Zainul Abidin, Ketua Setiausaha, Kementerian Dalam Negeri.
- (v) Y. Bhg. Datuk Haji Musa bin Mohamad, Naib Canselor, Universiti Sains Malaysia.
- (vi) Y. Bhg. Dato' Wan Ismail Wan Mahmood, Jabatan Perdana Menteri.
- (vii) Tuan Haji Mohd. Kassim Shah, Setiausaha Agong, Pemadam Kebangsaan.
- (viii) Semua kakitangan dan peserta di Kem Pemadam dan Rumah Perantaraan di Wilayah Persekutuan dan Pusat Harian di Kelang.
- (ix) Kakitangan dalam bahagian kerjaluar, bahagian statistik dan komputer; dan pejabat setiausaha Pusat Penyelidikan Dadah dan Ubat-Ubatan.

	Muka Surat
Penghargaan	i
Jadual Kandungan	ii
Senarai Jadual	vi
Senarai Lampiran	x
Summary	xi
Prakata	xv
Ringkasan	xviii
Pengenalan	1
 BAB 1: RANCANGAN SELIAAN DI KEM PEMADAM SUNGAI BESI	 8
1.1 Penubuhan	
1.2 Tujuan-tujuan Rancangan	
1.3 Pengambilan	
1.4 Jenis-Jenis Peserta	
1.5 Pelan Fizikal Kem	
1.6 Kemudahan-kemudahan yang Disediakan untuk Penghuni	
1.7 Keciciran dari Rancangan	
1.8 Rumusan	

BAB 2: PROFIL PESERTA-PESERTA	47
2.1 Pengenalan	
2.2 Ciri-Ciri Sosio-demografik	
2.3 Latarbelakang Penggunaan Dadah	
2.4 Latarbelakang Jenayah	
2.5 Rumusan	
 BAB 3: PENGURUSAN RANCANGAN	 74
3.1 Rasional Pemulihan	
3.2 Pendekatan Pemulihan	
3.3 Sistem, Proses dan Peringkat	
3.4 Kegiatan-kegiatan Pemulihan	
3.5 Rumusan	
 BAB 4: ORGANISASI KAKITANGAN DALAM RANCANGAN	 86
4.1 Susunan, Bilangan dan Nisbah Kakitangan Peserta	
4.2 Jenis, Kelayakan dan Pengalaman Kakitangan	
4.3 Tugas-tugas Kakitangan	
4.4 Penglibatan Peserta dalam Tugas-tugas Pengurusan Kem	
4.5 Rumusan	
 BAB 5: KEGIATAN-KEGIATAN KHUSUS DALAM RANCANGAN	 99
5.1 Rundingcara	
5.2 Program Jaya Diri	
5.3 Skim Anak Angkat	

5.4	Agama		8.3	Tujuan	
5.5	Rekreasi		8.4	Organisasi Kakitangan	
5.6	Rumusan		8.5	Kegiatan-kegiatan	
BAB 6:	SISTEM KAWALAN TINGKAHLAKU KAKITANGAN DAN PESERTA DALAM RANCANGAN	119	8.6	Kewangan	
6.1	Peraturan-peraturan		8.7	Masalah-masalah dan Isu-isu yang Timbul	
6.2	Masalah-masalah		8.8	Cadangan-cadangan	
6.3	Langkah-langkah untuk Menjaga Disiplin Kem		8.9	Rumusan	
6.4	Rumusan		BAB 9:	KESIMPULAN	147
BAB 7:	RANCANGAN SELIAAN DI RUMAH PERANTARAAN WILAYAH PERSEKUTUAN	125	Rujukan		149
7.1	Pengenalan		Lampiran		150
7.2	Penubuhan				
7.3	Pengambilan dan Peraturan-peraturan				
7.4	Tujuan				
7.5	Pengurusan				
7.6	Organisasi Kakitangan				
7.7	Kegiatan-kegiatan				
7.8	Masalah-masalah dan Isu-isu yang Timbul				
7.9	Rumusan				
BAB 8:	RANCANGAN SELIAAN DI PUSAT HARIAN KELANG	137			
8.1	Pengenalan				
8.2	Penubuhan				

	Muka Surat		
Jadual A	Taburan Peratusan Kes-kes yang Berdaftar bagi Rancangan-rancangan Seliaan Pemadam mengikut Bangsa.	4	
Jadual B	Taburan Peratusan Kes-kes yang telah Menamatkan Rancangan-rancangan Seliaan Pemadam mengikut Status Sekarang.	5	
Jadual 1.1	Bilangan Peserta-peserta yang Menerima Seliaan di Kem Pemadam dari Tahun 1982 - Jun 1986 mengikut Tahun.	15	
Jadual 1.2	Taburan Peratusan Peserta-peserta di Kem Pemadam pada akhir Bulan Januari 1987 mengikut Bangsa.	16	
Jadual 1.3	Taburan Peratusan Peserta-peserta di Kem Pemadam pada akhir Bulan Januari 1987 mengikut Umur.	18	
Jadual 1.4	Taburan Peratusan Peserta-peserta di Kem Pemadam pada akhir Bulan Januari 1987 mengikut Jangkamasa Penginapan.	19	
Jadual 1.5	Taburan Peratusan Peserta-peserta Berdaftar yang Tercicir mengikut Tahun.	35	
Jadual 1.6	Taburan Peratusan Peserta-peserta Berdaftar yang Tercicir mengikut Sebab-sebab Tercicir dan mengikut Tahun.	38	
Jadual 2.1	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Negeri Asal.	48	
Jadual 2.2	Taburan peratusan Kes-kes mengikut Bangsa.	50	
Jadual 2.3	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Jantina.	51	

Jadual 2.4	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Umur.	52
Jadual 2.5	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Taraf Perkahwinan.	53
Jadual 2.6	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Taraf Pendidikan.	55
Jadual 2.7	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Jenis Perkerjaan.	56
Jadual 2.8	Taburan Peratusan Kes-kes Pemadam mengikut Umur Mula Menggunakan Dadah.	57
Jadual 2.9	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Jenis-jenis Dadah yang Pernah Digunakan.	59
Jadual 2.10	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Jenis-jenis Dadah yang Digunakan Sekarang.	60

Jadual 2.11	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Jangkamasa Penggunaan.	61
Jadual 2.12	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Sumber Dadah.	63
Jadual 2.13	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Perbelanjaan Harian untuk Dadah.	64
Jadual 2.14	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Sebab-sebab Menggunakan Dadah.	65
Jadual 2.15	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Sebab-sebab Berhenti.	67
Jadual 2.16	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Rekod Jenayah.	68
Jadual 2.17	Taburan Peratusan Kes-kes mengikut Jenis Kesalahan.	70

Muka Surat

Lampiran A:	Pelan Lokasi Kem Pemadam	150
Lampiran B:	Jadual Latihan Harian Peserta-Peserta Di Kem Pemadam	151
Lampiran C:	Sistem Disiplin (Tatatertib) Di Kem Pemadam	152
Lampiran D:	Carta Organisasi Kakitangan Di Kem Pemadam	155
Lampiran E:	Senarai Tugas-Tugas Kakitangan dan Pelatih Di Kem Pemadam	156
Lampiran F:	Carta Organisasi Peserta-Peserta Di Kem Pemadam	158

1. The central register and personal case files for the supervision programmes were poorly maintained. This affected compilation of statistics which are important and basic to evaluating the efficacy of the programme as well as to measure participant progress over time.
2. Statistics from Pemadam indicate that the number of cases who registered for its supervision programme from 1983 till 1985 was 1079. Of this total, 4.3% were cases in follow-up, 14.1% were successfully rehabilitated and 81.6% relapsed. Evidently, the rate of recidivism was very high. The factors in the programmes that contributed to participant's treatment as well as those that did not have any effect on his treatment, need further study. If relapse is seen as an indicator of programme success or failure, then the need to study these programme elements becomes further enhanced.

3. Another vital shortcoming in the programmes is the lack of professional staff. This shortcoming is reflected in inefficient programme management and unethical staff behaviour. Professional staff with the relevant qualifications, skill and experience is needed. Professional management with trained staff will ensure that the programmes are run, properly, ethically as well as for public interest.
4. Although there are various components in the Pemadam supervision programmes such as counselling, vocational, religious and recreational, these activities are not structured towards rehabilitation goals. As a result the cumulative effect of these activities on the overall rehabilitation of a participant is not clear.
5. Besides the issue of professionalism, Pemadam does not have sufficient and suitable staff for its supervision programmes. For instance there is a lack of trained teachers in the vocational section at Camp Pemadam. Staff in this programme have also been used for other duties. The wardens were being assigned roles as storekeeper and deputy head of the institution. Contradictory working roles was another staff problem. For instance, one of the two wardens was also expected to play the role of a disciplinary figure. Insufficient and unsuitable staff affect program delivery.

6. Cases under the supervision programmes had varied profiles especially in terms of age, educational level and occupation type. Ideally, it would be more suitable to place participants with similar profiles in the same centre. Such division may be done by using the differing characteristics stated above as a guide.
7. The involvement of staff and participants in the program is essential to the success of any programme. As a result the participation of the two groups in the activities of the centre should be encouraged. More participants should be taken under the 'adopt-a-participant' work scheme sponsored by the private sector.
8. The concept of voluntary work is difficult to implement in drug rehabilitation programmes. This is because the problem of drug addiction is a serious one. Besides, the concept of voluntary social work is loose, in the sense that the voluntary worker is accountable only to his client. Such a situation provides room for inefficient case management on the part of the voluntary worker. Moreover, the voluntary social worker tends to practise his brand of social work, within the limitations of his knowledge and practice, if any.

9. Another problem that needs to be overcome is the lack of communication and coordination between the Pemadam headquarters' hierarchy of aftercare committees and the aftercare centres.

10. Besides these, other areas that need to be looked into are:- increasing the number of cases in the supervision programmes, through 'outreach' programmes by the voluntary corps; intensive religious classes for all participants; increased finance; suitable places to start programmes as well as strong discipline.

PRAKATA

Jagaan lanjutan merupakan sebahagian penting daripada sebarang rancangan rawatan dan pemulihan salah guna dadah. Memandangkan bahawa salah guna dadah diisytiharkan sebagai masalah utama negara ini, maka segala pengetahuan mengenai keberkesanan rancangan-rancangan jagaan lanjutan adalah sangat mustahak bagi pembentukan dasar, perancangan dan amalan dasar-dasar tersebut. Semua rancangan-rancangan jagaan lanjutan, sama ada rancangan-rancangan kerajaan atau rancangan-rancangan bukan kerajaan, harus dinilai demi meningkatkan prestasi rancangan-rancangan tersebut. Memandangkan peranan penting badan-badan bukan kerajaan dalam usaha-usaha pencegahan dan pengawalan dadah maka Pemadam Kebangsaan telah membuat cadangan supaya rancangan-rancangan jagaan lanjutannya dikaji semula bagi memperbaiki taraf perkhidmatan jagaan lanjutan.

Dalam mesyuarat Jawatankuasa Bertindak Pemadam Kebangsaan, bekas Yang di Pertua, Yang Berhormat Dato' Rais Yatim membuat keputusan bahawa suatu kajian mengenai keberkesanan rancangan-rancangan seliaan lanjutan yang sedang dijalankan oleh Pemadam Kebangsaan perlu dibuat. Beliau minta pihak Pusat Penyelidikan Dadah dan Ubat-Ubatan memberi kerjasama dan sokongan dalam menjalankan kajian berkenaan.

Di dalam perbincangan mesyuarat tersebut adalah jelas bahawa kajian yang perlu boleh dibahagikan kepada dua fasa iaitu, fasa pertama dan fasa kedua. Pada fasa pertama kajian ini dilihat sistem penyampaian rancangan-rancangan seliaan Pemadam iaitu, di Kem, Rumah Perantaraan dan Pusat Harian. Laporan awal ini adalah berdasarkan dokumentasi rancangan-rancangan seliaan Pemadam dari segi latarbelakang, tujuan-tujuan dan pendekatan-pendekatan yang digunakan.

Kajian fasa pertama ini telah dijalankan pada awal bulan Februari 1987. Pengumpulan maklumat telah dibuat dengan menemuramah beberapa orang kakitangan dan peserta yang terpilih, di samping membuat pengamatan-pengamatan serta mengkaji data-data sekunder.

Fasa kedua menganalisisakan penghuni-penghuni yang telah berlepas dari Kem Pemadam, Rumah Perantaraan dan Pusat Harian yang dianggap sebagai berjaya atau sedang berjaya. Pada bahagian kedua kajian ini, masalah-masalah yang telah diidentifikasi pada bahagian pertama akan dikaji secara lebih terperinci. Laporan ini adalah mengenai kajian bahagian pertama.

Laporan awal ini harus dikaji berhubung dengan maklum-balas daripada kakitangan dan peserta-peserta rancangan yang akan menjadi tumpuan utama fasa berikut.

Tujuan kajian sistem penyampaian rancangan-rancangan seliaan Pemadam ini ialah untuk membentuk alat-alat penyelidikan seperti skala-skala, soalselidik-soalselidik, ujian-ujian dan sebagainya. Alat-alat ini akan membantu dalam mengukur dan menilai keberkesanan rancangan-rancangan seliaan Pemadam.

1. Daftar utama kes-kes dan fail-fail peribadi kes dalam rancangan-rancangan seliaan adalah tidak lengkap. Ini menyulitkan penyusunan statistik. Penyusunan statistik ini penting dan asas untuk menilai keberkesanan rancangan dan juga demi mengukur kemajuan peserta dalam rancangan melalui masa.
2. Mengikut perangkaan Pemadam, bilangan kes-kes penagih yang berdaftar dari tahun 1983 hingga tahun 1985 ialah 1079. Daripada jumlah tersebut 4.3% adalah kes-kes di bawah susulan, 14.1% kes dapat dipulihkan dengan jayanya dan 81.6% kes telah kembali semula ke tabiat menagih dadah. Kadar bekas peserta-peserta rancangan seliaan Pemadam yang kembali menagih semula adalah sangat tinggi. Faktor-faktor dalam rancangan-rancangan yang telah menyumbang kepada rawatan seseorang peserta serta elemen-elemen dalam rancangan yang tidak berkesan terhadap pemulihannya, perlu dikaji lagi. Mengkaji faktor-faktor ini adalah mustahak jika kadar kembali menagih dilihat sebagai salah satu ukuran keberkesanan rancangan.

3. Suatu kekurangan yang jelas kelihatan dalam rancangan-rancangan seliaan ini ialah tiadanya seorang pun kakitangan yang ikhtisas. Kelemahan ini juga dicerminkan pada pengurusan rancangan yang tidak cekap dan kelakuan kakitangan yang kurang beretika. Kakitangan ikhtisas yang mempunyai pendidikan, kemahiran dan pengalaman yang sewajarnya adalah perlu. Pengurusan ikhtisas dan kakitangan yang mempunyai latihan akan menentukan bahawa rancangan-rancangan dijalankan secara mahir, adil dan demi kepentingan sosial.
4. Walaupun ada beberapa komponen-komponen di dalam rancangan-rancangan seliaan Pemadam seperti rundingcara, vokasional, agama dan rekreasi tetapi tidak wujud suatu struktur pemulihan yang mengintegrasikan kegiatan-kegiatan ini. Maka kesan kumulatifnya terhadap pemulihan keseluruhan seseorang peserta adalah kurang jelas.
5. Selain daripada isu ikhtisas, rancangan-rancangan seliaan Pemadam tidak mempunyai kakitangan yang cukup dan sesuai. Di dalam bahagian vokasional Kem Pemadam misalnya, ada kekurangan tenaga pengajar yang mempunyai latihan. Kakitangan dalam rancangan juga digunakan untuk tugas-tugas lain. Seorang waden misalnya, digunakan sebagai

pembekal stor. Peranan-peranan kakitangan yang bercanggah juga merupakan suatu lagi masalah. Waden kedua misalnya menjadi pegawai disiplin. Kakitangan yang tidak cukup dan kurang sesuai menjejaskan penyampaian perkhidmatan.

6. Profil kes-kes Pemadam juga berbeza terutamanya dari segi umur, taraf pendidikan dan jenis pekerjaan. Secara unggul, adalah lebih sesuai menempatkan peserta-peserta dengan profil-profil yang jauh berbeza di pusat-pusat lain. Pembahagian ini boleh dibuat berpandukan aspek-aspek berbeza yang tersebut di atas.
7. Penglibatan kakitangan dan peserta dalam rancangan adalah penting bagi menjayakan sesuatu rancangan. Maka penglibatan kedua-dua kumpulan ini dalam kegiatan-kegiatan pusat haruslah digalakkan. Lebih ramai peserta-peserta harus dilibatkan di dalam rancangan-rancangan kerja seperti Skim Anak Angkat.
8. Konsep sukarela agak sukar digunakan dalam bidang pemulihan dadah. Ini adalah kerana masalah penagihan dadah adalah masalah yang serius. Di samping itu konsep kerja sosial sukarela adalah suatu konsep yang sangat renggang di mana, pekerja sukarela tidak bertanggungjawab

kepada sesiapa melainkan diri dan kliennya. Keadaan seperti ini menimbulkan masalah pengurusan kes yang tidak cekap. Lagipun pekerja sukarela juga mengamalkan jenis rundingcara sekadar yang diketahuinya sahaja. Ini pula dihadkan oleh pengetahuan dan pengalaman tentang kerja sosial yang dia sedia ada.

9. Suatu lagi masalah yang perlu diatasi ialah mewujudkan perhubungan dan penyelarasan yang lebih di antara pihak ibu pejabat, jawatankuasa-jawatankuasa seliaan lanjutan dan pusat-pusat seliaan Pemadam.
10. Selain daripada itu, keperluan-keperluan lain ialah meningkatkan lagi bilangan kes-kes yang mengikuti rancangan-rancangan seliaan Pemadam melalui program-program 'outreach', rundingcara agama yang intensif bagi semua peserta, kewangan yang lebih bagi pusat-pusat seliaan, tempat yang sesuai dan disiplin yang lebih tegas.

Penilaian keberkesanan sebarang rancangan perkhidmatan manusia adalah tidak lengkap, tanpa mengkaji terlebih dahulu, cara rancangan tersebut disampaikan. Sistem penyampaian sesuatu rancangan merujuk kepada apa yang disampaikan dalam rancangan (input) tersebut. Apa yang dihasilkan (output) daripada rancangan-rancangan, jika diukur dengan tujuan-tujuannya, akan memberi suatu gambaran tentang keberkesanan rancangan. Masalah-masalah dan isu-isu yang membangkit dalam proses menyampaikan 'input', yang mempengaruhi 'output', juga penting dikaji demi mengukur keberkesanannya.

Secara lebih khusus, sistem penyampaian ini akan mengkaji objektif-objektif rancangan, pentadbiran dan penyelerasan rancangan, pengurusan kakitangan, kegiatan-kegiatan khusus dalam rancangan, sistem-sistem yang mengawal tingkahlaku peserta-peserta rancangan dan profil peserta-peserta yang merupakan sipenerima rancangan.

Laporan ini akan juga menumpukan pada interaksi antara elemen-elemen rancangan tersebut dari segi mencapai matlamat-matlamatnya. Tujuannya ialah untuk mendapat suatu kefahaman yang mendalam tentang dinamik-dinamik dalam rancangan, sebelum membuat sebarang ide atau cadangan untuk mengubahsuaikan sistem penyampaian. Penilaian sistem penyampaian akan juga menjadi

panduan untuk merekabentuk (iaitu, apa yang hendak diukur, alat-alat pengukuran yang hendak digunakan seperti soal selidik, skala dan sebagainya) penilaian keberkesanan terperinci dan jangka panjang sesuatu rancangan.

PEMADAM telah memulakan rancangan-rancangan seliaannya sejak tahun 1979. Di antara rancangan-rancangan seliaan yang wujud sekarang ialah (i) Kem PEMADAM, yang terletak di Sungai Besi, Selangor (ii) tiga buah rumah Perantaraan iaitu di negeri-negeri Wilayah Persekutuan, Perak (Taiping) dan Johor dan (iii) tiga buah pusat harian iaitu, di negeri-negeri Selangor (Kelang dan Kajang) dan di Negeri Sembilan (Seremban). Dua lagi pusat harian iaitu di negeri-negeri Perlis (Kangar) dan Trengganu (Kuantan) telah ditutup. PEMADAM juga sedang membina suatu pusat seliaan di Kelantan (Kota Bharu) dan dua lagi pusat harian sedang dirancang pembinaannya di negeri-negeri Trengganu dan Pulau Pinang.

Pada peringkat permulaan (1976 - 1982), mengikut perlembagaan PEMADAM, salah satu tujuannya ialah "memulihkan penagih-penagih dadah". Suatu Jawatankuasa Kecil Rawatan dan Pemulihan diwujudkan demi menunaikan tujuan ini. Tetapi selepas suatu mesyuarat jawatankuasa tersebut pada 2 Mac 1982, tujuan tersebut diubahsuaikan mengikut Arahan No. 13, Majlis Keselamatan Negara di mana tujuannya sekarang ialah "memulihkan penagih-penagih dadah (jagaan lanjutan)."

Pengubahsuaian ini dibuat supaya peranannya tidak bercanggah dengan peranan Bahagian Rawatan dan Pemulihan, Kementerian Dalam Negeri (KDN). Tambahan pula PEMADAM lebih menumpukan kepada seliaan berbentuk separuh institusi seperti Kem Pemadam, Rumah Perantaraan dan Pusat Harian, dibanding dengan jagaan lanjutan di komuniti luar yang dijalankan oleh Bahagian Jagaan Lanjutan (KDN).

Mengikut perangkaan PEMADAM, bilangan kes-kes penagih yang berdaftar, dari tahun 1983 hingga tahun 1985 ialah 1079. Sila rujuk kepada Jadual A. Daripada jumlah tersebut, 834 (77.3%) ialah orang Melayu, 145 (13.4%) ialah orang Cina dan 100 (9.3%) lagi orang India dan lain-lain bangsa. Daripada jumlah yang sama juga, 47 (4.3%) adalah kes-kes di bawah susulan dan 152 (14.1%) kes dapat dipulihkan dengan jayanya. Sila rujuk kepada Jadual B. PEMADAM telah membuat suatu rumusan bahawa yang baki iaitu, 880 (81.6%) orang telah kembali semula ke tabiat menagih dadah.

Memandangkan fail-fail peribadi kes-kes yang berdaftar dengan rancangan-rancangan seliaan Pemadam tidak boleh diperolehi dari ibu pejabat Pemadam Kebangsaan, maka pihak penyelidik tidak dapat menyokong data mengenai status penagih-penagih. Walau bagaimanapun pihak penyelidik membuat anggapan bahawa maklumat tersebut didapati melalui menyemak

JADUAL A

TABURAN PERATURAN KES-KES YANG BERDAFTAR
BAGI RANCANGAN-RANCANGAN SELIAAN PEMADAM
MENGIKUT BANGSA

Bangsa	Bilangan (%)
Melayu	834 (77.3)
Cina	145 (13.4)
India dan lain-lain	100 (9.3)
Jumlah	1079 (100.0)

JADUAL B

TABURAN PERATURAN KES-KES YANG TELAH MENAMATKAN
RANCANGAN-RANCANGAN SELIAAN PEMADAM
MENGIKUT STATUS SEKARANG

Status Sekarang	Bilangan
Di bawah susulan	47 (4.3)
Dipulih dengan jayanya, (bekerja, berniaga dan lain-lain)	152 (14.1)
Kembali menagih	880 (81.6)
Jumlah	1079 (100.0)

kembali rekod-rekod yang disimpan mengenai rancangan-rancangan seliaan Pemadam. Mengikut daftar Pemadam Kebangsaan, jumlah 1079 orang merupakan kes-kes penagih yang terkumpul di pusat jagaan Pemadam dari tahun 1983 hingga tahun 1985, yang berdaftar di beberapa buah pusat sahaja. Maka jumlah kes-kes yang telah melalui rancangan-rancangan Seliaan Pemadam, sejak rancangan-rancangan tersebut dimulakan hingga masa kini adalah tidak lengkap.

Tambahan pula perangkaan ini adalah bagi jangkamasa di antara tahun-tahun 1983 dan 1985 di beberapa buah pusat sahaja. Maka ianya tidak lengkap. Demi memilih sampel-sampel bagi tahap kedua kajian ini data yang lebih lengkap adalah mustahak. Data tersebut telah pun diminta dari pihak yang berkenaan di ibu-pejabat Pemadam Kebangsaan.

Dokumentasi rancangan-rancangan seliaan Pemadam ini dibuat melalui:

- i. pemerhatian-pemerhatian penyelidik dan
- ii. temuduga-temuduga mendalam berpandukan suatu format soalan-soalan penyelidikan yang berstruktur.

Temuduga-temuduga ini dibuat dengan semua kakitangan iaitu, seramai tiga orang yang bekerja penuh masa dan seorang yang bekerja separuh masa. Di samping itu peserta-peserta juga telah ditemuduga secara individu dan secara kumpulan. Maklumat yang dikutip juga disemak di antara penyelidik sendiri demi menentukan kesahannya. Data-data sekunder seperti borang-borang yang digunakan dalam pengurusan rancangan, fail-fail peribadi peserta, rekod-rekod kedatangan semua pra-perundingcara, jadual-jadual waktu, peraturan-peraturan pusat, pelan pusat dan kegiatan-kegiatan mingguan di kem juga telah diteliti.

RANCANGAN SELIAAN DI KEM PEMADAM DI SUNGAI BESI

1.1 Penubuhan

Projek Kem PEMADAM di Sungai BESI iaitu, salah satu rancangan seliaan Pemadam yang berbentuk separuh institusi dan separuh komuniti diluluskan pada tahun 1976 dan dioperasikan 6 tahun kemudian pada tahun 1982. Kem ini merupakan hasil ide PEMADAM Wilayah Persekutuan yang kemudiannya diambilalih oleh PEMADAM Kebangsaan, suatu pemindahan yang dipandang sebagai rampasan ide dan tidak begitu digemari oleh PEMADAM Wilayah Persekutuan.

Kerja-kerja pembinaan telah mengambil masa lebihkurang 6 bulan iaitu, mulai dari bulan Ogos 1981 hingga bulan Februari 1982. Sebelum itu, kawasan seluas 52 ekar ini merupakan lombong-lombong bijih timah dan tempat penginapan setinggian. Sebanyak 17 buah blok bangunan telah didirikan dengan kos \$770,000. Kerajaan telah memberi bantuan modal sebanyak 1.75 juta ringgit. Kem ini ditubuhkan untuk memberi perkhidmatan seliaan kepada bekas penagih-penagih dadah yang telah menghabiskan rawatan di pusat-pusat pemulihan dadah kerajaan. Kem ini dibentuk berasaskan konsep "outward bound" dengan tujuan memotivasikan semula bekas penagih-penagih dadah yang disalah orientasikan terhadap tabiat menagih dadah.

Pada masa ini rancangan seliaan di Kem PEMADAM Sungai BESI merupakan rancangan PEMADAM yang paling utama dari segi peranan dan saiz. Rancangan ini juga menjadi rancangan seliaan yang menggunakan sumber kewangan yang paling banyak.

1.2 Tujuan-tujuan Rancangan1.2.1 Tujuan Am

Tujuan am rancangan ini ialah untuk memberi seliaan kepada bekas penagih-penagih dadah yang benar-benar sukarela dan bebas dari kesan-kesan fizikal dadah.

1.2.2 Tujuan Khusus

Tujuan khusus rancangan ini ialah menyediakan suatu perkhidmatan seliaan dalam suasana komuniti yang terbuka, dengan penglibatan bekas penagih-penagih dadah dan peserta-peserta rancangan dalam penggendaliannya, di samping mengamalkan ciri-ciri institusi serta mengenakan bayaran.

1.2.3 Tujuan JangkaPendek

Tujuan-tujuan jangkaPendek rancangan ini ialah untuk:

- i. membekalkan keperluan-keperluan asas atau fizikal seperti makan, tempat tidur dan sebagainya kepada bekas penagin-penagin dadan iaitu mereka yang telah dirawat dan dipulih dari segi fizikal supaya dapat menumpukan perhatian mereka terhadap pemulihan mental;
- ii. melatih mereka dari segi kemahiran dan disiplin kerja supaya mereka dapat berfungsi dan berdikari dari segi ekonomi;
- iii. melibatkan mereka yang lebih matang dan berdikari dalam pengurusan seharian kem supaya dapat membantu dalam pemulihan peserta-peserta baru secara berkongsi pengalaman pembelajaran mereka;
- iv. memenuhi keperluan-keperluan rohaniah dan rekreasi mereka melalui rundingcara individu, kelompok dan keluarga dan aktiviti-aktiviti agama serta latihan jasmani dan permainan-permainan luar demi pemulihan mental serta membina kesihatan badan; dan
- v. menegaskan kawalan diri supaya mereka akan jauhkan diri dari dadah pada masa depan.

1.2.4 Tujuan Jangkapanjang

Tujuan-tujuan jangka panjang rancangan di kem ini ialah:

- i. menyediakan peserta-peserta supaya kembali ke pangkuan masyarakat melalui membina keyakinan diri mereka dengan interaksi sosial;
- ii. menyediakan diri mereka supaya berdikari dari segi ekonomi bila tamat rancangan. Ini boleh dilakukan dengan mengajar suatu kemahiran kerja, melibatkan diri dalam suatu perusahaan kecil atau menempatkan mereka dalam suatu pekerjaan semasa di kem;
- iii. memilih peserta-peserta yang berkebolehan, serta matang dan melatih mereka demi membantu dalam pengendalian rancangan dan kegiatan-kegiatan di Kem, Rumah-rumah Perantaraan dan Pusat-Pusat Harian;
- iv. merujukkan peserta-peserta yang masih memerlukan seliaan ke Rumah-Rumah Perantaraan dan Pusat-pusat Harian di negeri masing-masing demi menyempurnakan proses seliaan;

- v. menentukan supaya mereka tidak terlibat semula dengan dadah melalui kegiatan-kegiatan seliaan.

1.3 Pengambilan

Kes-kes yang diterima untuk mengikuti rancangan seliaan di Kem PEMADAM merupakan:-

- i. kes-kes yang diperintah oleh mahkamah dan;
- ii. kes-kes yang dirujuk oleh lembaga-lembaga pelawat di pusat-pusat pemulihan kerajaan. Kes-kes ini haruslah mereka yang diperintah mengikuti rancangan jagaan lanjutan kerajaan.

Semua kes yang ingin mengikuti rancangan di kem ini haruslah dimasukkan ke dalam hospital terlebih dahulu, bagi ujian penentuan dan detoksifikasi, supaya bebas dari dadah secara fizikal semasa masuk ke dalam rancangan. Ini adalah memandangkan bahawa mereka tidak sampai ke kem ini sebaik sahaja mereka diperintah atau dirujuk masuk ke dalam kem. Kes-kes yang dipaksa supaya masuk ke dalam rancangan kem oleh keluarga dan kes-kes yang ditangkap masuk, tidak diterima disebabkan mereka ini adalah tidak sukarela.

Kes-kes yang datang secara sukarela ditemuduga oleh Penolong Pengetua untuk memastikan sama ada mereka benar-benar memasuki rancangan secara sukarela atau dipaksa. Kakitangan yang menemuduga tidak mempunyai kelayakan ikhtisas untuk melakukan

suatu diagnosa sosial. Walau bagaimanapun cara pengambilan kes-kes secara sukarela ini adalah baik dari segi amali. Caranya harus dibaiki lagi dari segi ikhtisas, dan dikekalkan. Semasa temuduga ini dijalankan ibubapa, penjaga atau sesiapa sahaja yang mengiringinya, semasa kes datang ke kem, berada bersamanya. Selepas perbincangan atau temubual pertama tersebut dengan pihak kem, beliau diberi pilihan sama ada masih mahu mengikuti rancangan seliaan atau tidak.

Kes-kes juga diwajibkan membayar sebanyak 20 ringgit untuk ujian penentuan air kencing yang mengesan dadah, sekiranya ujian ini dilakukan di kem.

Sebelum bulan Januari 1987 peserta-peserta dibenarkan tinggal di pusat ini selama 2 tahun dan ada juga kes-kes yang tinggal lebih daripada jangka masa yang ditetapkan. Walau bagaimanapun, memandangkan bilangan ramai penagih-penagih dadah yang ingin mengikuti rancangan dan juga kos tinggi rancangan seliaan ini, mulai tahun ini kes-kes ini terpaksa dipindah ke rumah-rumah perantaraan selepas 6 bulan. Ini dilakukan atas arahan Yang DiPertua PEMADAM Kebangsaan yang juga merupakan pentadbir tertinggi Kem PEMADAM. Harus juga dititikberatkan di sini bahawa mengikut Seksyen 13(2) Akta Penagih Dadah (Rawatan dan Pemulihan) 1983 (Akta 283) seseorang bekas penagih dadah boleh diwajibkan melalui seliaan lanjutan, hanya selama 6 bulan.

Sejauhmana jangkamasa penginapan di kem ini mempengaruhi kejayaan rancangan seliaan dari segi pemulihan seorang bekas penagih dadah, hanya dapat dilihat pada tahap kedua kajian ini iaitu, suatu kajian jangka panjang tentang penilaian keberkesanan rancangan.

Jumlah kes yang terdapat dalam daftar Kem PEMADAM dari tahun 1982 hingga bulan Jun 1986 diberi di dalam Jadual 1.1. Daripada jumlah ini hanya 262 kes dapat dikesan dalam Sistem Kawalan Pusat Penyelidikan Dadah dan Ubat-ubatan. Suatu profil pelatih-pelatih tersebut akan dibincang dalam bab 2.

1.4 Jenis-jenis Peserta

Semasa dokumentasi rancangan seliaan dijalankan seramai 36 orang peserta berada di Kem PEMADAM ini.

Daripada 36 orang peserta tersebut, sebanyak 72.2% adalah orang Melayu, 22.2% orang Cina dan 5.6% lagi orang India. Sila rujuk kepada Jadual 1.2. Peserta-peserta yang dirawat di kem ini berumur di antara 17 tahun dan 52 tahun. Kem ini tidak mempunyai peraturan bertulis mengenai umur minima dan maksima yang sanggup diterima oleh kem ini. Ini menjelaskan perbezaan luas yang terdapat di antara umur maksima dan minima peserta-peserta di kem. 37.2% daripada jumlah peserta di kem berumur di antara 27

JADUAL 1.1

BILANGAN PESERTA-PESERTA YANG MENERIMA SELIAAN DI KEM PEMADAM
DARI TAHUN 1982 - JUN 1986 MENGIKUT TAHUN

Tahun	Bilangan Peserta
1982	59
1983	143
1984	55
1985	101
1986 (hingga Jun)	96
Jumlah	454

JADUAL 1.2

TABURAN PERATUSAN PESERTA-PESERTA DI KEM PEMADAM PADA AKHIR
BULAN JANUARI 1987 MENGIKUT BANGSA

Bangsa	Bilangan (%)
Melayu	26 (72.2)
Cina	8 (22.2)
India	2 (5.6)
Jumlah	36 (100.0)

hingga 31 tahun. Sila rujuk kepada Jadual 1.3. 25.7% daripada jumlah peserta berumur di antara 22 hingga 26 tahun. 17.1% berumur di antara 32 hingga 36 tahun. 11.4% berumur 21 tahun atau kurang daripadanya dan yang lain pula (8.6%) berumur 37 tahun dan lebih.

Bagi jangkamasa penginapan di Kem PEMADAM, sila rujuk kepada Jadual 1.4. Daripada jumlah 36 orang peserta, 27.8% baru menginap selama 2 bulan dan kurang daripadanya. Peratus yang sama juga menginap selama 3 hingga 4 bulan dan 13.8% peserta tinggal selama 5 hingga 6 bulan. 30.6% peserta tinggal selama 7 bulan dan lebih. 13.9% peserta daripada peratus terakhir ini tinggal selama 1 hingga 2, tahun manakala 8.3% tinggal selama 3 hingga 4 tahun. Haruslah diperingatkan di sini bahawa mengikut undang-undang, seliaan lanjutan di institusi hanyalah hanya selama 6 bulan. Walau bagaimanapun, jangkamasa ini adalah tertakluk kepada pertimbangan Lembaga Pelawat. Jangkamasa tersebut boleh dikurangkan atau ditambahkan mengikut laporan kemajuan penghuni di kem.

Walaupun bagaimanapun, di kalangan golongan penghuni yang tinggal lebih daripada 6 bulan di pusat, ada yang ditugaskan sebagai pelatih dan penolong pelatih untuk membantu pihak pentadbiran kem dalam pengurusan rancangan seliaan. Ini adalah

JADUAL 1.3

TABURAN PERATUSAN PESERTA-PESERTA DI KEM PEMADAM
PADA AKHIR BULAN JANUARI 1987
MENGIKUT UMUR

Umur (dalam tahun)	Bilangan (%)
21 tahun dan kurang daripadanya	4 (11.4)
22 - 26	9 (25.7)
27 - 31	13 (37.2)
32 - 36	6 (17.1)
37 dan lebih daripadanya	3 (8.6)
Jumlah	35 (100.0)

Suatu kes tiada maklumat

JADUAL 1.4

TABURAN PERATUSAN PESERTA-PESERTA DI KEM PEMADAM
PADA AKHIR BULAN JANUARI 1987
MENGIKUT JANGKAMASA PENGINAPAN

Jangkamasa Penginapan (dalam bulan)	Bilangan (%)
2 dan kurang daripadanya	10 (27.8)
3 - 4	10 (27.8)
5 - 6	5 (13.8)
7 dan lebih daripadanya	11 (30.6)
Jumlah	36 (100.0)

sesuai dengan konsep menggunakan bekas penagih-penagih dadah dalam rancangan rawatan. Yang lain pula tidak mahu keluar sebab tidak mempunyai keyakinan diri untuk menghadapi dunia luar iaitu komuniti, keluarga dan sebagainya. Suatu lagi sebab mengapa mereka tidak mahu keluar ialah mereka belum lagi mendapat pekerjaan demi berdikari di luar.

Walaupun peserta-peserta yang tinggal lebih daripada 6 bulan di Kem merupakan suatu golongan yang kecil, mereka masih mengambil tempat kes-kes lain yang mungkin lebih memerlukan bantuan. Maka dicadangkan supaya rancangan-rancangan yang menyokong (supportive programmes) rancangan seliaan di Kem Pemadam, seperti Rumah-rumah Perantaraan, Pusat-pusat Harian dan Jawatankuasa-jawatankuasa Seliaan Lanjutan Daerah, memperbaiki mutu dan menambahkan perkhidmatan masing-masing.

Haruslah dititikberatkan di sini bahawa, sekiranya kes terlalu bergantung kepada Kem untuk hidup maka, proses integrasinya semula dengan masyarakat akan dilambatkan atau terjejas sama sekali. Sama ada tempoh rawatan yang wujud sekarang iaitu, selama 6 bulan, mempunyai kesan terhadap keyakinan diri mereka, harus dikaji pada tahap kedua kajian ini.

Kes-kes penghuni yang tinggalkan Kem diletak di bawah seliaan Jawatankuasa-jawatankuasa Seliaan Lanjutan di daerah masing-masing. Selain daripada memberi "sokongan sosial" kepada

bekas penghuni-penghuni Kem dan menguruskan penempatan kerja mereka, jawatankuasa ini juga bertanggungjawab melaporkan kepada pihak pengurusan Kem tentang kemajuan bekas penghuni-penghuni ini di daerah masing-masing. Bekas penghuni-penghuni Kem ini boleh juga diperlukan melapor diri di Pusat Harian atau Rumah Perantaraan di daerah atau negeri mereka, untuk menyambung seliaan lanjutan mereka. Ini juga merupakan suatu cara untuk menentukan mereka tidak kembali menghisap dadah sementara menunggu penempatan kerja mereka.

1.5 Pelan Fizikal Kem

Lampiran A menunjukkan pelan lokasi Kem PEMADAM. Pengawal atau pelatih-pelatih yang menggantikannya ditempatkan di bilik pengawal.

Blok pentadbiran mengandungi pejabat-pejabat Yang diPertua PEMADAM Kebangsaan, Pengetua Kem PEMADAM, kerani dan pejabat am. Memandangkan bahawa temuduga pengambilan haruslah dirahsiakan, maka dicadangkan suatu bilik dikhaskan untuk tujuan ini.

Blok bagi rundingcara dan perpustakaan mengandungi 3 bilik rundingcara dan suatu ruang membaca. Memandangkan blok rundingcara ini diperbuat daripada papan, sejauhmanakah rundingcara dapat dijalankan tanpa melanggar prinsip kerahsiaan dapat dipersoalkan. Kerahsiaan merupakan salah satu keperluan asas proses rundingcara.

Tambahan pula, bangunan ini tidak mempunyai suatu suasana yang menarik kerana gelap dan tiada hiasan. Bangunannya terletak terlalu dekat dengan bangunan pentadbiran.

Kedua-dua perkara ini iaitu, tiadanya kerahsiaan bagi rundingcara dan tempat bagi rundingcara yang menarik merupakan sebab-sebab mengapa kurang penghuni-penghuni yang mengunjungi bangunan ini untuk membaca atau menghadiri sessi rundingcara. Tambahan pula rundingcara diberi oleh pra-perundingcara sukarela yang tidak selalu hadir atau hadir seperti yang dijadualkan. Maklumat ini diperolehi melalui pemerhatian penyelidik dan juga melalui meneliti buku rekod kedatangan pra-perundingcara.

Bengkel-bengkel bagi perabut, mekanik dan setor besar terkunci sahaja memandangkan tidak ada tenaga pengajar. Dewan Tuan Hj. Idris pula digunakan untuk mesyuarat-mesyuarat Lembaga Pelawat dan juga untuk memberi ceramah kepada pelawat-pelawat yang datang ke Kem ini. Ada 6 blok asrama tetapi hanya 3 blok yang digunakan semasa kajian ini dijalankan. Asrama-asrama ini bercorak "dormitory" dan boleh muat seramai 20 hingga 30 orang setiap satu.

Tapak projek semaian bunga terletak di sebelah kanan blok pentadbiran. Projek kimpalan dan projek menternak ikan terletak di sebelah kiri bangunan surau dan

asrama-asrama peserta. Ketiga-tiga projek tersebut dijalankan dengan kerjasama kewangan dan kemahiran pihak swasta manakala, tapak projek-projek ini adalah milik kerajaan. Pekerja-pekerja yang membantu di projek ini merupakan peserta-peserta Kem yang dibayar gaji.

Kawasan Kem PEMADAM dikelilingi oleh suatu projek perumahan yang baru, kawasan setingan dan kawasan perumahan lama. Kawasan kem tidak ada pagar di sekelilingnya. Walau bagaimanapun, langkah membina pagar dicadangkan semasa mesyuarat Lembaga Pelawat, yang diadakan semasa kajian dijalankan. Cadangan ini dibuat memandangkan orang awam boleh masuk dan keluar dari Kem ini dengan bebas. Walaupun tindakan ini akan diambil hanya sebagai langkah pencegahan, implikasi negatifnya terhadap konsep dan rasional kem ini juga telah dibangkitkan semasa mesyuarat. Langkah ini, jika diambil, akan bercanggah dengan konsep 'terbuka' kem ini.

1.6 Kemudahan-kemudahan yang disediakan untuk penghuni

1.6.1 Penginapan

Peserta-peserta tinggal di asrama yang mempunyai seorang ketua asrama dan seorang penolong. Ketua dan penolong ini dipilih dari peserta-peserta sendiri. Peserta-peserta diberi tempat tidur masing-masing.

Setiap asrama juga dilengkapi dengan bilik-bilik mandi dan tandas-tandas. Peserta-peserta boleh menggunakan barang-barang keperluan peribadi yang sendiri misalnya, pakaian. Hanya peserta-peserta yang baru dikenakan memakai baju T yang berwarna biru untuk membezakan mereka daripada peserta-peserta lama. Ini adalah kerana mereka perlu diawasi memandangkan ada di antara mereka yang belum mengatasi pergantungan fizikal mereka terhadap dadah secara sempurna.

Peserta-peserta juga dibenarkan menyimpan alat-alat letrik masing-masing. Melainkan masa latihan kerja dijalankan, peserta-peserta kem ini adalah bebas untuk masuk dan keluar dari asrama masing-masing. Sebahagian daripada suatu asrama diasingkan bagi peserta-peserta baru yang masih mengalami kesan-kesan pengunduran (fizikal). Setiap peserta baru di asrama diberi seorang abang angkat yang akan menjaga kebajikannya semasa di kem. Peserta-peserta juga bertanggungjawab terhadap kebersihan dan hiasan asrama masing-masing. Walau bagaimanapun, selain daripada peserta-peserta sendiri, orang awam tidak dibenarkan masuk ke dalam mana-mana asrama di kem.

1.6.2 Makanan

Makanan disediakan oleh sekumpulan peserta-peserta yang ditugaskan di dapur. Seorang kerani bersama seorang atau dua orang peserta yang bertugas di dapur, membeli bekalan makanan dari pasar setiap dua atau tiga hari. Ini disimpan di dalam setor dan peti sejuk. Pengawal membantu mengeluarkan bekalan makanan dari setor. Peserta-peserta memasak mengikut bakat sendiri. Kadang-kadang mereka juga mendapatkan idea untuk menghidang masakan-masakan yang berlainan dari kakitangan kem atau isteri mereka, yang tinggal di dalam kawasan kem. Perbelanjaan makanan bagi seorang sehari ialah 4 ringgit. Peserta-peserta juga menyediakan makanan bagi pelawat-pelawat yang datang. Bayaran dikenakan kepada pelawat-pelawat di Kem tetapi bukan pada tetamu-tetamu kem. Peserta-peserta dihidangkan makanan 6 kali sehari iaitu sarapan pagi, minuman pagi, makanan tengahari, minuman petang dan minuman malam. Makanannya sedap dan mengandungi semua zat makanan yang diperlukan. Jenis makanan berbeza dari hari ke hari dan nampaknya tidak ada sebarang rungutan yang serius tentang makanan.

1.6.3 Kegiatan-kegiatan

Di antara kegiatan-kegiatan yang diadakan di Kem Pemadam di mana peserta-peserta boleh melibatkan diri ialah disiplin, perkhidmatan rundingcara dan aktiviti-aktiviti rekreasi. Sila rujuk kepada Lampiran B.

i. Disiplin

Penghuni-penghuni di kem ini dibahagikan kepada kumpulan-kumpulan di mana setiap kumpulan diberi tugas-tugas tertentu. Disiplin dilihat dari segi sejauhmana ia boleh menghabiskan kerja-kerja yang diberikan kepadanya. Di antara kerja-kerja yang dijalankan oleh pelatih-pelatih ialah ternakan, pertanian, kebersihan kawasan, kerja-kerja sentri, semaian, kimpalan, ternakan ikan, kerja-kerja dapur dan kerja-kerja pejabat. Semua peserta-peserta yang menjalankan tugas-tugas ini diselia oleh pihak kakitangan Kem kecuali, peserta-peserta yang pergi ke projek-projek semaian, kimpalan dan ternakan ikan. Ketiga-tiga kumpulan

peserta tersebut tidak diselia oleh kakitangan Kem. Peserta-peserta tersebut kerja dalam kumpulan-kumpulan kecil masing-masing, disiplin yang ditekankan di Kem ini ialah disiplin kerja.

Ada juga peserta-peserta yang pergi ke komuniti luar untuk menjalankan kerja-kerja gotong-royong misalnya, semasa kenduri perkahwinan. Mereka ini biasanya merupakan pelatih-pelatih yang lebih lama.

Walau bagaimanapun pembarisan (di sebelah pagi), berkawad dan bersenam juga dijalankan tetapi penekanan padanya tidak begitu ketara.

Ini mungkin kerana peserta-peserta di kem ini yang pernah melalui rawatan di pusat-pusat pemulihan kerajaan, pernah melalui latihan kawad yang asas di pusat-pusat tersebut. Penolong Pengetua, seorang bekas anggota polis, juga bertugas sebagai Pegawai Disiplin dan menyelia kegiatan-kegiatan peserta semasa Pengetua tidak ada di pusat.

Untuk memastikan supaya disiplin kem dijaga, suatu sistem disiplin (tatatertib) diadakan. Sistem ini mempunyai peraturan-peraturan tertentu dan hukuman-hukuman juga disediakan bagi mereka yang melanggar peraturan-peraturan tersebut. Sila rujuk kepada Lampiran C.

ii. Rundingcara

Rundingcara mengikut suatu jadual/waktu dijalankan setiap hari kecuali pada hari Ahad. Kakitangan yang memberi rundingcara ialah pegawai-pegawai pra-perundingcara sukarela. Seorang pra-perundingcara ditugaskan setiap hari kecuali pada hari Isnin bila ada dua orang pra-perundingcara yang bertugas. Mereka ini bekerja secara penuh masa atau separuh masa, sama ada di jabatan kerajaan atau dengan pihak swasta. Mereka juga diberi cuti oleh jabatan kerja masing-masing untuk menjalankan tugas-tugas rundingcara di kem PEMADAM. Suatu jadual pelatih-pelatih yang perlu jumpa perundingcara-perundingcara terpapar di

pejabat. Bahagian rundingcara ini diketuai oleh seorang perundingcara dari penjara Kajang. Beliau juga datang pada setiap hari Isnin dan menjadi ahli Lembaga Pelawat Kem PEMADAM.

iii. Rekreasi

Bagi rekreasi pula peserta-peserta kem ini ada sebuah padang bolasepak. gelanggang-gelanggang untuk 'volleyball' dan sepak takraw. Walaupun ada alat-alat muzik tetapi bahagian ini ditutup, memandangkan tidak ada tenaga pengajar atau penyelia. Sukan biasanya diadakan pada sebelah petang setiap hari, selepas tugas-tugas kerja dan bengkel-bengkel telah selesai.

iv. Agama

Kegiatan-kegiatan agama juga dijalankan untuk orang Muslim. Sila rujuk kepada Lampiran C. Bilangan peserta dalam kumpulan-kumpulan bangsa yang lain adalah sangat kecil dan dibiarkan beribadat secara sendiri. Ini merupakan suatu kekurangan dalam rancangan bagi penghuni-penghuni bukan Islam yang rasa bahawa mereka tidak menerima panduan agama yang sewajarnya.

1.6.4 Kemudahan-kemudahan Lain

i. Perubatan

Kem ini tidak mempunyai sebarang kakitangan perubatan kecuali Pengetua yang pernah giat dalam aktiviti-aktiviti Persatuan St. John Ambulan. Seorang kakitangan perubatan yang terlatih perlu ditempatkan di Kem untuk merawat kes-kes penghuni yang menghadapi masalah-masalah perubatan yang 3636. Kakitangan tersebut boleh juga membantu sekiranya penghuni-penghuni memerlukan rawatan kecemasan. Penghuni-penghuni Kem yang memerlukan rawatan perubatan dihantar ke hospital-hospital kerajaan pada masa ini. Kem ini juga mempunyai suatu mesin EMIT untuk menguji air kencing. Mesin ini digunakan bila pemeriksaan-pemeriksaan terkejut diadakan di kem untuk mengesan penggunaan dadah di dalam Kem.

Kakitangan dari pusat ini juga pergi ke badan-badan di luar kem untuk menjalankan ujian air kencing. Kegiatan ini juga merupakan suatu sumber pendapatan. Walaupun ini merupakan suatu perkhidmatan dari pihak kem yang baik dan berfaedah, ia melibatkan usaha dan masa kakitangan serta penghuni.

ii. Pengangkutan

Kem ini kadang-kadang menggunakan dua buah van kepunyaan PEMADAM Kebangsaan. Selain daripada 2 orang pemandu yang menjadi kakitangan PEMADAM Kebangsaan, ada juga seorang pelatih kem yang cekap memandu dan mempunyai lesen. Kebolehan ini digunakan untuk menyelenggarakan tugas-tugas kem ini misalnya, membeli bekalan makanan dan keperluan-keperluan lain di pusat, pergi ke mesjid, menghantar penghuni ke hospital dan sebagainya. Ada juga rungutan dari salah seorang kakitangan bahawa pengangkutan Kem disalahgunakan oleh kakitangan Kem untuk urusan-urusan keluarga dan peribadi. Beliau merungut bahawa ini kadang-kadang menyebabkan kerja-kerja pihak pentadbiran pusat tergendala.

iii. Lawatan dari keluarga dan cuti

Peserta-peserta juga dibenarkan bercuti untuk melawat keluarga semasa kecemasan misalnya, semasa ahli keluarga sakit, mati, terlibat dalam kemalangan dan sebagainya.

Keluarga juga digalakkan melawat penghuni-penghuni di kem untuk mengekalkan dan mempererat lagi perhubungan pelatih dengan keluarga. Lawatan-lawatan daripada keluarga-keluarga peserta ke Kem adalah jarang.

iv. Rancangan-rancangan tertentu

Selain daripada kemudahan-kemudahan tersebut di atas, rancangan-rancangan tertentu seperti orientasi dan 'join family' juga diadakan. Orientasi diadakan apabila penghuni daftar bagi rancangan Kem. 'Join family' diadakan apabila dia bebas dari kesan-kesan pengunduran fizikalnya dan sedia dipindahkan, dari bahagian detoksifikasi, ke asrama tetapnya. Kakitangan kem juga cuba mencari penempatan kerja untuk peserta-peserta yang sedia keluar dari kem dan ingin berdikari.

Semasa kajian ini dijalankan, suatu rancangan bagi memindahkan pelatih-pelatih yang telah duduk lebih daripada 6 bulan di Kem, ke Rumah Perantaraan di Wilayah Persekutuan juga dilakukan. Ini dilakukan untuk menyediakan

peserta berdikari dan diterima kembali oleh keluarga dan masyarakat luar. Walaupun rancangan ini merupakan suatu rancangan lama yang telah dihidupkan kembali, ia masih tidak mempunyai suatu struktur atau pelan yang jelas. Maka adalah agak sukar untuk menilai keberkesanan rancangan baru ini.

1.7 Keciciran Dari Rancangan

Keciciran dari rancangan berlaku di Kem Pemadam kerana sebab-sebab berikut:- tindakan disiplin yang diambil iaitu, dipecat dari Kem, dihukum masuk penjara dan mengikuti kursus di institusi lain (misalnya, penjara, Pusat Pertolongan Batu Gajah dan sebagainya). Tindakan tatatertib diambil terhadap peserta-peserta yang keluar tanpa kebenaran, mereka yang didapati ujian air kencingnya positif dan mereka yang tidak melapor diri semula selepas keluar dari Kem.

Keciciran dari rancangan tidak menjadi suatu masalah yang besar pada peringkat permulaan rancangan ini. Hanya 6.8% tercicir pada tahun 1982 daripada jumlah peserta yang berdaftar pada tahun tersebut. Sila lihat Jadual 1.5. Walau bagaimanapun peratus yang tercicir meningkat dari tahun 1983 hingga ke tahun 1985 dan kemudiannya jatuh ke 17.9% pada tahun 1986.

JADUAL 1.5

TABURAN PERATUSAN PESERTA-PESERTA BERDAFTAR YANG TERCICIR MENGIKUT TAHUN

Tahun	1982	1983	1984	1985	1986
Jumlah peserta yang berdaftar	59 (100%)	143 (100%)	55 (100%)	101 (100%)	39 (100%)
% yang tercicir	4 (6.8%)	29 (20.3%)	20 (36.4%)	46 (45.5%)	7 (17.9%)

Kawalan merupakan suatu masalah kepada kakitangan apabila peserta-peserta bertambah. Tambahan pula kewujudan kumpulan-kumpulan peserta yang 'hard-core' pada mulanya, menyebabkan masalah-masalah disiplin seperti orientasi peserta baru oleh peserta lama, secara kasar. Dengan menghadkan bilangan peserta-peserta dalam rancangan ke 60 hingga 70 peserta pada suatu titik masa, masalah ini boleh diatasi. Pihak pengurusan Kem juga berpendapat bahawa suatu jumlah peserta yang sederhana bilangannya lebih senang dikawal, memandangkan bilangan kakitangan yang terhad. Masalah ini boleh juga diatasi dengan melibatkan lebih ramai peserta lama yang matang dan berdikari dalam pengurusan rancangan. Suatu lagi langkah ialah menyesuaikan nisbah kakitangan dengan peserta.

Masalah keciciran dan disiplin juga dapat diatasi melalui sistem abang angkat. Mengikut sistem ini, setiap peserta baru diletak di bawah jagaan seorang peserta lama, yang memberi panduan dan menjaga kebajikannya selama peserta lama atau baru tersebut berada di pusat atau pun sehingga peserta baru tersebut menjadi lebih yakin.

Di antara tahun-tahun 1983 dan 1986 kebanyakan daripada peserta-peserta tercicir kerana tindakan disiplin yang diambil terhadap mereka. Sila lihat Jadual 1.6. Peratus ini meningkat dari 25% pada tahun 1982 hingga 57.1% pada tahun 1986 dengan peratus-peratus yang agak tinggi, di antara tahun-tahun 1983 dan 1985.

Dari segi pelarian, masalah ini mula timbul pada tahun 1983 (44.8%) dan telah kurang ke 28.6% pada tahun 1986 dengan peratus-peratus yang agak rendah, pada tahun-tahun 1984 dan 1985.

1.8 Rumusan

Walaupun sesuatu rancangan jagaan lanjutan seperti Kem Pemadam adalah sesuai dan perlu, adalah penting juga untuk menimbangkan perkara-perkara berikut:

i. Rancangan-Rancangan Berserampak

Rancangan tersebut tidak seharusnya menyerampak perkhidmatan-perkhidmatan yang sedia ada sama ada bagi rawatan dan pemulihan atau seliaan lanjutan di negara ini. Strateginya harus berbeza supaya bekas penagih-penagih dadah individu mempunyai pilihan dari segi rancangan-rancangan jagaan lanjutan.

JADUAL 1.6

TABURAN PERATUSAN PESERTA-PESERTA BERDAFTAR YANG TERCICIR
MENGIKUT SEBAB-SEBAB TERCICIR DAN TAHUN

Sebab-sebab Tercicir	Tahun				
	1982	1983	1984	1985	1986
Tindakan disiplin (dipecat)	1 (25%)	16 (55.2%)	18 (90%)	41 (89.1%)	4 (57.1%)
Lari	-	13 (44.8%)	2 (10%)	5 (10.9%)	2 (28.6%)
Penjara	-	-	-	-	1 (14.3%)
Mengikuti kursus di institusi lain (misalnya Penjara, Pusat Pertolongan Batu Gajah)	3 (75%)	-	-	-	-
	4 (100%)	29 (100%)	20 (100%)	46 (100%)	7 (100%)

Konsep Kem Pemadam iaitu suatu komuniti terapeutik yang separuh institusi dan separuh komuniti merupakan suatu usaha badan bukan kerajaan yang unggul, sekiranya di implementasikan dengan baik.

ii. Tujuan Rancangan

Tujuan rancangan didapati tidak selaras dengan pengubahsuaian yang dibuat oleh Jawatankuasa Kecil Rawatan dan Pemulihan iaitu, menumpukan pada seliaan sahaja, sebab masih terdapat kes-kes yang diterima yang tidak pernah memasuki suatu rancangan rawatan dan pemulihan kerajaan yang sempurna.

Memandangkan ada kes-kes yang tercicir dari rancangan di kem ini (misalnya mereka yang dipecat dari Kem, kerana keluar tanpa kebenaran, mempunyai ujian air kencing yang positif, lari, dihukum masuk penjara, tidak melapor diri selepas keluar) dan juga kerana mereka menerima tindakan disiplin atau tatatertib maka, sejauh manakah rancangan ini telah mencapai tujuan jangka pendeknya untuk memulihkan penagih-penagih dadah harus dikaji dengan lebih lanjut. Ini adalah kerana keciciran dari rancangan diambil sebagai salah satu ukuran keberkesanan rancangan dari segi bahawa rancangan mungkin tidak dapat memenuhi keperluannya.

Mengikut perangkaan dalam daftar Pemadam Kebangsaan, 81.6% daripada jumlah 1079 peserta-peserta yang telah melalui rancangan-rancangan seliaan Pemadam telah menagih semula. Jika kenyataan ini diambil sebagai salah suatu petunjuk penting tentang keberkesanan rancangan maka perkara ini harus dikaji secara lebih mendalam. Ini boleh dibuat dengan menilai sejauh manakah tujuan-tujuan jangka panjang rancangan ini tercapai. Adalah penting untuk mengesan dan memerhatikan kemajuan peserta-peserta tersebut di dalam masyarakat atau komunitinya. Kajian tersebut akan membantu menentukan sebab-sebab majoriti peserta-peserta yang keluar dari rancangan seliaan Pemadam menggunakan dadah semula. Kajian ini akan memberi suatu gambaran mengenai kelemahan-kelemahan dalam rancangan di samping menjadi garis panduan untuk membaiki kelemahan-kelemahan tersebut.

Sebarang rancangan jagaan lanjutan haruslah mendefinisikan tujuan-tujuannya secara jelas supaya:

- a. tujuan-tujuan ini dapat diamalkan dengan betul dan
- b. untuk membantu usaha-usaha penilaian rancangan tersebut.

Kefahaman kakitangan dan juga peserta-peserta mengenai tujuan-tujuan rancangan serta cara-cara mengamalkannya, penting bagi menentukan rancangan mencapai hasil yang ditujukan.

iii. Jangkamasa Penginapan

Jangkamasa penginapan haruslah ditentukan untuk memberi peluang kepada peserta-peserta baru menerima faedah daripada rancangan ini. Melainkan peserta-peserta lama (5 orang kesemuanya) yang dipilih untuk membantu dalam pengurusan rancangan, masalah peserta-peserta yang membina pergantungan terhadap pusat boleh diatasi dengan membebaskan mereka selepas sesuatu jangkamasa tertentu. Menetapkan jangkamasa penginapan akan juga membantu dari segi merancang kegiatan-kegiatan dalam rancangan mengikut susunan masa. Di samping itu langkah ini juga akan menimbulkan kesedaran keluarga dan masyarakat tentang tanggungjawab mereka terhadap menerima semula peserta-peserta yang telah tamat rancangan. Kini sekurang-kurangnya 3 orang peserta telah menjadikan Kem Pemadam tempat perlindungan dan pergantungan bagi mereka. Walaupun peserta-peserta tersebut telah lama berada di pusat tetapi tidak dipilih menyumbang terhadap pengurusan pusat. Sebaliknya mereka tidak dapat berdikari atau tidak ingin menghadapi keluarga dan masyarakat luar. Ini juga menimbulkan soal keberkesanan rancangan dari segi pemulihannya. Langkah tersebut di atas juga akan

menentukan bahawa jawatankuasa-jawatankuasa kecil jagaan lanjutan di daerah akan memainkan peranan-peranan mereka, dari segi mengintegrasikan bekas penghuni-penghuni Kem ini semula dengan masyarakat. Secara tidak langsung langkah ini akan juga menentukan bahawa rancangan-rancangan seperti Rumah Perantaraan dan Pusat Harian akan lebih giat lagi. Memandangkan perkhidmatan-perkhidmatan ini memberi sokongan kepada seliaan di Kem maka adalah penting menggiatkan lagi aktiviti-aktiviti tersebut.

iv. Konsep-Konsep 'Sukarela' dan 'Kem Terbuka'

Mengambil kira bahawa kem ini dibina sebagai kem terbuka, membina pagar-pagar yang tinggi seperti yang dicadangkan semasa mesyuarat Lembaga Pelawat adalah bercanggah dengan konsep ini. Memandangkan peserta-peserta dalam kem ini datang secara sukarela, maka mereka haruslah tinggal secara sukarela. Sebarang pagar yang dibina haruslah hanya sebagai suatu langkah keselamatan iaitu, tidak membenarkan sesiapa sahaja keluar dan masuk ke dalam pusat secara bebas. Ini akan juga menentukan kemudahan-kemudahan fizikal pusat tidak dicuri atau dirosak. Bekalan dadah juga mempunyai saluran-saluran yang mudah untuk mengalir.

v. Bilik-Bilik Rundingcara

Pelan fizikal kem ini adalah baik tetapi bilik-bilik bagi rundingcara haruslah 'sound-proof' untuk menentukan kerahsiaan maklumat peribadi yang ditukar-menukar. Sebolehnya bilik-bilik rundingcara ini harus diletakkan lebih dekat dengan tempat penginapan peserta-peserta daripada kedudukannya sekarang iaitu, berdekatan dengan pejabat am. Ini adalah atas prinsip bahawa peserta-peserta akan mengeluarkan perasaan mereka secara lebih senang dalam suatu suasana yang selesa bagi mereka.

vi. Penglibatan Peserta-Peserta dan Kakitangan Dalam Kegiatan-Kegiatan Pusat

Walaupun kegiatan-kegiatan harian peserta telah ditetapkan, sejauh manakah jadual tersebut diikuti secara berdisiplin, dan juga sejauh manakah ia boleh diamalkan oleh peserta individu pada peringkat-peringkat pemulihan yang berbeda, boleh dipersoalkan. Tambahan pula, sebagai model-model peranan (role models) kakitangan di Kem dan peserta-peserta lama harus menjadi contoh yang baik kepada peserta-peserta lain dari segi mengikuti kegiatan-kegiatan tertentu bersama mereka misalnya, semasa sembahyang, rekreasi dan sebagainya.

Memandangkan kakitangan Kem menginap di dalam kem tersebut ini tidak seharusnya menjadi masalah. Ini mungkin memerlukan satu 'core' atau kumpulan kakitangan yang benar-benar terlibat dengan penuh dedikasi dalam rancangan pemulihan di kem.

vii. Kegiatan-Kegiatan

Kegiatan rekreasi perlu ditambah lagi. Ajaran agama juga perlu diberi kepada penganut-penganut agama lain selain daripada penganut-penganut agama Islam. Perkhidmatan rundingcara perlu diadakan secara tetap dan berterusan. Peraturan-peraturan dan disiplin di Kem harus dipatuhi oleh kakitangan kem. Ini akan menentukan bahawa peserta-peserta kem juga akan mematuhi.

viii. Kemudahan-Kemudahan Perubatan, Pengangkutan dan Penginapan

Dari segi kemudahan perubatan, suatu langkah keselamatan kesihatan yang wajib ialah menempatkan seorang kakitangan dengan pengetahuan dan amalan perubatan yang munasabah di kem untuk mengendalikan kes-kes perubatan kecemasan. Adalah penting bahawa kemudahan-kemudahan kem seperti pengangkutan tidak disalahgunakan oleh kakitangan kem.

Sekiranya kem dapat menyediakan tempat penginapan bagi ibubapa dengan suatu bayaran yang minima, ini mungkin akan menambah lawatan-lawatan dari keluarga-keluarga peserta yang miskin dan tinggal jauh dari kem. Langkah ini juga akan merapatkan lagi perhubungan antara keluarga dan peserta. Cadangan ini juga dibuat memandangkan hanya beberapa asrama yang digunakan sebagai tempat penginapan oleh penghuni-penghuni. Asrama-asrama lain mungkin boleh dilengkapi dengan kemudahan-kemudahan dan disewa kepada keluarga-keluarga yang melawat. Langkah-langkah tersebut akan juga memberi peluang kepada keluarga memerhati cara-cara menyelia anak-anak mereka.

ix. Aktiviti 'Join Family'

Adalah lebih sesuai jika aktiviti seperti 'join family' yang diadakan semasa orientasi peserta terhadap pusat, dijalankan oleh kakitangan ikhtisas supaya tidak ada kesan-kesan negatif terhadap sahsiah peserta-peserta baru. Pada masa sekarang kegiatan ini dijalankan oleh peserta-peserta, terutamanya peserta-peserta lama dengan diselia oleh kakitangan.

x. Rancangan Pemindahan Ke Rumah Perantaraan

Akhir sekali sebarang rancangan yang dibuat untuk memindahkan peserta dari kem ke Rumah Perantaraan atau Pusat Harian atau mana-mana rancangan jagaan lanjutan lain harus mempunyai tujuan dan struktur yang jelas. Ini akan menentukan bahawa peserta masih mempunyai haluan dan sokongan sehingga dia boleh berdikari.

PROFIL PESERTA-PESERTA

2.1 Pengenalan

Maklumat mengenai profil kes-kes Pemadam telah diperolehi daripada laporan-laporan yang dihantarkan ke Pusat Penyelidikan Dadah dan Ubat-Ubatan (PPDU), Universiti Sains Malaysia. Maklumat ini terkandung dalam Sistem Kawalan Penyalahgunaan Dadah (SKPD).

Sejumlah 511 nombor kad pengenalan daripada suatu senarai 1079 kes, yang berdaftar dengan Pemadam Kebangsaan dari tahun 1983 - 1985 dan sebanyak 504 nombor kad pengenalan bekas peserta rancangan di Kem Pemadam, dari tahun 1982 - 1987 telah dimasukkan ke dalam SKPD. Maklumat mengenai hanya sejumlah 434 kes dapat dikesan. 262 (60.4%) kes daripada jumlah ini telah melalui rancangan di Kem Pemadam. Profil kes-kes dalam bab ini adalah berasaskan 434 kes tersebut.

2.2 Ciri-Ciri Sosio-demografiki. Negeri Asal

Sila lihat Jadual 2.1.

54.6% daripada jumlah 434 kes adalah dari Wilayah Persekutuan. 16.6% daripada jumlah tersebut adalah dari Selangor. Peratus-peratus yang kecil adalah dari negeri-negeri lain.

JADUAL 2.1

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT NEGERI ASAL

Negeri Asal	Bilangan (%)
	N = 434
Kedah	4 (0.9)
Pulau Pinang	15 (3.5)
Perak	21 (4.8)
Selangor	72 (16.6)
Wilayah Persekutuan	237 (54.6)
Negeri Sembilan	18 (4.1)
Melaka	5 (1.2)
Johor	27 (6.2)
Pahang	16 (3.7)
Trengganu	14 (3.2)
Kelantan	5 (1.2)
Jumlah	434 (100.00)

ii. Bangsa

Sila lihat Jadual 2.2.

Daripada jumlah 434 kes, 83.8% adalah berbangsa Melayu. Peratus-peratus yang sangat kecil adalah daripada bangsa-bangsa lain seperti Cina, India dan sebagainya. Ada juga 1 kes yang bukan warganegara Malaysia.

iii. Jantina

Sila lihat Jadual 2.3.

Daripada jumlah 434 kes, 99.8% adalah lelaki.

iv. Umur

Sila lihat Jadual 2.4.

Daripada jumlah 433 kes, 45.7% adalah dalam lingkungan umur 20 hingga 24 tahun semasa berdaftar dengan pihak Pemadam. Daripada jumlah tersebut, 27.3% adalah dalam lingkungan umur 25 hingga 29 tahun. 15.5% daripada mereka adalah dalam lingkungan umur 15 hingga 19 tahun. Peratus-peratus yang sangat kecil adalah dalam lingkungan-lingkungan umur yang lain.

v. Taraf Perkahwinan

Sila lihat Jadual 2.5.

Daripada jumlah 410 kes, 84.1% adalah bujang. 13.7% daripada jumlah tersebut telah berkahwin. Yang lain pula telah bercerai atau telah menjadi janda.

JADUAL 2.2

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT BANGSA

Bangsa	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
	N = 434	2
Melayu	362 (83.8)	
Cina	37 (8.6)	
India	26 (6.0)	
Lain-Warganegara	6 (1.4)	
Lain-Bukan Warganegara	1 (0.2)	
Jumlah	432 (100.0)	

JADUAL 2.3

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT JANTINA

Jantina	Bilangan (%)
	N = 434
Lelaki	433 (99.8)
Perempuan	1 (0.2)
Jumlah	434 (100.0)

JADUAL 2.4

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT UMUR

Umur (dalam tahun)	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
	N = 434	1
15 - 19	67 (15.5)	
20 - 24	198 (45.7)	
25 - 29	118 (27.3)	
30 - 34	39 (9.0)	
35 - 39	10 (2.3)	
40 - 44	1 (0.2)	
Jumlah	433 (100.0)	

JADUAL 2.5

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT TARAF PERKAHWINAN

Taraf Perkahwinan	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
	N = 434	24
Bujang	345 (84.1)	
Berkahwin	56 (13.7)	
Bercerai/Berpisah	7 (1.7)	
Janda/Balu	2 (0.5)	
Jumlah	410 (100.0)	

vi. Taraf Pendidikan

Sila lihat Jadual 2.6.

Daripada jumlah 33 kes, 51.5% mempunyai pendidikan setakat sekolah menengah rendah (Tingkatan 1 hingga 3). Daripada jumlah tersebut, 42.4% mempunyai pendidikan sehingga sekolah menengah atas (Tingkatan 4 - 6). Kes-kes yang lain telah menerima pendidikan sekolah rendah.

vii. Jenis Pekerjaan

Sila lihat Jadual 2.7.

Daripada jumlah 430 kes, 37.7% merupakan penganggur semasa berdaftar dengan Pemadam. 25.6% merupakan buruh kasar. Peratus-peratus yang kecil membuat kerja-kerja yang lain.

2.3 Latarbelakang Penggunaan Dadah

i. Umur Mula Menggunakan Dadah

Sila lihat Jadual 2.8.

Daripada jumlah 412 kes, 45.4% mula menggunakan dadah dalam lingkungan umur 15 hingga 19 tahun. 37.6% daripada jumlah tersebut mula menggunakannya dalam lingkungan umur 20 hingga 24 tahun. 10.4% daripada mereka mula menggunakan dadah dalam lingkungan umur 25 hingga 29 tahun.

JADUAL 2.6

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT TARAF PENDIDIKAN

Taraf Pendidikan	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
	N = 434	401*
Peringkat Sekolah Rendah	2 (6.1)	
Tingkatan 1 - 3	17 (51.5)	
Tingkatan 4 - 6	14 (42.4)	
Jumlah	33 (100.0)	

* Maklumbalas bagi taraf pendidikan adalah terhad. Ini adalah kerana soalan ini tidak terdapat dalam semua jenis borang Sistem Kawalan Penyalahgunaan Dadah.

JADUAL 2.7

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT JENIS PEKERJAAN

Jenis Pekerjaan	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
	N = 434	4
Polis	1 (0.2)	
Penuntut SR/SM	15 (3.5)	
Penuntut MAK/UNI	6 (1.4)	
Penganggur	162 (37.7)	
Buruh Kasar	110 (25.6)	
Penjaga Kedai	25 (5.8)	
Kerja Perkeranian	35 (8.1)	
Pekerja Mahir	22 (5.1)	
KPL Penggunaan	9 (2.1)	
Lain-lain	45 (10.5)	
Jumlah	430 (100.0)	

JADUAL 2.8

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT UMUR
MULA MENGGUNAKAN DADAH

Umur Mula Menggunakan Dadah (dalam tahun)	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
	N = 434	22
< 9	1 (0.3)	
10 - 14	15 (3.6)	
15 - 19	187 (45.4)	
20 - 24	155 (37.6)	
25 - 29	43 (10.4)	
30 - 34	10 (2.4)	
35 - 39	1 (0.3)	
Jumlah	412 (100.0)	

ii. Jenis-Jenis Dadah Yang Pernah Digunakan

Sila lihat Jadual 2.9.

Daripada jumlah 431 kes, 92.8% pernah menggunakan heroin. 75.9% daripada jumlah 432 kes pernah menghisap rokok. 46.5% daripada jumlah 430 kes pernah menghisap ganja. 21.4% daripada jumlah 425 kes pernah minum alkohol. Peratus-peratus yang kecil pernah menggunakan jenis-jenis dadah yang lain.

iii. Jenis-Jenis Dadah Yang Digunakan Sekarang

Sila lihat Jadual 2.10.

Daripada jumlah 433 kes, 91.0% menggunakan heroin sekarang. 68.8% daripada jumlah 432 kes menghisap rokok. Peratus-peratus yang kecil menggunakan jenis-jenis dadah yang lain.

iv. Jangkamasa Penggunaan

Sila lihat Jadual 2.11.

Daripada jumlah 409 kes, 28.9% menggunakan dadah bagi jangkamasa 2 hingga 4 tahun. 23.5% daripada jumlah tersebut mempunyai jangkamasa penggunaan, kurang daripada 1 tahun. 15.9% daripada mereka menggunakannya selama 4 hingga 6 tahun. 14.4% daripada mereka menggunakannya bagi jangkamasa 1 hingga 2 tahun. 13.9% daripada mereka pernah menggunakan dadah selama 6 hingga 10 tahun.

JADUAL 2.9

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT JENIS-JENIS DADAH YANG PERNAH DIGUNAKAN

Jenis * Dadah Yang Pernah Digunakan	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
N = 434		
Rokok	328 (75.9)	2
Alkohol	91 (21.4)	9
Tranquiliser	17 (4.0)	9
Ubat Tidur	43 (10.1)	9
Pil-pil Mandrax	22 (5.2)	9
Amfetamin	2 (0.5)	9
LSD	6 (1.4)	9
Ganja	200 (46.5)	4
Candu	47 (11.1)	9
Morfin	36 (8.5)	8
Heroin	400 (92.8)	3
Lain-lain	3 (0.7)	9

* Kes-kes ditanya mengenai semua jenis dadah yang pernah digunakan. Maka mereka boleh memberi lebih daripada satu jawapan.

JADUAL 2.10

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT JENIS-JENIS
DADAH YANG DIGUNAKAN SEKARANG

Jenis Dadah Yang Digunakan Sekarang	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
N = 434		
Rokok	297 (68.8)	2
Alkohol	19 (4.5)	8
Tranquiliser	5 (1.2)	8
Ubat Tidur	6 (1.4)	8
Pil-pil Mandrax	2 (0.5)	8
Amfetamin	1 (0.2)	8
LSD	2 (0.5)	8
Ganja	37 (8.7)	8
Candu	13 (3.1)	8
Morfin	20 (4.7)	7
Heroin	394 (91.0)	1
Lain-lain	2 (0.7)	155

JADUAL 2.11

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT
JANGKAMASA PENGGUNAAN

Jangkamasa Penggunaan (dalam tahun)	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
N = 434		25
< 1	96 (23.5)	
1.1 - 2	59 (14.4)	
2.1 - 4	118 (28.9)	
4.1 - 6	65 (15.9)	
6.1 - 10	57 (13.9)	
10.1 - 15	13 (3.2)	
> 15	1 (0.2)	
Jumlah	409 (100.0)	

v. Sumber Dadah

Sila lihat Jadual 2.12.

Daripada jumlah 431 kes, 75.9% memperolehi dadah daripada pengedar yang juga merupakan penagih. 34.8% daripada jumlah 428 kes mendapatkannya daripada kawan. 12.9% daripada jumlah 426 kes menyatakan sumber dadah mereka ialah pengedar yang bukan penagih. Peratus-peratus yang kecil memperolehinya dari sumber-sumber lain.

vi. Perbelanjaan Harian Untuk Dadah

Sila lihat Jadual 2.13.

Daripada jumlah 407 kes, 41.3% membelanja sebanyak 6 ringgit hingga 10 ringgit sehari untuk dadah. 32.4% daripada jumlah tersebut menggunakan lebih daripada 16 ringgit sehari untuk dadah. 14.7% daripada mereka menggunakan sebanyak 1 ringgit hingga 5 ringgit untuk dadah sehari. 11.5% daripada mereka juga menggunakan 11 ringgit hingga 15 ringgit sehari.

vii. Sebab-sebab Menggunakan Dadah

Sila lihat Jadual 2.14.

Daripada jumlah 408 kes, 51.2% menggunakan dadah kerana dipengaruhi oleh kawan. 24.7% daripada jumlah 406 kes pula menggunakannya kerana perasaan ingintahu. 33.0% daripada jumlah 406 kes menggunakannya kerana menginginkan keseronokan.

JADUAL 2.12

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT SUMBER DADAH

Sumber Dadah	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
N = 434		
Kawan	149 (34.8)	6
Pengedar (Bukan Penagih)	55 (12.9)	8
Pengedar (Penagih)	327 (75.9)	3
Kedai Kopi	9 (2.1)	9
Kedai-kedai Lain	6 (1.4)	9
Tempat Menghisap Candu	9 (2.1)	9
Lain-lain	15 (3.5)	9

JADUAL 2.13

TABURAN PERATUSAN KES-KES
MENGIKUT PERBELANJAAN HARIAN UNTUK DADAH

Perbelanjaan Harian Untuk Dadah (dalam ringgit)	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
	N = 434	27
1 - 5	60 (14.7)	
6 - 10	168 (41.3)	
11 - 15	47 (11.5)	
> 16	132 (32.4)	
Jumlah	(100.0)	

JADUAL 2.14

TABURAN PERATUSAN KES-KES
MENGIKUT SEBAB-SEBAB MENGGUNAKAN DADAH

Sebab Menggunakan Dadah	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
	N = 434	
Bagi keseronokan	134 (33.0)	28
Pengaruh kawan	209 (51.2)	26
Perasaan ingin tahu	141 (24.7)	28
Secara tidak sengaja	23 (5.7)	29
Masalah emosi	56 (13.9)	31
Masalah kewangan	3 (0.7)	31
Lain-lain	12 (3.0)	31

13.9% daripada jumlah 403 kes menggunakannya untuk mengatasi masalah emosi. Peratus-peratus yang kecil menggunakannya kerana sebab-sebab lain seperti, secara tidak sengaja dan masalah kewangan.

viii. Sebab-Sebab Berhenti Menggunakan Dadah

Sila lihat Jadual 2.15.

Daripada jumlah 340 kes, 36.2% kes tidak mahu menggunakan dadah lagi bagi sebab-sebab peribadi. 29.7% daripada jumlah 337 kes berhenti menggunakannya bagi kebajikan keluarga. 19.9% daripada jumlah 336 kes menghentikan penggunaannya sebab dipengaruhi oleh keluarga. 19.3% daripada jumlah 336 kes berhenti menggunakannya disebabkan tekanan undang-undang. 14% daripada jumlah 335 kes menghentikan penggunaan sebab dadah memendekkan umur. 11.6% lagi daripada jumlah 335 kes adalah sebab dadah bertambah mahal. Peratus-peratus yang kecil memberi sebab-sebab lain.

2.4 Latarbelakang Jenayah

i. Rekod Jenayah

Sila lihat Jadual 2.16.

Daripada jumlah 421 kes, 83.8% peserta pernah dihukum. 34.2% daripada jumlah 424 kes pernah ditangkap dan 14.8% daripada jumlah 419 kes pernah dipenjarakan.

JADUAL 2.15

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT SEBAB-SEBAB BERHENTI MENGGUNAKAN DADAH

Sebab Berhenti	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
N = 434		
Dadah bertambah mahal	39 (11.6)	99
Tidak tahu	2 (14.0)	99
Dadah makin kurang	1 (0.3)	99
Sebab-sebab peribadi	123 (36.2)	94
Bagi kebajikan keluarga	100 (29.7)	97
Pengaruh keluarga	67 (19.9)	98
Tekanan undang-undang	65 (19.3)	98
Memendekkan umur	47 (14.0)	99
Lain-lain	27 (8.0)	98

JADUAL 2.16

TABURAN PERATUSAN KES-KES MENGIKUT REKOD JENAYAH

Rekod Jenayah	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
N = 434		
Ditangkap	145 (34.2)	10
Dihukum	68 (83.8)	13
Dipenjarakan	62 (14.8)	15

ii. Jenis Kesalahan

Sila lihat Jadual 2.17.

Daripada jumlah 85 kes, 80% peserta melakukan kesalahan memiliki dadah. Peratus-peratus kes yang kecil melakukan jenis-jenis kesalahan seperti mengedar dadah, mencuri dan lain-lain.

2.5 Rumusan2.5.1 Ciri-Ciri Sosio-demografik

Lebih daripada separuh daripada kes-kes yang berdaftar dengan Pemadam adalah dari Wilayah Persekutuan (54.6%). Majoriti berbangsa Melayu (83.8%). Kebanyakan daripada mereka merupakan lelaki (99.8%). Lebih kurang separuh daripada kes-kes tersebut berumur 20 hingga 24 tahun (45.7%). Kebanyakan daripada mereka masih bujang (84.1%). Majoriti telah mencapai peringkat pendidikan daripada Tingkatan 1 hingga Tingkatan 3 (51.5%). Kebanyakan daripada mereka adalah penganggur (37.7%) atau buruh (25.6%).

Lebih daripada 50% daripada jumlah peserta yang daftar bagi rancangan-rancangan seliaan Pemadam berasal dari Wilayah Persekutuan. Ini mungkin kerana Ibu Pejabat Pemadam, Kem Pemadam dan Rumah Perantaraan terletak di kawasan Wilayah Persekutuan. Tempat-tempat ini boleh dikunjungi dengan lebih senang oleh kes-kes yang tinggal di Wilayah Persekutuan.

JADUAL 2.17

TABURAN PERATURAN KES-KES MENGIKUT JENIS KESALAHAN

Jenis Kesalahan	Bilangan (%)	Tiada Maklumat
	N = 434	349
Memiliki dadah	68 (80.0)	
Mengedar dadah	2 (2.4)	
Mencuri	4 (4.7)	
Lain-lain	11 (12.9)	
Jumlah	85 (100.0)	

Maklumat mengenai ciri-ciri seperti jantina, bangsa, umur, taraf pendidikan dan perkahwinan adalah berguna untuk merancang rancangan-rancangan seliaan yang sesuai. Maklumat tersebut juga boleh digunakan untuk menimbang kes-kes yang layak masuk ke dalam rancangan. Kes-kes yang mempunyai umur atau taraf pendidikan yang jauh berbeza mungkin menghadapi masalah-masalah pergaulan. Suatu rancangan yang baik haruslah sesuai dengan latar belakang sosial dan ekonomi, kebanyakan daripada peserta-peserta rancangan.

2.5.2 Latarbelakang Penggunaan Dadah

Kebanyakan daripada kes-kes adalah pengguna-pengguna heroin (92.8%). Kebanyakan daripada mereka mula menyalahgunakan dadah pada umur 15 hingga 19 tahun (45.4%). Majoriti daripada kes-kes menggunakannya selama 2 hingga 4 tahun (28.9%). Majoriti daripada mereka memperolehi bekalan dadah mereka daripada pengedar (75.9%). Kebanyakan kes-kes membelanja sebanyak 6 hingga 10 ringgit (41.3%) setiap hari bagi penggunaan dadah mereka. Sebahagian besar daripada mereka menggunakan dadah sebab dipengaruhi oleh kawan (51.2%). Segolongan besar daripada kes-kes berhenti penggunaan dadah mereka disebabkan pengaruh keluarga (29.7%).

Maklumat mengenai latarbelakang penggunaan dadah merupakan maklumat penting untuk merancang sesuatu rancangan seliaan sebab maklumat tersebut akan membantu membezakan peserta-peserta yang benar-benar ketagih dan mereka yang baru menagih. Perbezaan ini boleh dibuat dari maklumat seperti umur mula mengguna dadah, jangkamasa menagih dadah dan jumlah perbelanjaan hariannya bagi dadah. Perancangan jagaan lanjutan juga memerlukan maklumat seperti mengapa seseorang peserta mula mengguna dadah dan mengapa ia berhenti menggunakannya. Maklumat tersebut boleh digunakan dalam pemulihan psikologinya.

2.5.3 Latarbelakang Jenayah

Kebanyakan daripada kes-kes pernah dihukum (83.8%). Kebanyakan daripada mereka dihukum kerana kesalahan memiliki dadah (80%).

Maklumat mengenai latarbelakang jenayah seseorang peserta adalah perlu untuk mengetahui jenis sahsiahnya (personaliti) dan untuk membezakan di antara peserta-peserta yang mempunyai kecenderungan terhadap kelakuan jenayah dan mereka yang tidak mempunyai kecenderungan demikian. Rundingcara yang lebih intensif harus diberi kepada kes-kes yang melakukan jenayah.

Langkah ini akan mengubah kelakuannya di samping menentukan supaya kelakuan seperti ini tidak mempunyai pengaruh-pengaruh yang negatif terhadap peserta-peserta rancangan yang lain. Langkah ini akan juga menentukan bahawa suatu kebudayaan kecil (sub-culture) yang menyeleweng (deviant) tidak timbul di pusat.

Analisa profail peserta-peserta rancangan-rancangan seliaan Pemadam adalah sangat perlu. Ini merupakan langkah pertama untuk menentukan jenis tujuan, pengurusan, kakitangan dan kegiatan-kegiatan rancangan yang akan memenuhi keperluan-keperluan majoriti peserta.

PENGURUSAN RANCANGAN

3.1 Rasional Pemulihan

Rancangan ini dijalankan atas rasional bahawa bekas penagih-penagih dadah yang keluar dari pusat-pusat pemulihan kerajaan memerlukan suatu jangkamasa jagaan lanjutan, dalam suatu suasana perantaraan iaitu, di antara institusi pemulihan yang tegas dan masyarakat yang bebas. Suasana separuh institusi dan separuh komuniti di Kem Pemadam membenarkan peserta-pesertanya:

- i. belajar mengatasi masalah-masalah peribadi mereka dan membina konsep diri mereka melalui 'rundingcara'.
- ii. belajar meningkatkan kemahiran kerja mereka supaya dapat mencari pekerjaan, berdikari dan berhasil dari segi ekonomi.
- iii. belajar kemahiran-kemahiran sosial seperti hidup dalam kelompok dan berinteraksi dengan manusia lain.
- iv. belajar mengekalkan kehidupan yang sihat dari segi jasmani dan rohani; bebas dari dadah, jenayah dan pengaruh-pengaruh negatif yang lain.

3.2 Pendekatan Pemulihan

Pendekatan yang digunakan terhadap jagaan lanjutan merupakan suatu pendekatan menyeluruh, di mana aspek-aspek fizikal, psikologi, sosial dan ekonomi dititikberatkan dalam proses pemulihan peserta-peserta. Selain daripada kakitangan penuh masa, pendekatan pemulihan ini juga menggunakan pekerja-pekerja sukarela dan bekas penagih-penagih dadah dalam usaha pemulihannya. Pemulihan dijalankan secara individu di dalam bahagian rundingcara tetapi dijalankan secara kumpulan di dalam bahagian vokesyenal, bahagian agama dan bahagian rekreasi. Pemulihan dalam suasana keluarga dijalankan di dalam asrama, di mana konsep abang angkat digunakan.

3.3 Sistem, Proses dan Peringkat

Sistem jagaan lanjutan di Kem Pemadam merangkumi suatu proses yang melibatkan tiga peringkat:

- i. Peringkat Pertama (bulan pertama hingga bulan kedua).
 Pada peringkat pertama peserta baru berdaftar masuk ke dalam kem. Pada peringkat ini kakitangan berpendapat bahawa kawalan yang lebih harus diadakan supaya mereka dapat diberi asuhan dari mula. Disiplin juga dititikberatkan. Biasanya peserta baru ditempatkan untuk bekerja dekat dengan pejabat am iaitu di dalam bahagian pertanian atau bahagian pembersihan kawasan.

Ini menentukan mereka akan diberi lebih kawalan, dari segi gerak geri dan kesihatan mereka. Selepas 2 bulan mereka akan dinaikkan ke peringkat kedua. Kenaikan dari peringkat pertama ke peringkat kedua biasanya lebih cepat, dibanding dengan kenaikan dari peringkat kedua ke peringkat ketiga. Ini adalah kerana kenaikan pertama hanya memerlukan mereka menyesuaikan diri dengan kehidupan di Kem, di samping membina badan. Manakala kenaikan kedua pula memerlukan mereka berdisiplin, berdikari dan berfaedah kepada Kem dalam hal menguruskan rancangan seliaannya. Seseorang peserta baru biasanya naik ke peringkat kedua atas cadangan dan penilaian ketua pelatih, penolong pelatih dan juga kakitangan. Pada peringkat pertama kebanyakan peserta-peserta tidak boleh menonton talivisyen kecuali pada waktu malam minggu. Penilaian dibuat secara laporan lisan. Memandangkan kes-kes peserta yang dinaikkan peringkatnya adalah tidak ramai, maka borang-borang tertentu tidak digunakan untuk penilaian.

Pada keseluruhannya di peringkat ini penekanan adalah lebih terhadap pembinaan kesihatan melalui kawad, latihan jasmani dan kerja-kerja pembersihan kawasan.

ii. Peringkat Kedua (bulan ketiga hingga bulan keempat).

Pada peringkat ini peserta baru diberi sesuatu tugas tertentu. Jumlah peserta yang ada pada peringkat ini adalah kurang sebab ramai daripada mereka telah keluar dari pusat. Ada juga kes-kes peserta yang tidak naik ke peringkat kedua walaupun mereka telah menghabiskan 4 bulan dalam rancangan seliaan. Kerja yang diberi pada peringkat ini mungkin di dalam dapur, di kawasan pertanian, di dalam bahagian ternakan di dalam kumpulan pembersihan kawasan dan sebagainya.

iii. Peringkat Ketiga (bulan keempat hingga bulan keenam)

Pada peringkat ketiga pemulihan, kebanyakan peserta-peserta ditempatkan di salah satu projek kerja, dibenarkan menonton talivisyen pada waktu malam dan boleh memberi tunjukajar kepada peserta-peserta baru. Ada kes-kes peserta, walaupun telah menghabiskan tempoh rawatannya di Kem tetapi masih tidak sampai ke tahap atau peringkat ketiga ini. Seramai empat orang peserta telah dipilih menjadi pembantu pelatih. Ada juga kes peserta-peserta yang diambil sebagai anak angkat oleh syarikat-syarikat swasta yang mengusahakan projek-projek mini industri seperti kimpalan, ternakan ikan dan semaian di dalam kem.

3.4 Kegiatan-kegiatan Pemulihan ,

Kegiatan-kegiatan pemulihan tertentu yang diadakan bagi peserta-peserta boleh diuraikan dari segi peringkat-peringkat pemulihan.

Pada peringkat pertama diadakan aktiviti-aktiviti seperti ujian air kencing untuk mengetahui sama ada dia masih menagih. Mereka yang masih tinggal di dalam bahagian detoks salah sebuah asrama. Temubual pertama diadakan untuk mengetahui latar belakang peserta supaya dia dapat diberi jagaan yang sesuai dengan sahsiahnya. Peserta juga diberi orientasi terhadap pusat. Semasa peserta-peserta masih baru di pusat, suatu sesi masuk ke dalam keluarga di asrama (join family) diadakan selepas makan malam. Ini adalah suatu sesi kenal-mengenal di antara peserta-peserta lama dan baru. Sesi ini diselenggarakan oleh penolong pengetua. Pada awal sesi ini peserta baru dihadapkan pada peserta-peserta lama, di mana peserta-peserta lama mempunyai peluang untuk menyoal peserta-peserta baru. Soalan-soalan ini kadang-kadang bersifat mencabarkan nilai-nilai dan kepercayaan-kepercayaannya. Peserta-peserta baru memanggil peserta-peserta lama abang dan sebaliknya peserta-peserta lama pula memanggil peserta-peserta baru adik. Seorang ketua pelatih biasanya memperkenalkan peserta-peserta baru kepada peserta-peserta lama. Peserta-peserta yang menjadi pelatih dan penolong pelatih membantu mengendalikan sesi kerana mereka lebih berpengalaman.

Kehadiran pelatih-pelatih, penolong pelatih dan penyelia juga menentukan soalan-soalan yang ditanya adalah wajar.

Bahagian kedua sesi 'join family' atau masuk ke dalam keluarga di asrama merupakan berlainan sedikit. Peserta baru di bawa ke suatu tempat dalam kem oleh beberapa orang peserta lama. Kemudian kedua belah matanya dibalut dengan kain. Selepas dipusing tiga kali beliau disuruh mencari asramanya. Dalam usaha mencari asramanya, peserta baru tersebut akan dibantu oleh peserta-peserta lama. Kegiatan ini adalah berdasarkan kenyataan bahawa seseorang manusia, dalam usaha mencari sesuatu yang diinginkannya, akan menghadapi sekatan-sekatan dan cabaran-cabaran yang harus diatasinya, untuk menguatkan dirinya dan menabahkan hatinya. Ini dikaitkan dengan idea bahawa bekas penagih-penagih dadah dalam percubaan-percubaan mereka untuk memulihkan diri mereka akan dicabar oleh manusia atau situasi yang akan menghadapkan dadah pada mereka dalam kehidupannya. Mereka seharusnya menentang cabaran-cabaran ini dengan meneguhkan semangat mereka.

Setelah seseorang peserta baru telah mencari asramanya, penghuni-penghuni asrama tersebut akan berkumpul di asrama untuk menyambut kedatangannya. Setiap peserta di asrama tersebut akan memberi nasihat dan tunjukajar masing-masing kepada peserta-

peserta tersebut. Ketua-ketua asrama iaitu, seorang pelatih dan penolong pelatih biasanya membantu mengendalikan sesi tersebut di asrama. Sesi ini diselia oleh penolong pengetua.

Kemudian peserta baru diberi minuman. Seorang abang angkat juga ditugaskan untuk mengajarnya semasa dia menginap di kem.

Selain daripada itu pada peringkat pertama juga peserta baru tersebut ditugaskan di dalam satu bahagian kerja, biasanya pembersihan kawasan. Rundingcara juga diadakan mengikut suatu jadual yang dipaparkan di papan kenyataan pejabat am. Rundingcara dijalankan oleh perundingcara sukarela yang ditugaskan untuk membantunya. Walau bagaimanapun penekanan adalah lebih terhadap kawad dan latihan jasmani untuk membina tubuh yang sihat. Perundingcara pada peringkat ini masih dalam proses mengenali latar belakang peserta.

Pada peringkat kedua peserta-peserta dibenarkan memilih salah satu bahagian kerja, sama ada di dapur, di dalam bahagian ternakan, pertanian atau pembersihan kawasan dan kerja-kerja am yang lain di pusat, misalnya, memperbaiki kerosakan. Pada peringkat ini, latihan jasmani diteruskan tetapi tidak diberi banyak penekanan. Rundingcara individu dan kumpulan diteruskan pada peringkat ini. Peserta boleh juga mengambil cuti untuk mengunjungi keluarga.

Pada peringkat ketiga peserta-peserta tertentu dipilih untuk dilatih sebagai pelatih peserta. Mereka ini membantu dalam pengurusan dan pentadbiran kem serta penyeliaan peserta-peserta lain. Mereka juga diberi elaun sebanyak 50 ringgit. Pada peringkat ini juga peserta-peserta yang telah menunjukkan kemajuan yang baik, mempunyai kemahiran dan pengalaman kerja dipilih menjadi anak angkat. Syarikat-syarikat swasta yang mengusahakan industri kecil atau projek di kem mengambil peserta-peserta tersebut untuk bekerja, dengan bayaran gaji. Di antara industri-industri kecil dan projek-projek tersebut ialah ternakan ikan, semaian bunga dan kimpalan. Pada peringkat ketiga ini peserta-peserta diberi lebih banyak kebebasan dari segi menonton talivisyen, keluar membeli barang-barang keperluan mereka dan bercuti. Pada peringkat ini dianggap bahawa peserta-peserta lebih berdikari dan bertanggungjawab.

3.5 Rumusan

i. Disiplin

Walaupun ada satu jadual aktiviti harian peserta di pusat tetapi sejauh manakah aktiviti-aktiviti ini dijalankan tidak dilaporkan. Misalnya, adakah semua peserta yang harus bertugas di dapur melakukannya.

Borang-borang dan laporan dari masa ke masa adalah perlu untuk menilai dan memperbaiki jadual masa dan aktiviti-aktiviti yang dijalankan. Sungguhpun langkah ini nampaknya ketat sangat tetapi ia adalah penting untuk menilai kemajuan seseorang peserta dari segi pemulihan tingkahlakunya.

ii. Peringkat Pemulihan

Dari segi proses pemulihan, tidak ada panduan-panduan pemulihan yang jelas mengenai setiap peringkat dan harapan-harapan pada para peserta di setiap peringkat. Misalnya apakah aspek pemulihan peserta yang harus ditumpukan pada sesuatu peringkat? Tidak ada laporan penilaian atau borang-borang penilaian yang digunakan sebagai asas untuk menaikkan peringkat seseorang peserta. Ini menjelaskan mengapa kenaikan dari suatu peringkat ke peringkat yang lain dipandang sebagai sesuatu yang sukar oleh peserta-peserta. Kenaikan dari suatu peringkat ke peringkat yang lain haruslah mempunyai kriteria-kriteria yang jelas.

iii. Pendekatan Terhadap Rawatan

Walaupun rancangan ini mempunyai rasional dan pendekatan dari segi pemulihan serta suatu sistem, proses dan peringkat untuk melaksanakannya tetapi kesemua ini hanya dihuraikan secara lisan oleh kakitangan atau diperhatikan oleh penyelidik. Tidak

ada sesuatu yang tercatat tentang rancangan. Dalam sebarang usaha untuk menilai keberkesanan sesuatu rancangan adalah sangat penting untuk menyimpan rekod-rekod tentang cara penyampaian rancangan tersebut dari peringkat permulaannya.

iv. Kakitangan Ikhtisas

Pengurusan rancangan yang berkesan memerlukan supaya kakitangan dan peserta memahami kepentingan dan maksud pendekatan pemulihan, peringkat-peringkat dalam pemulihan dan kegiatan-kegiatan khusus yang diadakan pada setiap peringkat. Demi memperbaiki pengurusan rancangan, kakitangan ikhtisas sangat perlu supaya suatu modul rancangan dibentuk. Dalam modul tersebut kriteria-kriteria bagi kemajuan peserta dari suatu peringkat ke peringkat yang lain harus ditetapkan. Ini akan menjadi asas penilaian kemajuan peserta. Tujuan sesuatu kegiatan juga harus ditentukan dan dijelaskan kepada semua peserta supaya kegiatan-kegiatan ini berfaedah kepada mereka. Kegiatan-kegiatan ini haruslah ke arah mencapai tujuan-tujuan rancangan seliaan.

v. Borang-Borang

Suatu lagi masalah yang didapati adalah dari aspek mengisikan borang-borang bagi fail peribadi peserta. Hanya borang latar belakang peserta sahaja yang diisikan oleh pihak kem bagi setiap peserta. Selain daripada itu terdapat juga

borang-borang pentadbiran yang lain dari mahkamah, hospital, penjara dan majikan, borang berkenaan permohonan cuti, borang permohonan untuk membeli barang dengan wang simpanan dan lain-lain lagi.

Borang-borang lain yang terdapat di Kem Pemadam adalah seperti berikut:

- a. borang laporan mingguan kemajuan peribadi pelatih-pelatih bengkel,
- b. borang laporan lanjutan rundingcara,
- c. borang laporan lanjutan disiplin,
- d. borang komputer,
- e. borang laporan peribadi peserta,
- f. borang maklumbalas pelatih kursus jangka pendek; dan
- g. borang laporan lanjutan rundingcara kelompok.

Bukan kesemua borang-borang tersebut di atas diisi pada masa-masa tertentu bagi setiap peserta. Ada juga borang-borang yang disimpan tetapi tidak digunakan lagi, mengikut pihak kem. Rumusan ini dibuat selepas meneliti beberapa fail-fail peribadi peserta, dari peringkat-peringkat yang berbeza.

Adalah sangat penting untuk mengadakan laporan-laporan dari semasa ke semasa tentang kemajuan pelatih dari segi peribadinya, interaksinya, disiplin dan prestasinya dalam bahagian vokesyenal, bahagian rundingcara dan bahagian agama. Ini adalah untuk mengetahui atau membuat sesuatu penilaian sama ada dia telah menunjukkan kemajuan pada keseluruhannya. Ini boleh dilakukan dengan kemahiran ikhtisas di kalangan kakitangan.

ORGANISASI KAKITANGAN DALAM RANCANGAN

4.1 Susunan, Bilangan dan Nisbah Kakitangan Peserta

Sila lihat Lampiran D bagi struktur kakitangan di pusat. Terdapat seramai 5 orang kakitangan (termasuk Pengetua Kem) yang dibayar gaji, di Kem Pemadam. Nisbah kakitangan peserta ialah lebih kurang 1:7 semasa penyelidikan dijalankan.

4.2 Jenis, Kelayakan dan Pengalaman Kakitangan

Lima orang kakitangan yang terdapat di kem terdiri daripada Pengetua, dua orang waden, penyelia dan penyelia bengkel mini industri kimpalan.

Pengetua merupakan seorang guru sekolah yang menjadi pengetua separuh masa sahaja. Beliau pernah bergiat dalam Persatuan St. John Ambulan. Beliau juga sangat minat dalam kegiatan memberi kursus dan ceramah tentang dadah. Beliau melihat tugasnya sebagai sesuatu yang sukarela, di mana tidak ada perjanjian tertentu. Walau bagaimanapun, beliau diberi saguhati dan diberi cuti tanpa rekod oleh Jabatan Pelajaran, Wilayah Persekutuan. Beliau pernah membuat permohonan supaya

dipinjam dari Jabatan Pelajaran ke Pemadam Kebangsaan secara rasmi, untuk menjalankan tugasnya secara penuh, tetapi diberitahu bahawa surat permohonannya hilang. Lagipun memandangkan Ketua Kementerian Dalam Negeri telah ditukar orangnya, maka dia terpaksa memohon semula.

Waden pertama merupakan bekas polis. Beliau juga bertugas sebagai penolong pengetua, pegawai disiplin dan penyelia kem. Beliau akan pergi berkursus di Pusat Pertolongan Batu Gajah atas cadangan Yang di Pertua Pemadam Kebangsaan. Beliau bercadang membawa seorang peserta bersama dengannya supaya peserta tersebut boleh belajar tentang pentadbiran kem. Waden kedua pula bertugas di pintu masuk. Penyelia Kem pernah bertugas di Pejabat Pemadam Kebangsaan sebagai kerani. Penyelia bengkel mini industri pula merupakan bekas peserta rancangan kem ini. Beliau ditugaskan sebagai pembantu jurulatih oleh pengerusi projek mini industri.

4.3 Tugas-tugas Kakitangan

Sila rujuk kepada Lampiran E bagi senarai tugas-tugas kakitangan. Tugas-tugas peserta yang menjadi pelatih juga tercatat di akhir senarai.

4.4 Penglibatan Peserta dalam Tugas-tugas Pengurusan Kem

Peserta-peserta yang terlibat dalam pengurusan Kem Pemadam adalah dari peringkat ketiga biasanya. Mereka membantu kelima-lima kakitangan Kem dalam aspek-aspek pentadbiran dan pengendalian kegiatan-kegiatan harian kem. Pelatih-pelatih ini dipilih oleh kakitangan, khususnya pengetua.

Seramai empat orang peserta menjadi pelatih. Sila rujuk kepada Lampiran F bagi struktur organisasi pelatih-pelatih. Seorang penolong pelatih pula ditugaskan di pejabat am untuk membantu dalam menjalankan kerja-kerja pentadbiran. Beliau dipilih berdasarkan pendidikan dan pengalamannya.

Salah seorang pelatih juga mempunyai kebolehan memandu dan lesen. Maka dia ditugaskan untuk memandu van Pemadam Kebangsaan bagi urusan-urusan kem di luar. Beliau mempunyai lesen untuk memandu kereta dan teksi. Pihak kem sedang berusaha supaya dia dapat memohon lesen-lesen bagi traktor dan lori. Ini merupakan suatu langkah pihak kem untuk mengembangkan lagi kemahirannya supaya beliau boleh mencari pekerjaan dengan lebih senang, sama ada di dalam atau di luar Kem.

Penglibatan peserta-peserta lama dalam pengurusan kem adalah sesuai dengan konsep penggunaan bekas penagih-penagih dadah dalam rancangan-rancangan pemulihan dan jagaan lanjutan di

pusat-pusat. Ini adalah berasaskan kenyataan bahawa mereka yang berjaya (secara relatif) dipulih dalam sesuatu rancangan mempunyai pengalaman yang lebih. Mereka boleh memberi panduan dan menjadi contoh yang baik kepada peserta-peserta lain.

4.5 Rumusan

Suatu perkara yang jelas kelihatan dalam organisasi kakitangan dalam rancangan ialah ketiadaan kakitangan yang mempunyai kelayakan ikhtisas, dalam bidang perkhidmatan sosial atau pembangunan manusia. Kakitangan yang terlatih dalam bidang pentadbiran perkhidmatan sosial untuk manusia adalah perlu dan penting bagi rancangan-rancangan seliaan ini.

i. Pengurusan

Dari segi susunan kedudukan kakitangan, pengetua tidak mempunyai masalah-masalah perhubungan dengan Pemadam Kebangsaan. Walau bagaimanapun harus diperingatkan di sini beliau hanya bertugas secara separuh masa. Lagipun mengikut kakitangan walaupun rumahnya terletak dalam pusat untuk memudahkan tugas pengurusannya, beliau jarang berada di pusat kerana sibuk dengan urusan memberi ceramah dan menghadiri atau menjalankan kursus. Ada juga rungutan oleh salah seorang kakitangan bahawa beliau tidak mengambil berat tentang masalah-masalah yang timbul di dalam projek-projek mini

industri. Perhubungan di antara pengetua kem dan kakitangan lain di pusat nampaknya tidak begitu mesra dari pemerhatian pihak penyelidik. Pada pihak pengetua pula beliau rasa adalah lebih sesuai jika beliau ditempatkan di kem ini secara penuhmasa supaya beliau dapat mengagihkan masa di antara menguruskan kem dan keluar berceramah serta berkursus.

ii. Waden Sebagai Pegawai Disiplin

Tugas menguruskan kem jatuh pada seorang waden yang juga menjadi pegawai disiplin dan penolong pengetua kem. Kedua-dua peranannya iaitu, sebagai penolong pengetua dan juga sebagai pegawai disiplin bercanggah. Pada sebelah pihak, beliau terpaksa memastikan bahawa peraturan-peraturan Kem diikuti. Pada sebelah yang lain pula beliau terpaksa menyelesaikan masalah-masalah yang timbul akibat pelanggaran peraturan-peraturan tersebut. Tambahan pula, kadang-kadang hanya beliau seorang sahaja yang menjaga pusat. Ini berlaku apabila penyelia keluar ke pasar dan waden seorang lagi bercuti dan pengetua pula mengajar, bercuti atau pergi memberi ceramah. Tugas-tugas waden begitu berbeza dan banyak sehingga beliau nampaknya sentiasa sibuk semasa di Kem.

iii. Penyelia

Penyelia tidak terlibat secara terus dalam usaha-usaha pemulihan dan tidak begitu banyak bergaul dengan peserta-peserta. Ini mungkin kerana tugas-tugasnya yang dihadkan kepada

menyimpan stor dan mungkin juga sebab dia seorang wanita. Dari segi konsep jagaan lanjutan dalam komuniti, perhubungan di antara kakitangan dan peserta haruslah lebih rapat dan selesa. Tambahan pula, penyelia tidak menginap di pusat, walaupun kemudahan tempat tinggal di kem memang sedia ada untuk semua kakitangan.

iv. Waden Sebagai Pengeluar Catuan Makanan

Waden yang bertugas di pintu masuk memerlukan bantuan peserta-peserta dan pelatih-pelatih untuk menjalankan tugas-tugasnya. Ini adalah kerana kadang-kadang beliau juga terpaksa bantu mengeluarkan catuan makanan dari stor pusat. Sebenarnya ini adalah tugas seorang penyimpan stor.

v. Kekurangan Kakitangan Yang Sesuai

Suatu masalah yang jelas kelihatan ialah kekurangan kakitangan yang sesuai. Walaupun pihak kakitangan setuju bahawa pelatih-pelatih boleh ditugaskan untuk menjalankan tugas-tugas tertentu tetapi ini hanya dapat dilakukan dengan penyeliaan kakitangan. Ini merupakan suatu masalah sebab kurangnya kakitangan di kem untuk memberi seliaan yang konstan kepada pelatih-pelatih. Boleh juga dirumuskan bahawa, kakitangan sendiri tidak menaruh kepercayaan muktamad pada kebolehan dan tanggungjawab peserta. Sama ada sikap ini suatu hasil daripada sistem pemulihan yang lemah harus dikaji secara lebih mendalam pada peringkat kedua kajian ini.

vi. Pemilihan Pelatih dan Jurulatih

Pemilihan pelatih atau jurulatih juga penting. Mereka ini, selain daripada diselia, harus juga matang dan tahu membezakan peranan mereka sebagai peserta kedua, peranan mereka sebagai peserta, kedua kakitangan dan ketiga, peranan mereka sebagai kakitangan (misalnya jurulatih). Ini dinyatakan kerana ada kakitangan kem yang tidak selesa dengan kelakuan jurulatih. Pemilihan pelatih haruslah berdasarkan kriteria-kriteria yang jelas dan tercatat supaya soal pilih kasih tidak timbul. Adalah lebih sesuai jika jawatankuasa yang memilih mereka diwakili oleh kakitangan, peserta dan ahli-ahli Lembaga Pelawat sebagai pihak berkecuali. Kakitangan yang ditugaskan untuk mengawal disiplin seharusnya tidak boleh ditugaskan untuk menjalankan kerja-kerja pentadbiran dan pemulihan, supaya arahan-arahan yang diberi oleh mereka kepada peserta-peserta tidak bercanggah. Kakitangan disiplin sendiri juga harus menentukan supaya semua kakitangan di pusat mematuhi peraturan-peraturan pusat. Ini adalah supaya kakitangan sendiri menjadi tauladan yang baik kepada peserta-peserta.

vii. Penyelerasan di Antara Kem dan Pihak Swasta

Walaupun wujud suatu jawatankuasa untuk mengendalikan projek-projek mini industri di kem, kakitangan kem juga harus diberi peluang untuk mengetahui dan menerima maklumbalas tentang apa yang berlaku di tapak-tapak projek. Ini adalah supaya pelatih-pelatih, jurulatih dan peserta-peserta yang bertugas di

situ masih terlibat dalam proses pemulihan kem. Jika mereka terlalu diasingkan dari segi kegiatan-kegiatan mereka, ini akan merenggangkan hubungan mereka dengan kem. Semangat peserta-peserta lain di bawah pentadbiran kem akan turut lemah di samping membuka peluang untuk mereka ini rasa cemburu di antara satu sama lain. Langkah ini juga akan memastikan bahawa hak-hak kerja peserta-peserta dan pelatih-pelatih kem yang diletakkan di tapak projek terjamin iaitu, dari segi masa kerja dan bayaran gaji, elaun dan sebagainya. Ada juga rungutan bahawa peserta-peserta yang dipilih menjadi anak angkat tidak mengambil bahagian dalam beberapa aktiviti harian kem. Manakala peserta-peserta tersebut ini tidak dapat dielakkan memandangkan masa dan jenis tugas mereka di tapak-tapak projek.

viii. Isu Sukarela Dalam Rundingcara

Konsep sukarela merupakan suatu isu utama dalam hal kakitangan. Kakitangan Kem Pemadam memang dibayar saguhati. Begitu juga dengan jurulatih dan peserta-peserta anak angkat yang bekerja. Pelatih-pelatih pula diberi elaun. Konsep kerja sukarela ini memberi suatu kebebasan kerja bagi sukarelawan-sukarelawan terutamanya, dari segi masa di mana tidak ada ruang untuk menyoal masa dan prestasi kerja. Misalnya, setakat manakah seorang pengetua sukarela dan separuhmasa boleh digunakan untuk menguruskan suatu kem yang berfungsi selama 24 jam? Keberkesanan perundingcara-perundingcara yang memberi rundingcara secara sukarela juga harus diteliti. Walaupun ada

buku rekod kedatangan tetapi tidak ada peraturan yang mengawal kedatangan perundingcara-perundingcara sukarela ini. Buku rekod juga menunjukkan kedatangan mereka adalah tidak tetap. Ini boleh menjejaskan perkhidmatan rundingcara. Ini adalah kerana peserta-peserta mengalami kekecewaan apabila mereka terpaksa mengulangi masalah-masalah mereka kepada seorang perundingcara baru apabila pra-perundingcara yang menjaga mereka tidak hadir. Lagipun kebanyakan pra-perundingcara ini pernah mengikuti hanya satu atau dua kursus Pemadam mengenai subjek rundingcara. Ada peserta yang menyuarakan bahawa pra-perundingcara tersebut tidak cukup kemahiran dan kebolehan untuk mengadakan rundingcara.

ix. Pelawat-Pelawat Ke Kem

Suatu lagi perkara ialah mengenai pelawat-pelawat ke kem. Mengikut kakitangan kem, kem ini selalu dilawat oleh rombongan-rombongan luar, seolah-olah ia telah menjadi suatu projek pameran. Setiap kali lawatan diadakan kakitangan dan kadang-kadang pelatih juga terpaksa meluangkan masa untuk memberi taklimat dan penerangan. Lagipun mereka terpaksa menyediakan makanan dan minuman bagi pelawat-pelawat tersebut. Walau bagaimanapun ada juga rombongan-rombongan yang menderma wang untuk pengurusan kem. Lawatan-lawatan ini seharusnya dihadkan kepada lawatan-lawatan yang penting sahaja. Sekiranya pengetua bertugas secara penuh masa beliau dapat memberi ceramah dan kursus kepada rombongan yang datang ke kem, sambil

menguruskan kem ini. Beliau tidak lagi perlu pergi ke tempat-tempat di luar kem untuk memberi taklimat-taklimatnya. Langkah ini akan menentukan bahawa proses pemulihan peserta-peserta tidak terganggu di samping memastikan kem ini masih terbuka kepada masyarakat luar yang ingin mengetahui tentang rancangan di dalam kem.

x. Kakitangan Vokasional

Suatu lagi masalah yang serius ialah kekurangan kakitangan yang boleh mengajar kemahiran-kemahiran vokasional. Disebabkan kurangnya tenaga pengajar vokasional, maka bengkel-bengkel kerja telah ditutup.

Dari segi sejarah kem, semasa kem ini dimulakan memang terdapat dua orang kakitangan dari jabatan kebajikan masyarakat. Mereka ini telah ditarik balik oleh jabatan mereka. Guru perabut pula telah bersara. Bahagian kimpalan pula mempunyai bantuan seorang guru dari Maktab Perguruan Teknik. Bahagian ini kini dikendalikan oleh jurulatih yang dipilih dari pelatih.

Walaupun pelatih-pelatih yang mempunyai bakat atau keupayaan telah digunakan untuk mengendalikan bahagian-bahagian vokasional tertentu seperti kimpalan, kraftangan, perabut dan 'copper-tooling' tetapi mereka ini tidak mempunyai latihan kemahiran yang cukup. Maka lama-kelamaan mesin-mesin pun rosak akibat jagaan yang tidak sempurna.

x. Gaji Pelatih

Peserta-peserta yang dilantik sebagai pelatih pula diberi elaun sebanyak 50 puluh ringgit dan beberapa keistimewaan-keistimewaan. Walau bagaimanapun mereka masih tidak puashati. Mereka menuntut supaya dibayar gaji disebabkan mereka melakukan sebahagian kerja kakitangan pentadbiran kem. Mereka ingin dibayar gaji, seperti juga peserta-peserta lain yang mengambil bahagian dalam projek mini-industri.

xi. Saiz Jumlah Peserta-Peserta

Pengetua pula berpendapat bahawa penambahan kakitangan sahaja tidak akan menyelesaikan masalah. Beliau berpendapat jumlah peserta di dalam kem juga harus dikawal supaya tugas menguruskannya lebih senang. Cadangan ini dibuat berasaskan kenyataan bahawa Kem Pemadam merupakan suatu kem yang memberi perkhidmatan sosial kepada manusia dan bukannya sesuatu perusahaan.

Pada keseluruhannya dicadangkan supaya:

- o kakitangan ikhtisas ditambahkan di dalam bahagian-bahagian pentadbiran, rundingcara dan vokasional;
- o pelatih-pelatih yang dipilih dari peserta-peserta untuk membantu kakitangan dilatih terlebih dahulu dan dibayar suatu gaji yang asas;

- o tugas-tugas kakitangan dihuraikan secara terperinci supaya jelas dan tidak bercanggah;
- o jawatan-jawatan utama seperti pengetua haruslah dipegang oleh seorang yang penuhmasa, terlatih dan berpengalaman;
- o konsep sukarela tidak boleh diambilkira dalam mengisi jawatan-jawatan utama, seperti di dalam bahagian pentadbiran dan bahagian rundingcara. Jawatan-jawatan ini harus dipegang oleh kakitangan penuh masa yang mempunyai kelayakan dan pengalaman yang sesuai.
- o kakitangan baru harus diambil untuk tugas-tugas tertentu, seperti menyimpan stor dan sebagainya;
- o semua kakitangan pusat juga harus bertanggungjawab terhadap membina suatu suasana pemulihan yang baik, tidak kira jawatannya;
- o pemilihan pelatih harus dilakukan secara adil;
- o hubungan dan penyelerasan di antara kakitangan di kem dan kakitangan di projek-projek mini industri haruslah lebih baik. Langkah ini akan mengelakkan sebarang salahfaham di antara kedua-dua pihak ini dan peserta-peserta akan juga menerima pemulihan yang sempurna;

KEGIATAN-KEGIATAN KHUSUS DALAM RANCANGAN

- o sikap, masa dan prestasi kerja, kakitangan dan pelatih-pelatih adalah perkara-perkara yang tidak boleh ditolak ansur atas alasan bahawa perkhidmatan jagaan lanjutan ini adalah sesuatu yang sukarela. Kakitangan, sama ada penuh masa atau sukarela, harus membina sikap yang positif terhadap pemulihan peserta. Mereka juga harus memberi masa yang sesuai dan cukup terhadap penyelesaian masalah-masalah peserta. Mereka juga harus sentiasa berusaha untuk meningkatkan prestasi kerja mereka melalui perbincangan-perbincangan dan kursus-kursus;
- o lawatan-lawatan ke kem haruslah dihadkan kepada hanya lawatan-lawatan yang penting dan perlu supaya tidak menjejaskan tugas harian kakitangan atau aktiviti-aktiviti peserta;
- o untuk menjadikan perkhidmatan kakitangan lebih berkesan, haruslah sentiasa memastikan bahawa nisbah kakitangan dan peserta adalah sesuai. Walaupun adalah lebih muda mentadbir jumlah peserta yang sederhana, tetapi saiz kakitangan itu tidak sepenting nisbah kakitangan-pelatih yang sesuai. Misalnya, seorang perundingcara harus mengendalikan hanya 25 kes pada suatu titik masa.

Memandangkan beban jagaan lanjutan terhadap kerajaan, maka adalah lebih sesuai menambahkan jumlah kem-kem seperti Kem Pemadam.

5.1 Rundingcara

Rundingcara dijalankan oleh 7 orang pra-perundingcara yang mengambil giliran iaitu seorang pada satu hari dalam seminggu. Pada papan kenyataan pejabat am kem, terdapat suatu jadual bagi perjumpaan-perjumpaan di antara peserta dengan perundingcara. Suatu buku rekod untuk perundingcara-perundingcara merekodkan kedatangan mereka juga disimpan di pejabat am. Perundingcara-perundingcara ini merupakan mereka yang pernah melalui kursus pra-perundingcara PEMADAM. Sepanjang penyelidikan ini dijalankan (seminggu) hanya seorang perundingcara sahaja yang telah hadir di Kem.

Peserta-peserta berpendapat bahawa rundingcara tidak berfaedah kepada mereka sebab perundingcara-perundingcara tidak mempunyai pengetahuan yang cukup. Mereka juga tidak boleh memahami masalah-masalah peserta dengan mendalam. Tambahan pula, jika seseorang perundingcara tidak datang pada hari yang ditetapkan maka peserta di bawahnya terpaksa berjumpa dengan perundingcara yang lain. Peserta-peserta tidak gemar membuat

demikian sebab mereka terpaksa mengulangi masalah-masalah mereka kepada seorang perundingcara yang baru. Ini berlaku kerana tidak ada rekod-rekod yang lengkap dan mendalam tentang sesi-sesi rundingcara yang telah diadakan oleh perundingcara dengan peserta tersebut sebelum itu. Memandangkan perundingcara-perundingcara adalah sukarela, maka terdapat kes-kes di kalangan mereka yang kadang-kadang ingin berhenti daripada menjadi sukarelawan. Ada juga sukarelawan yang pindah ke tempat lain. Ini juga menjejaskan pembinaan hubungan jangka panjang yang erat di antara peserta dan perundingcara. Perhubungan jangka panjang ini penting untuk menjalankan rundingcara yang berkesan dalam jajaan lanjutan.

Memandangkan perundingcara-perundingcara ini datang seminggu sekali dan tidak menginap di dalam kem, maka peluang kepada mereka untuk merapatkan perhubungan mereka dengan kakitangan dan peserta-peserta di dalam kem adalah kurang. Perkara-perkara yang seharusnya dilakukan oleh perundingcara-perundingcara penuh masa sedang dilakukan oleh warden pusat misalnya, mengutip maklumat tentang latar belakang peserta-peserta. Walau bagaimanapun jika seseorang peserta melakukan kesalahan, hukuman dijatuhkan padanya. Selain daripada itu perundingcaranya juga diberitahu supaya beliau dapat membantu memperbaiki kelakuan peserta yang salah tadi.

Pada keseluruhannya rundingcara yang diberi pada masa ini adalah setakat mengutip maklumat. Kakitangan juga setuju bahawa masa bagi rundingcara haruslah disesuaikan dengan peserta, supaya mereka lebih rela. Misalnya, rundingcara tidak seharusnya diadakan dalam masa rekreasi mereka. Langkah ini memerlukan dedikasi dan tolak ansur dari pihak para perundingcara. Mereka boleh datang pada waktu malam, misalnya untuk menjalankan rundingcara.

5.2 Program Jaya Diri

Rancangan ini merujuk kepada projek-projek kerja di dalam bahagian vokasional. Di antara projek-projek kerja ini ialah:-

- i. Ternakan (ayam, itik dan angsa)
- ii. Pertanian
- iii. Kebersihan kawasan
- iv. Membuat ukiran-ukiran tembaga
- v. Kraftangan
- vi. Membuat perabut
- vii. Letrik
- viii. Muzik
- ix. Mekanik
- x. Dapur; dan
- xi. Pejabat

Peserta-peserta biasanya ditanya (melalui borang aktiviti peserta) tentang aktiviti yang diminat oleh mereka pada masa mereka mula-mula masuk ke pusat.

Kakitangan pusat mempertimbangkan minat dan keupayaan peserta sebelum menempatkan mereka di dalam suatu bahagian kerja. Walau bagaimanapun keputusan akhir tentang penempatan kerja peserta masih terletak pada pihak kakitangan pusat.

i. Projek Ternakan

Ayam dan itik ditenak di dalam bahagian ternakan. Biasanya 3 orang peserta menjaga projek ini. Itik yang ditenak pada mulanya ialah itik Campbell yang bertelur 3 biji sehari. Kemudian itik jantan juga ditenak. Itik Campbell yang ditenak semasa kem dibuka adalah sebanyak 800 ekor. 400 ekor telah dijual. Yang 400 ekor lagi adalah jenis Siam.

Ayam yang ditenak pada mulanya adalah ayam daging. Manakala ayam yang ditenak pada kali kedua merupakan ayam kampung. Bagi ayam kampung, biasanya jika seekor diserang penyakit, ia akan merebak kepada semua yang lain juga. Disebabkan ini, banyak ayam telah mati. Ada juga kes ayam yang tidak cukup makan. Pada mulanya ada 100 ekor ayam. Lebih kurang 50 telah dimakan oleh kucing hutan atau kucing liar. 2 ekor angsa juga telah ditenak secara percubaan tetapi penternakan angsa telah dihentikan.

Seminggu sekali seorang pegawai dari Jabatan Pertanian datang untuk memberi tunjukajar tentang penternakan haiwan. Ibu pejabat membuat bayaran bagi makanan ternakan. Biasanya, mengikut pelatih yang menjaga bahagian ini, pendapatan daripada

ternakan adalah \$1,000.00 sebulan. Kebanyakan daripada jumlah ini adalah dari jualan telur itik. Sejak tiga bulan yang lalu pendapatan daripada bahagian ini telah kurang sebab itik telah berusia dan kurang bertelur. Sejak dua bulan yang lalu bilangan ayam pun telah kurang akibat kematian.

Di antara masalah-masalah dalam bahagian ini ialah kekurangan makanan bagi ternakan, ayam-ayam yang dibunuh, itik-itik yang cukup berusia dan kurang bertelur, dan akhir sekali sikap negatif pelatih terhadap kerja mereka. Peserta-peserta melihatnya sebagai mengisi masa lapang sahaja.

ii. Projek Pertanian

Projek ini diselia oleh pelatih yang sama. Ada 6 orang peserta di dalam bahagian ini yang mengambil giliran untuk menanam tanaman-tanaman untuk kegunaan di kem. Ini adalah kerana kem terpaksa membeli banyak sayur-sayuran dari luar iaitu di pasar bagi makanan peserta-peserta. Baja dalam sukatan beg juga dibeli dari Jabatan Pertanian. Sayur juga dijual jika ada yang lebih. Jika diguna untuk masakan makanan peserta di kem, haruslah diberitahu kepada penyelia terlebih dahulu. Walaupun begitu ini tidak berlaku pada setiap masa. Mengikut penyelia kem ada kala sayur dimasak tetapi tidak diberitahu kepada beliau. Peserta-peserta yang ditugaskan di projek ini juga menjalankan kegiatan-kegiatan menyiram pokok dengan menggunakan 'sprinkler' dan kegiatan meracun rumput. Terdapat banyak tanah kosong untuk menanam tanaman-tanaman baru di dalam kem.

iii. Kebersihan Kawasan

Projek ini biasanya diberi kepada peserta-peserta baru supaya mereka dapat membina badan, dan kesihatan mereka serta memahami makna simbolik 'membersihkan' badan daripada kesan-kesan dadah. Mengikut kakitangan kem, kebersihan kawasan memerlukan banyak tenaga memandangkan kawasan kem adalah luas. Walaupun pada masa ini ramai peserta-peserta daripada peringkat pertama terlibat dalam kegiatan membersihkan kawasan, kegiatan ini tidak begitu popular di kalangan mereka kerana banyak kerja yang perlu dibuat tiap-tiap hari. Bahagian ini juga menghadapi masalah tidak cukup peralatan. Suatu lagi masalah ialah mereka tidak dibayar gaji. Peserta-peserta bahagian ini berpendapat bahawa kadang-kadang ada peserta-peserta yang tidak melakukan apa-apa kerja. Ini adalah kerana bila timbul sesuatu tugas membersihkan kawasan hanya suatu kumpulan kecil daripada peserta-peserta dalam bahagian ini dihantar ke tempat tersebut untuk menjalankan tugas tersebut. Ini adalah juga kerana peralatan yang tidak cukup untuk memberi kerja kepada semua peserta. Peserta-peserta biasanya ditugaskan dalam suatu kumpulan empat orang. Seorang pelatih pula menyelia mereka semasa mereka bekerja.

iv. Membuat barang-barang tembaga, kraftangan dan perabut serta bahagian-bahagian letrik, muzik dan mekanik

Bagi projek-projek tersebut di atas walaupun ada tempat dan peralatan, projek-projek dan kegiatan-kegiatannya tidak dapat dijalankan atas sebab-sebab berikut:

- o pelatih atau peserta yang menjaganya tidak ada kemahiran yang cukup untuk mengajar peserta-peserta lain
- o peralatannya rosak dan
- o tiada guru yang berkemahiran dan berpengalaman untuk mengajar.

Walaupun bagaimanapun kerja-kerja memperbaiki alat-alat letrik, perabut dan kenderaan-kenderaan di pusat, dilakukan oleh peserta-peserta sendiri, dengan apa sahaja kemahiran dan pengalaman yang sedia ada pada beberapa peserta tertentu.

v. Seksyen Dapur

Seorang pelatih menjadi ketua tukang masak. Dia mempunyai 4 orang pembantu lain. Beliau pernah bekerja di sebuah kedai makan selama 2 tahun. Tukang masak yang ada dahulu tidak masak makanan yang berbeza-beza, maka masakannya tidak digemari oleh peserta-peserta. Penawaran makanan adalah cukup. Selain daripada sayur-sayuran yang diambil dari bahagian pertanian di dalam Kem, ikan dan daging dibeli dari pasar secara runcit supaya lebih segar. Sebelum ini pembekal makanan telah membekal makanan yang kurang segar. Walaupun bagaimanapun langkah membeli makanan secara runcit sekali dalam dua atau tiga hari, memerlukan tenaga kakitangan, masa, kos minyak serta pelatih untuk menjadi pemandu van.

Makanan yang dihidang adalah berzat. Pihak penyelidik mendapat peluang untuk merasa makanan yang dimasak di dalam Kem pada beberapa hari. Makanan juga disediakan bagi pelawat-pelawat jika diberitahu terlebih dahulu. Wang yang dibayar oleh pelawat dikutip oleh pihak pentadbir kem. Makanan dihidangkan mengikut jadual masa. Peserta-peserta diperlukan mencuci pinggan-mangkuk mereka sendiri. Mereka yang sakit atau datang lewat juga dihidangkan makanan yang sesuai. Hidangan bagi mereka biasanya disediakan secara asing.

Hanya suatu sahaja masalah yang terdapat di dalam bahagian dapur. Beberapa peserta yang bertugas di dapur mempunyai kecenderungan untuk menghidangkan masakan-masakan yang istimewa atau yang berlainan kepada kawan-kawan mereka. Alasan yang digunakan ialah kawan-kawan ini datang lewat, maka masakan harus disediakan bagi mereka secara asing. Dengan menggunakan alasan ini juga, peserta-peserta yang bekerja di dalam dapur dapat merasa masakan-masakan yang istimewa. Perkara-perkara ini telah menimbulkan perasaan cemburu di kalangan peserta-peserta yang makan makanan biasa untuk hari tersebut. Memandangkan semua peserta dan pelawat membayar untuk makanan mereka, perbuatan-perbuatan yang tidak adil seperti ini tidak seharusnya dibenarkan berlaku.

5.3 Skim Anak Angkat

Skim Anak Angkat merujuk kepada usaha syarikat-syarikat swasta untuk mendirikan perusahaan-perusahaan kecil di dalam kawasan kem. Perusahaan-perusahaan tersebut diusahakan oleh peserta-peserta dari kem dengan penyeliaan dan panduan daripada pihak swasta. Peserta-peserta ini biasanya merupakan mereka yang telah lama tinggal di Kem dan akan keluar dari kem tidak lama lagi. Tujuan skim ini ialah untuk mengurangkan beban perbelanjaan Pemadam bagi bahagian vokasional. Selain daripada tujuan utama tersebut, tujuan-tujuan lain skim ini ialah:-

- i. untuk membolehkan pengswastaan pemulihan vokasional dalam rancangan seliaan di Kem Pemadam,
- ii. supaya syarikat swasta dapat memberi peserta latihan semasa di dalam kem dan juga peluang bekerja dengan syarikat tersebut bila mereka keluar dari Kem,
- iii. untuk menentukan supaya bekas peserta-peserta kem berdikari dari segi ekonomi, dan
- iv. untuk menyakinkan masyarakat tentang kebolehan peserta-peserta berfungsi dari segi ekonomi.

Di bawah skim ini, ada 3 perusahaan yang berlainan iaitu:-

- i. Projek Ternakan Ikan Air Tawar

- ii. Projek Kimpalan dan
- iii. Projek Semaian Bunga

Seramai 11 orang peserta mengambil bahagian dalam skim anak angkat ini.

5.3.1 Projek Ternakan Ikan Air Tawar

Mengikut pihak syarikat swasta, projek ini telah memerlukan perbelanjaan sebanyak 150,000 ringgit. Mengikut salah seorang daripada dua orang pengurus yang menyelia projek ini, syarikatnya telah rugi sebanyak 3,000 ringgit akibat daripada kegagalan projek ini. Beliau juga merupakan orang yang bertanggungjawab merancang pembinaan pelantar bagi projek tersebut.

Mengikut beliau ternakan adalah kurang memuaskan disebabkan ikan yang tidak cukup besar, pembelian anak-anak ikan yang 'monotype' dan pembelian ikan-ikan dengan harga yang agak tinggi iaitu 24 sen seekor. Harga termurah yang boleh diperolehi bagi seekor ialah 8 sen.

Terdapat juga 2 atau 3 orang peserta yang tidak begitu minat bekerja di projek ini. Walaupun begitu seorang peserta telah diambil sebagai anak angkat oleh syarikat untuk bekerja secara tetap dengan mereka, apabila peserta keluar dari Kem pada masa depan.

Suatu lagi masalah ialah pencemaran air kolam ikan apabila banjir berlaku, di mana air dari kawasan lain telah mengalir masuk ke dalam kolam ikan. Ini telah mengakibatkan banyak ikan mati. Tambahan pula kolam yang digunakan dalam projek ini merupakan hak milik Jabatan Taliair. Pihak syarikat swasta pula risau tentang kemungkinan timbulnya masalah-masalah dengan undang-undang hak milik, pada suatu masa depan. Walau bagaimanapun masalah ini sedang diatasi dengan cadangan untuk mengorek suatu lagi kolam ikan yang lain di kawasan sebelah kolam ikan sekarang.

Suatu persetujuan telah ditandatangani di antara syarikat dan pihak kem supaya syarikat tersebut menyumbang 25% daripada jumlah jualan atau \$5,000 kepada Pemadam. Persetujuan ini tidak ditunaikan atas alasan syarikat tersebut mengalami kerugian. Ini telah menimbulkan perselisihan faham di antara pihak syarikat swasta dan pihak kakitangan kem.

Ikan-ikan dijual secara runcit kepada pelanggan-pelanggan yang datang secara sendiri ke tapak projek. Ikan-ikan juga dibekalkan ke restoran-restoran di luar kem.

Bagi pihak peserta pula masalah-masalah yang dihadapi oleh mereka adalah seperti berikut:-

- i. sikap pengetua yang berat sebelah dan tidak memberi kerjasama dan sokongan yang jujur kepada peserta. Beliau juga jarang datang melihat projek kerana beliau tidak ada di kem pada kebanyakan masanya. Tegurannya terhadap peserta tidak kena pada tempatnya kerana peserta berpendapat ianya dibuat tanpa usul periksa;
- ii. akibat daripada sebab tersebut di atas, timbul pula salah faham tentang tugas-tugas yang dijalankan oleh peserta;
- iii. misalnya, peserta-peserta tidak dapat menyelaraskan di antara jadual harian kem dan jadual harian kerja oleh kerana kerja menternak ikan memerlukan komitmen dan masa untuk megendalikan terutamanya pada peringkat awal;
- iv. bentuk latihan yang disediakan untuk peserta tidak sebagaimana yang diharapkan. Latihan yang diberi ialah hanya bekerja untuk majikan dengan kadar gaji yang rendah iaitu sebanyak 250.00 ringgit. Sejumlah 120.00 ringgit daripada gaji tersebut ditolak setiap bulan untuk di bayar kepada pihak kem, bagi makanan dan penginapan;

- v. peserta-peserta tidak menerima sebarang kursus tertentu untuk melatih mereka dalam hal-hal ternakan ikan. Sejak projek dimulakan, hanya sekali sahaja pihak Jabatan Perikanan datang membuat suatu tinjauan singkat di tapak projek ini; dan
- vi. majikan sendiri iaitu, pihak swasta, kurang berpengetahuan dan berpengalaman dalam pengendalian projek ini.

Dari segi pihak kakitangan kem pula:

- i. peserta-peserta tidak boleh dibayar terus oleh pihak syarikat sebab tindakan ini salah dari segi peraturan-peraturan pusat. Kem mempunyai borang permintaan untuk peserta-peserta yang ingin membeli barang dengan wang simpanan masing-masing. Wang peserta-peserta seharusnya disimpan oleh pihak kem di bank dan dikeluarkan mengikut permintaan;
- ii. peserta-peserta juga tidak boleh keluar dan masuk ke kem sesuka hati atas alasan melakukan kerja di projek. Mereka harus berada di kem semasa nama (roll call) masing-masing dipanggil pada sebelah pagi dan sebelah petang. Mereka seharusnya bekerja di projek di antara pukul 9.00 pagi hingga 5.00 petang sahaja; dan

iii. pihak kakitangan juga 'rasa' syarikat swasta telah memungkir janji mereka, sebab mereka seharusnya membayar 5000 ringgit kepada pihak pengurusan kem selepas 5 tahun. Ini seharusnya dilakukan sama ada mereka rugi atau untung. Bayaran yang dibuat setakat penyelidikan ini, tidak cukup untuk menyelesaikan hutang tersebut.

Mengikut Lembaga Pelawat pula kem Pemadam tidak boleh seharusnya dibenarkan menjadi tempat untuk syarikat swasta hanya memulakan perusahaan-perusahaan mereka sahaja. Bahagian projek ternakan ikan air tawar harus meninggikan prestasinya memandangkan kerugian yang dialaminya. Lembaga Pelawat juga telah membincang tentang hal mengambil alih projek ternakan ikan. Ini menimbulkan dua soalan, pertamanya, sama ada Pemadam mempunyai tenaga mahir yang sesuai dan keduanya, sama ada kilang-kilang yang lain akan terus mendirikan perusahaan-perusahaan di kem ini jika tindakan tersebut diambil. Lembaga Pelawat juga telah membincang mengenai dua orang pegawai perikanan yang telah dikeluarkan dari Jawatankuasa Skim Anak Angkat. Sebab bagi tindakan tersebut tidak dikemukakan dalam mesyuarat. Masalah mengenai disiplin pekerja-pekerja dalam projek perikanan juga ditimbulkan, di mana peserta-peserta yang ditempatkan di situ didapati mengadakan 'barbecue' dan telah minum minuman-minuman yang keras semasa kerja lewat.

Masalah-masalah lain yang dibangkitkan oleh pihak syarikat swasta ialah

- i. mereka tidak diberi peluang untuk memilih peserta-peserta yang bekerja di dalam projek maka, terdapat peserta-peserta projek yang tidak benar-benar berminat. Ada juga kakitangan dan peserta yang merungut bahawa pilih kasih berlaku dalam pemilihan peserta-peserta projek;
- ii. bahan-bahan mentah yang digunakan oleh pihak syarikat swasta adalah sangat mahal. Dengan berlakunya kerugian dalam projek ternakan ikan air tawar, mereka tidak dapat menyelesaikan bayaran hutang mereka; dan
- iii. projek ini merupakan suatu projek baru bagi pihak syarikat swasta, maka mereka sendiri memang tidak mempunyai pengetahuan dan pengalaman;

Pada keseluruhannya dalam projek ini pekerja diajar saling percaya-mempercayai, bekerjasama, berdikari di samping hanya belajar cara-cara baru menternak ikan air tawar. Teknologi menternak adalah dari Jepun.

5.3.2 Projek Kimpalan

Projek ini disertai oleh 5 orang peserta dan dikendalikan oleh seorang jurulatih yang merupakan bekas peserta pusat ini.

Di dalam projek ini peserta-peserta membuat 'caps' atau penutup-penutup bagi tangki-tangki gas dari Shell, Esso dan Petronas, dengan bayaran 16 sen kepada peserta dan 15 sen kepada kem, bagi setiap penutup yang dibuat. Wang kem dimasukkan ke dalam tabung kem. Semua anak-anak angkat dalam projek ini dipilih oleh pihak pentadbir kem.

Dahulu cara bayaran gaji ialah 250 ringgit sebulan. Sejumlah 120 ringgit daripada jumlah 250 ringgit tersebut adalah dibayar untuk penginapan dan makanan di kem. Semasa penyelidikan dijalankan, bayaran dibuat mengikut bilangan penutup yang dibuat. Ini adalah memandangkan beban kerja besar yang perlu dihabiskan. Bayaran secara tersebut juga sebagai pendorong (incentive) untuk menghabiskan beban kerja yang banyak.

Di antara masalah-masalah yang dihadapi di dalam bahagian ini ialah:

- o bayaran yang selalu lewat atau tidak diselesaikan langsung oleh pihak syarikat swasta kepada peserta projek;

- o perubahan dalam cara bayaran yang tidak digemari oleh setengah peserta yang lebih suka dibayar suatu jumlah gaji yang tetap setiap bulan;
- o pemilihan jurulatih bagi bengkel mini industri kimpalan yang dibuat oleh pengerusi projek dan peserta-peserta lain yang tidak digemari oleh Pengetua dan penolong pengetua. Ini adalah sebab beliau, mengikut mereka, kurang berdisiplin dan pernah ada perselisihan faham di Kem yang disebabkan.

5.3.3 Projek Semaian Bunga

Seramai tiga peserta ditempatkan dalam projek ini. Projek ini melibatkan penanaman pokok-pokok bunga untuk jualan dan untuk disewa. Projek ini telah diberi suatu kawasan, di hadapan pusat, berdekatan dengan pejabat. Permintaan untuk menyewa pohon-pohon bunga dan daun bagi majlis-majlis perayaan adalah baik.

5.4 Agama

Bagi mereka yang beragama Islam kegiatan-kegiatan agama yang dijalankan ialah sembahyang subuh, zohor, asar, maghrib dan isyak. Bagi mereka yang bukan beragama Islam mereka dibiarkan beribadat secara sendiri.

Peserta-peserta Muslim berpendapat bahawa kelas-kelas fardhu ain perlu ditambah. Mereka juga rasa rancangan-rancangan usrah harus diadakan dan penceramah-penceramah agama harus diundang ke Kem untuk memberi ceramah agama. Peserta-peserta bukan Islam pun inginkan guru-guru agama dan kelas-kelas bimbingan agama untuk ketabahan hati demi mengatasi masalah ketagihan psikologi mereka.

5.5 Rekreasi

Dari segi rekreasi pula, terdapat satu padang untuk bolasepak, hoki, ragbi dan sebagainya. Terdapat juga gelanggang-gelanggang untuk 'volley ball' dan sepak takraw. Kekurangan dalam bahagian ini ialah dari segi peralatan untuk bermain.

5.6 Rumusan

Skim anak angkat merupakan skim yang paling lumayan di banding dengan kegiatan-kegiatan kem seperti rundingcara, projek-projek kerja (vokasional), agama, rekreasi, kerja-kerja dapur, pejabat dan pembersihan kawasan.

- i. bilangan peserta-peserta dalam skim anak angkat harus ditambah. Pada masa sekarang skim ini dapat memberi pekerjaan kepada hanya suatu golongan peserta yang kecil (11 orang) sahaja;

- ii. walau bagaimanapun setiap kegiatan pemulihan haruslah mempunyai tujuan-tujuan tertentu, perubahan-perubahan yang didasarkan dari segi kelakuan dan sahsiah peserta; dan penilaian kemajuan peserta dari masa ke semasa. Meskipun ada berbagai-bagai kegiatan pemulihan di kem tetapi tujuan-tujuannya tidak terancang dan tidak cukup jelas, untuk diukur kejayaannya;
- iii. suatu lagi keperluan dari segi pemulihan vokasional ialah jurulatih-jurulatih penuh masa yang terlatih. Kekurangan tenaga mahir merupakan suatu sebab mengapa peserta-peserta rasa mereka hanya membuang masa di Kem dan juga sebab mengapa, bengkel-bengkel kerja ditutup;
- iv. syarikat-syarikat swasta yang dibenarkan memula perusahaan-perusahaan kecil di pusat harus bekerjasama dengan pihak pentadbir dan kakitangan pusat. Ini adalah untuk memastikan tingkahlaku peserta boleh diseliasa semasa ia di tapak projek dan juga supaya tidak berlaku sebarang eksploitasi tenaga buruh atau pilih kasih;
- v. perkhidmatan-perkhidmatan seperti rundingcara dan pengajaran agama memerlukan kakitangan penuh masa yang terlatih dan berpengalaman;

vi. kakitangan kem seboleh-bolehnya haruslah turut mengambil bahagian bersama pelatih dan peserta semasa mereka menjalankan kegiatan-kegiatan seperti agama dan rekreasi supaya wujud pergaulan dan persefahaman. Langkah ini juga akan membantu dalam pembinaan suatu perhubungan yang rapat di antara peserta-peserta dan kakitangan. Perhubungan seperti ini adalah penting bagi suatu suasana pemulihan yang selesa; dan

vii. sikap setengah peserta bahawa kegiatan-kegiatan pemulihan di dalam kem adalah semata-mata untuk memenuhi masa mereka, haruslah dihapuskan. Perasaan di kalangan mereka bahawa kem ini merupakan suatu pemisahan sementara dari masyarakat luar dan ancaman dadah, harus juga dihapuskan. Pemupukan nilai-nilai moral yang baik harus menjadi sebahagian penting rancangan. Ini boleh dilakukan melalui perbincangan-perbincangan dan kegiatan-kegiatan kumpulan.

Secara am, kegiatan-kegiatan pemulihan yang sedia ada akan memberi suatu pemulihan yang menyeluruh, iaitu dari segi fizikal, sosial, psikologi dan kefungsi ekonomi, sekiranya penyampaianya lebih cekap.

SISTEM KAWALAN TINGKAHLAKU KAKITANGAN DAN PESERTA DALAM RANCANGAN

6.1 Peraturan-peraturan

Untuk memastikan bahawa suatu suasana pemulihan yang baik wujud, semua peserta terpaksa membaca dan menandatangani suatu senarai peraturan bagi peserta-peserta kem. Sila lihat Lampiran C. Peraturan-peraturan ini dibahagikan kepada dua jenis. Bagi kesalahan-kesalahan yang lebih serius, peserta boleh dikeluarkan dari kem. Misalan kesalahan-kesalahan seperti ini ialah:-

- i. membekal, membawa dan menghisap dadah di kem;
- ii. membawa, menyimpan dan minum-minuman keras di kem;
- iii. melakukan kekacauan terhadap ketenteraman dan keselamatan di kem;
- iv. menghisap dadah semula semasa bercuti dan kembali ke kem;
- v. lari atau keluar dari kem tanpa izin atau sebab; dan
- vi. membawa wang di dalam kem.

Bagi kesalahan-kesalahan yang lebih ringan, peserta-peserta akan diberi kerja-kerja tambahan, kawad dan membersihkan kawasan, sebagai hukuman. Misalan kesalahan-kesalahan seperti ini ialah:

- i. bangun lewat dan tidak mengemaskan tempatnya;

- ii. tidak hadir semasa pabarisan atau aktiviti tanpa memberi sebab;
- iii. tidak mematuhi arahan pegawai; dan
- iv. tidak menghormati pegawai atau pelawat-pelawat.

Bagi kesalahan-kesalahan kumpulan pertama tindakan disiplin akan diambil. Bagi kesalahan-kesalahan kumpulan kedua pula tindakan tatatertib akan diambil.

6.2 Masalah-Masalah

Masalah-masalah dari segi mengawal disiplin peserta ialah:-

- i. kakitangan disiplin, yang kadang-kadang perlu membuat kerja-kerja lain seperti pentadbiran, tidak mempunyai masa untuk mengawal disiplin secara ketat;
- ii. pelatih-pelatih yang bekerja di bawah Skim Anak Angkat ditempatkan jauh, secara fizikal, daripada seliaan kakitangan disiplin kem. Maka, ada peserta-peserta projek yang melakukan kesalahan seperti minum minuman keras atau tidak hadir semasa pabarisan di kem dan sebagainya;
- iii. Peserta-peserta peringkat ketiga pada masa ini boleh merokok di tempat-tempat tertentu dan pada masa-masa tertentu. Beberapa ahli-ahli Lembaga Pelawat berpendapat ini tidak seharusnya dibenarkan sebab, ada peserta-peserta di peringkat pertama dan kedua yang akan melihatnya sebagai suatu dorongan;

- iv. Kakitangan kem sendiri harus menjadi tauladan yang baik dengan tidak menghisap rokok. Didapati bahawa ada kakitangan yang merokok. Walaupun mereka merokok, mereka juga harus mengikut peraturan-peraturan mengenai masa-masa tertentu dan tempat-tempat tertentu untuk merokok. Ini tidak dilakukan oleh kakitangan. Rungutan juga dibuat oleh kakitangan dan peserta bahawa jurulatih kurang berdisiplin;
- v. Pengurus skim anak angkat pula memberi bayaran wang secara terus kepada peserta dalam skim setiap bulan. Ini adalah salah dari segi peraturan-peraturan sebab peserta-peserta tidak boleh menyimpan wang;
- vi. Peserta-peserta mempunyai peluang untuk keluar dan masuk ke dalam kem sesuka hati mereka, terutamanya mereka yang bekerja di dalam skim-skim anak angkat. Ini adalah kerana kem ini dioperasikan berasaskan konsep terbuka. Lagipun kakitangan disiplin juga kadang-kadang terlibat dalam kerja-kerja lain dan tidak dapat menyelia gerak-geri mereka.

6.3 Langkah-langkah Untuk Menjaga Disiplin Kem

Langkah-langkah yang telah diambil oleh kem untuk menjaga disiplin kem ialah:

- i. melantik ketua-ketua bagi setiap asrama untuk menentukan kekemasan dan disiplin di dalam asrama-asrama;

- ii. menempatkan pelatih-pelatih untuk menyelia kegiatan-kegiatan kumpulan di dalam kem;
- iii. mengadakan ujian air kencing secara tiba-tiba untuk mengesan sebarang peserta yang menghisap dadah;
- iv. memerlukan peserta-peserta mengisi borang-borang tertentu untuk bercuti, demi pergi ke hospital dan sebagainya supaya peserta-peserta tidak terlalu bebas, untuk keluar dan masuk di dalam kem;
- v. mengadakan sistem hukuman mengikut darjah kesalahan seseorang peserta misalnya, mencuci pakaian semua peserta-peserta asrama bagi seminggu; dan
- vi. mengisikan borang-borang tertentu untuk menggunakan wang simpanannya di kem bagi membeli barang-barang dan sebagainya.

6.4 Rumusan

Langkah-langkah yang harus diambil lagi ialah:

- i. memupukkan nilai disiplin diri pada peserta-peserta semasa sesi-sesi rundingcara, aktiviti-aktiviti atau perbincangan-perbincangan bukan formal dan kelas-kelas bimbingan agama;

- ii. memberi sebahagian daripada tanggungjawab menjaga disiplin kepada pelatih-pelatih yang menjadi ketua-ketua peserta, supaya mereka akan menjadi tauladan-auladan yang baik kepada peserta-peserta lain;
- iii. memberi pendidikan sivik melalui kelas-kelas bimbingan untuk menanam disiplin diri;
- iv. mengadakan ganjaran-ganjaran bagi pelatih-pelatih, peserta-peserta dan asrama-asrama yang berdisiplin. Sistem ganjaran ini adalah seperti sistem hukuman yang ada sekarang untuk mereka yang melanggar disiplin. Misalnya, lawatan, kenduri dan sebagainya boleh dijadikan sebagai ganjaran-ganjaran; dan
- v. menambahkan kakitangan untuk menyelia disiplin jika dirasa masih perlu, selepas mengambil langkah-langkah tersebut di atas.

Walaupun disiplin boleh dikawal melalui suatu set peraturan-peraturan, adalah lebih sesuai jika disiplin dicungkil dari sanubari seseorang peserta supaya ianya lebih kekal. Walaupun suatu sistem tatatertib yang tegas akan menjadi halangan kepada sebarang kelakuan yang negatif tetapi, jika sistem disiplin itu terlalu tegas peserta-peserta mungkin

mempunyai kecenderungan untuk menentanginya. Ini pernah berlaku dahulu di kem, mengikut pengetuanya. Sebarang hukuman juga haruslah dijalankan secara adil supaya tidak timbul masalah berat sebelah dan pilih kasih. Begitu juga dengan ganjaran-ganjaran yang diberi.

Hanya menambahkan kakitangan disiplin sahaja tidak akan memperbaiki taraf disiplin peserta. Ini adalah kerana suatu kesalahan yang dilakukan kerana takut pada suatu punca kawalan yang luar daripada peserta, akan dilakukan sebaik sahaja kawalan luar ini tidak wujud. Misalnya, seseorang peserta yang tidak menghisap dadah di Kem kerana takut dikeluarkan daripada rancangan, mungkin melakukannya apabila dia keluar dari kem. Sistem ganjaran dan hukuman hanya sebagai panduan untuk memupukkan nilai-nilai baik yang lebih asas pada hati seseorang peserta.

RANCANGAN SELIAAN DI RUMAH PERANTARAAN WILAYAH PERSEKUTUAN

7.1 Pengenalan

Dahulu Rumah Perantaraan di Wilayah Persekutuan dikenali sebagai Pusat Harian iaitu, dari tahun 1978 sehingga tahun 1980. Pusat Harian terletak di tempat yang sama dengan pejabat Pemadam Wilayah Persekutuan iaitu, di salah sebuah rumah kerajaan yang telah diubahsuaikan.

Mengikut perangkaan Pemadam sejumlah 165 kes telah diseliah di Pusat Harian tersebut di mana 90 (54.6%) kes daripada jumlah tersebut adalah orang Melayu, 45 (27.2%) kes pula orang Cina dan 30 (18.2%) kes lagi merupakan orang India. Dari jumlah tersebut hanya 5% telah pulih, manakala 95% kes lagi telah kembali menagih.

7.2 Penubuhan

Rumah Perantaraan Pemadam di Wilayah Persekutuan ditubuhkan pada tahun 1981. Pemadam Wilayah Persekutuan sendiri ditubuhkan pada tahun 1976. Mengikut perangkaan Pemadam sejumlah 598 orang telah diseliah di Rumah Perantaraan, Wilayah

Persekutuan sejak penubuhannya sehingga tahun 1985. 420 (70.2%) kes daripada jumlah 598 kes tersebut ialah orang Melayu, 132 (22.1%) kes adalah orang Cina dan 46 (7.7%) kes lagi orang India. Daripada jumlah 598 orang tersebut juga, 10% telah pulih dan 90% lagi menagih dadah semula.

7.3 Pengambilan dan Peraturan-Peraturan

Peserta-peserta yang didaftar masuk, dikehendaki tinggal di Rumah Perantaraan Pemadam sekurang-kurangnya 3 bulan. Jumlah peserta yang diterima masuk ke dalam rancangan ini dihadkan kepada seramai 30 peserta. Rumah Perantaraan menerima peserta-peserta yang datang secara sukarela. Rumah ini juga menerima kes-kes dari pusat-pusat pemulihan kerajaan yang dihantar oleh pegawai-pegawai pemulihan jagaan lanjutan, pada tahun 1986. Daripada jumlah 17 orang peserta di rumah pada masa ini, 15 (88.2%) peserta adalah Melayu dan 2 (11.8%) orang peserta lagi orang India. 16 orang daripada jumlah tersebut bekerja dan seorang lagi menganggur.

Rumah Perantaraan telah dipindah sekali lagi pada tahun 1982, disebabkan pembinaan jalanraya di tempat lama. Tempat baru Rumah Perantaraan merupakan sebuah lagi rumah kerajaan yang diubahsuaikan juga.

7.4 Tujuan

Tujuan Rumah Perantaraan pada mulanya ialah menjalankan seliaan dan seliaan lanjutan untuk semua kes-kes sukarela yang datang ke rumah tersebut tetapi mulai dari 1hb. Januari, 1986, hanya jagaan lanjutan kepada kes-kes yang keluar dari pusat-pusat pemulihan kerajaan diberikan. Ini adalah supaya Rumah Perantaraan tidak mengulangi perkhidmatan-perkhidmatan pemulihan kerajaan bagi penagih-penagih dadah. Maka kes-kes sukarela yang tidak melalui rancangan-rancangan pemulihan dadah kerajaan tidak diterima lagi.

7.5 Pengurusan

Tempat ini diuruskan oleh

- i. seorang penyelia dari Belia 4B,
 - ii. seorang pegawai kerja dan
 - iii. seorang kerani yang merupakan bekas penagih dadah.
- Pegawai Kerja dan kerani bertugas di bawah penyelia.

7.6 Organisasi Kakitangan

Selain daripada 4 orang kakitangan yang menguruskan Rumah Perantaraan, seramai 7 (seharusnya 10) orang perundingcara sukarela juga memberi perkhidmatan mereka di tempat ini. Mengikut pihak kakitangan Rumah Perantaraan, daripada jumlah 10 orang perundingcara ini hanya 7 orang sahaja yang aktif.

Perundingcara-perundingcara mempunyai jadual kerja masing-masing. 6 daripada 10 orang perundingcara tersebut bertugas dari 9.30 pagi hingga 12.30 tengahari pada hari-hari tertentu dan 4 orang lagi bertugas dari 2.00 petang hingga 4.00 petang.

7.7 Kegiatan-kegiatan

Dahulu berbagai-bagai aktiviti seperti kelas agama, latihan membuat kraftangan, bercucuk tanam, membuat ukiran-ukiran tembaga dan menternak ayam telah dijalankan.

Pada hari minggu peserta-peserta dibenarkan menjalankan aktiviti-aktiviti sendiri misalnya, menguji bakat dari segi menyanyi. Rumah Perantaraan juga menyediakan alat-alat muzik untuk peserta-peserta menghiburkan hati mereka.

Lawatan-lawatan juga diterima dari dalam dan luar negeri. Keluarga peserta-peserta dibenarkan melawat peserta-peserta pada hari Sabtu dan hari Ahad supaya aktiviti-aktiviti yang dijalankan tidak terganggu.

Rumah Perantaraan, Wilayah Persekutuan telah meluaskan aktiviti-selepas tahun 1982. Suatu bahagian sukarelawan telah ditubuhkan di mana peserta-peserta yang telah meninggalkan rancangan masih diberi seliaan lanjutan. Peserta-peserta yang telah keluar ini menjadi tanggungjawab sukarelawan yang menjalankan seliaan lanjutan tersebut bagi mereka.

7.8 Masalah-masalah dan Isu-Isu yang Timbul

i. Tempat

Tempat penginapan peserta-peserta didapati tidak sesuai. Lagipun jiran-jiran merungut mengenai bunyi bising dan gangguan yang disebabkan oleh kegiatan-kegiatan peserta misalnya kawad. Tempat ini juga senang untuk menyeludup dadah.

ii. Bilangan Peserta-Peserta Yang Kurang Dalam Rancangan

Seliaan lanjutan yang dikendalikan kini hanya menumpu pada kes-kes peserta yang akan keluar dari Kem Pemadam. Seramai 4 orang peserta dari Kem Pemadam berada di Rumah Perantaraan semasa kajian dijalankan. Seorang pra-perundingcara sukarelawan dipanggil untuk memberi sesi rundingcara terhadap mereka. Ini merupakan projek baru yang telah diluluskan oleh jawatankuasa seliaan lanjutan kebangsaan. Projek ini telah dibincang dalam mesyuarat jawatankuasa tersebut mengikut penyelia Rumah Perantaraan.

Pasukan Petugas Anti-Dadah khususnya, Bahagian Rawatan dan Pemulihan, Kementerian Dalam Negeri tidak lagi mengirim kes-kes yang keluar dari pusat-pusat pemulihan dan detoksifikasi kerajaan kepada pihak Pemadam untuk menjalankan seliaan lanjutan, seperti yang telah dipersetujui. Sebaliknya, mereka telah mengambil tanggungjawab penuh memberi 'seliaan' melalui pegawai-pegawai pemulihan mereka. Dari tahun 1984 hingga tahun 1986, Rumah Perantaraan kurang menerima sambutan dari peserta-peserta. Hanya 8 kes sahaja yang masih datang ke Rumah

Perantaraan sekarang. Kebanyakan daripada kes-kes yang lain sudah bekerja. Ada pula yang tidak mahu memberi kerjasama. Sambutan dari pihak keluarga juga tidak begitu serius. Ini adalah kerana mereka malu atau tidak lagi berdaya mengambil berat kerana selalu menghadapi kegagalan dalam usaha-usaha mereka untuk membantu anak-anak mereka membuang tabiat menagih dadah.

iii. Rundingcara

Rumah Perantaraan mempunyai 7 orang pra- perundingcara. Semuanya mempunyai pendidikan sekolah menengah. Mereka ini terdiri daripada pembantu makmal, kerani, guru, ustaz dan sebagainya. Hanya seorang pra-perundingcara yang datang ke Rumah Perantaraan dalam jangkamasa kajian dijalankan. Beliau terlibat dalam banyak kerja-kerja sukarela yang lain seperti menjadi ahli Lembaga Sekolah dan angkatan laut. Para perundingcara menjalankan kerja mereka tanpa sebarang bantuan elaun. Mereka hanya memberi khidmat bakti yang ikhlas, mengikut kenyataan seorang daripada mereka. Pra-perundingcara juga tidak diberi kursus-kursus rundingcara yang baik. Suatu rungutan juga dibuat bahawa kursus-kursus yang dijalankan tidak mempunyai susulan.

iv. Fail-fail Peribadi Peserta-peserta Rumah Perantaraan

Dari tahun 1985, fail-fail tidak disimpan tentang kes-kes, bagi jangkamasa-jangkamasa tertentu. Mengikut kakitangan, fail-fail disimpan oleh perundingcara-perundingcara dan Pejabat Pemadam Kebangsaan. Bila fail-fail ini cuba diperolehi dari Pemadam Kebangsaan mereka mengatakan fail-fail ini di Rumah Perantaraan. Maka pihak penyelidik menganggap bahawa fail-fail ini tidak wujud langsung.

v. Kegiatan-kegiatan Kerja

Tidak ada tenaga pengajar yang berkemahiran untuk mengajar di bengkel-bengkel kerja. Maka latihan vokasional yang sempurna tidak boleh disampaikan. Projek yang diadakan semasa kajian merupakan suatu projek 'ad hoc'. Ini mungkin kerana penyeliannya juga sibuk dengan kerja-kerja sukarela lain di luar Rumah Perantaraan. Maka beliau mungkin menghadapi kesukaran untuk merancang dan menyelaraskan suatu projek yang lengkap.

vi. Kewangan

Rumah Perantaraan terpaksa bertanding dengan Ibu pejabat untuk kewangan memandangkan Ibu pejabat Pemadam Kebangsaan juga terletak di Wilayah Persekutuan. Biasanya, Ibu pejabat Kebangsaan yang menerima lebih kewangan. Walau bagaimanapun bagi projek-projek kecil Rumah Perantaraan meminta pada ibu pejabat untuk kewangan. Kewangan untuk mengendalikan aktiviti-aktiviti juga diperolehi dari Ibu pejabat.

7.9 Rumusan

Demi mengatasi masalah-masalah dan isu-isu yang timbul dan untuk menyampaikan suatu rancangan jagaan lanjutan yang lengkap, perkara-perkara tersebut di bawah harus dipertimbangkan.

a. Struktur Rancangan

Rumah Perantaraan sebagai suatu pusat jagaan lanjutan yang berinstitusi dan formal tidak mempunyai suatu struktur jagaan lanjutan yang jelas. Walaupun ada tujuan, tempat, kakitangan dan peserta tetapi kegiatan-kegiatan yang akan menggunakan kesemua sumber-sumber ini tidak hadir. Ini mungkin kerana tidak ada sebarang perancangan dari awal lagi.

Rumah Perantaraan harus menentukan kegiatan-kegiatan khusus yang akan dibuat dalam rancangan di samping menentukan kakitangan tertentu yang akan menyampaikannya.

b. Cadangan-Cadangan Untuk Mengatasi Masalah-masalah Rumah Perantaraan

i. Tempat

Kemudahan-kemudahan penginapan yang sesuai haruslah disediakan memandangkan ini merupakan suatu keperluan asas bagi peserta-peserta rancangan. Suatu tempat yang sunyi, yang jauh dari kacau bilau daripada masyarakat luar, adalah sesuai bagi kegiatan-kegiatan yang dijalankan.

Di samping itu suatu suasana pemulihan yang selesa dan tenang harus diwujudkan. Untuk mencegah dadah dibawa masuk ke rumah, disiplin diri dan tanggungjawab peserta-peserta haruslah ditingkatkan, selain daripada hanya mengadakan peraturan-peraturan yang tegas.

ii. Menarik Peserta-peserta

Memandangkan bilangan bekas penagih-penagih dadah yang memerlukan jagaan lanjutan adalah banyak maka masalah kurangnya kes-kes untuk diselia tidak seharusnya timbul. Selain daripada peserta-peserta yang dihantar ke sini oleh Kem Pemadam, Kementerian Dalam Negeri (KDN) juga harus merujuk kes-kes mereka yang telah tamat pemulihan mereka di pusat kerajaan. Ini adalah kerana KDN sendiri telah mengarahkan Pemadam supaya menjalankan jagaan lanjutan bagi hanya kes-kes yang keluar dari pusat-pusat pemulihan kerajaan. Maka kerjasama mereka dalam hal ini adalah sangat penting.

iii. Fail-fail Peribadi Peserta-peserta Rumah Perantaraan

Menyimpan fail-fail tentang maklumat peribadi peserta-peserta dan kemajuan peserta-peserta rancangan seliaan merupakan asas kepada pengukuran kemajuannya dalam pemulihan. Secara tidak langsung maklumat tersebut juga

berguna untuk penilaian rancangan. Bagi setiap peserta yang masuk ke dalam rancangan seliaan suatu fail mengenai butir-butir peribadinya harus disimpan. Kemajuan peserta dalam kegiatan-kegiatan kerja di Rumah Perantaraan, rekod sesi-sesi rundingcara, rekod kesihatan dan rekod melanggar peraturan adalah penting untuk mengukur sama ada peserta mencapai tujuan mengikuti rancangan jagaan lanjutan ini.

iv. Rundingcara

Konsep sukarela agak sukar digunakan dalam rundingcara. Rumah Perantaraan memerlukan seorang perundingcara ikhtisas yang bekerja secara penuh masa. Memandangkan anggaran beban kes di Rumah Perantaraan adalah 30 kes peserta pada suatu titik masa, hanya seorang perundingcara ikhtisas diperlukan.

v. Kegiatan-kegiatan Kerja

Peserta-peserta harus diberi latihan vokasional atau kerja-kerja yang sesuai sementara menunggu penempatan kerja. Tenaga pengajar boleh dipilih dari peserta sendiri. Suatu lagi cadangan ialah Rumah Perantaraan boleh mengambil kerja guru-guru vokasional yang mempunyai kemahiran, kelayakan dan pengalaman untuk menjalankan latihan vokasional supaya peserta tidak hanya membuang masa di Rumah. Disebaliknya mereka akan mempelajari suatu kemahiran kerja.

vi. Kewangan

Walaupun kewangan dikatakan tidak cukup bagi projek-projek Rumah Perantaraan tetapi kenyataan ini tidak disokong dengan belanjawan-belanjawan, bagi projek-projek tersebut yang tidak diluluskan oleh Pemadam Kebangsaan. Sebenarnya hanya idea-idea mengenai projek-projek yang ingin dijalankan, ada pada kakitangan Rumah Perantaraan.

Sebagai rumusan, sesebuah Rumah Perantaraan harus:

- o menyediakan keperluan-keperluan asas yang sesuai seperti tempat, makanan dan sebagainya;
- o membantu menempatkan peserta-peserta dalam suatu pekerjaan. Kakitangan Rumah Perantaraan harus juga membantu peserta-peserta tersebut menyesuaikan diri mereka untuk bekerja dan berinteraksi secara baik di tempat kerja;
- o Membantu peserta-peserta memulihkan perhubungan mereka dengan keluarga masing-masing dan masyarakat luar. Ini boleh dilakukan melalui interaksi dengan keluarga dan penglibatan dalam aktiviti-aktiviti komuniti; dan

- o membantu peserta-peserta supaya tidak kembali kepada tabiat menghisap dadah dan juga tidak melibatkan diri mereka dalam aktiviti-aktiviti jenayah.

Kesimpulannya, konsep Rumah Perantaraan harus dikaji semula supaya tempoh masa 3 bulan yang peserta menghabiskan di sana, membantunya mengambil lebih banyak inisiatif dan tanggungjawab ke arah berdikari.

RANCANGAN SELIAAN DI PUSAT HARIAN KELANG

8.1 Pengenalan

Pusat Harian Kelang merupakan salah satu pusat jagaan lanjutan Pemadam. Pusat ini terletak di tepi Jalan Tengku Diauddin, di dalam kawasan Majlis Perbandaran Kelang yang sibuk. Pusat ini merupakan rumah Jabatan Kerja Raya yang diambil alih oleh Pemadam negeri untuk dijadikan Pusat Harian.

8.2 Penubuhan

Pusat Harian Kelang merupakan suatu usahasama Jawatankuasa Anti-Dadah, Hospital, Pejabat Kebajikan Masyarakat dan Pemadam Selangor. PEMADAM merupakan pentadbir dan pengelola pusat tersebut.

Pada tahun 1980 Pemadam negeri Selangor telah mengambil alih pengendalian pusat ini. Maka badan-badan yang lain telah menarik balik kakitangan mereka.

Dari tahun 1978 hingga tahun 1986, sejumlah 160 peserta telah melalui rancangan seliaan di Pusat tersebut. Kes-kes yang datang untuk jagaan lanjutan merupakan mereka yang dirujuk oleh

Pegawai-pegawai Kebajikan Masyarakat. Hanya satu kes yang merupakan kes sukarela. Kes-kes yang datang ialah:-

- i. mereka yang telah di penjarakan dan kemudian, diperlukan melalui pengawasan dan;
- ii. mereka yang dimasukkan ke dalam pusat-pusat pemulihan dadah kerajaan dan kemudian, terpaksa melalui seliaan lanjutan

Sejak pusat ini dimulakan pada tahun 1978 hanya 4 (2.5%) orang peserta daripada jumlah 160 orang peserta yang benar-benar jaya dipulih setakat ini. Pada tahun 1986, seramai 29 orang peserta terdapat di dalam daftar. Daripada 29 orang peserta ini, 13 (44.9%) orang peserta bekerja, 6 (20.7%) orang peserta kembali menghisap dadah, 6 (20.7%) orang peserta datang ke pusat setiap hari, 3 (10.3%) orang peserta telah daftar tetapi tidak pernah datang dan seorang (3.4%) peserta lagi merupakan kes di bawah pengawasan polis.

8.3 Tujuan

Tujuan pusat harian ini ialah untuk memberi jagaan lanjutan kepada bekas penagih-penagih dadah yang keluar dari penjara dan pusat-pusat pemulihan dadah kerajaan.

8.4 Organisasi Kakitangan

Tempat ini diuruskan oleh 2 orang wanita iaitu, seorang penyelia dan seorang kerani. Penyelia telah menerima hanya latihan asas mengenai rundingcara selama seminggu dari pihak Pemadam Kebangsaan.

8.5 Kegiatan-kegiatan

Kegiatan-kegiatan yang dijalankan di pusat ini ialah:

- i. kelas ugama pada setiap hari Isnin;
- ii. kelas anyaman rotan pada setiap hari Selasa dan
- iii. kelas kraftangan pada setiap hari Rabu.

Selain daripada itu aktiviti berkebun diadakan setiap hari. Aktiviti-aktiviti kraftangan yang dijalankan ialah membuat ukiran-ukiran tembaga, pertukangan dan rangka-rangka gambar.

Pusat Harian juga memberi makanan kepada peserta-peserta mereka yang berada di dalam pusat seliaan. Biasanya ini merupakan hanya makanan tengahari sahaja.

Aktiviti-aktiviti kraftangan dan agama dikendalikan oleh pihak KEMAS. 2 orang peserta juga dilantik sebagai penceramah. Kedua-dua peserta ini memberi ceramah di sekolah-sekolah menengah dan mengadakan perjumpaan-perjumpaan bersama persatuan-persatuan belia.

8.6 Kewangan

Pasukan Petugas Anti Dadah memberi peruntukan kewangan kepada Pemadam Negeri Selangor. Kewangan selalunya diberi bagi projek-projek kecil daripada projek-projek besar. Wang Pemadam negeri Selangor akan juga dibelanjakan untuk Projek Kem Jayadiri iaitu suatu projek besar yang akan diadakan di Morib. Maka wang yang diterima bagi projek-projek kecil pun terhad.

8.7 Masalah-masalah dan Isu-Isu yang Timbul

i. Penglibatan Ibu pejabat

Pusat Harian Kelang adalah diuruskan oleh Pemadam Selangor. Mengikut penyelia pusat ini, Ibu pejabat Pemadam Kebangsaan kurang memberi perhatian kepada aktiviti-aktiviti yang dijalankan oleh Pusat Harian dan masalah-masalah yang dihadapi oleh pusat harian dari segi penyelerasan. Perhubungan Pusat Harian dan Ibu Pejabat PEMADAM Kebangsaan juga adalah tidak begitu rapat. Akibat daripada kesemua ini Pusat Harian kurang menerima sambutan dan kerjasama yang memuaskan dari peserta-peserta.

ii. Rundingcara

Latihan rundingcara yang diberi kepada pegawai-pegawai sukarela adalah tidak menyeluruh. Kursusnya pun hanya pada peringkat asas iaitu, selama tiga hari sahaja. Panel penceramah pula terdiri daripada orang yang tidak mempunyai kelayakan atau pengalaman dalam bidang rundingcara.

Peserta-peserta rasa salah satu masalah pusat harian ini ialah tidak ada seorang yang pakar dalam rundingcara yang boleh mengambil usaha menghubungkan peserta-peserta dengan keluarga dan jiran atau masyarakat yang duduk berhampiran dengan tempat tinggal mereka. Sokongan dari keluarga dan masyarakat luar masih menjadi halangan terhadap mereka apabila mereka cuba menyesuaikan diri semula dengan masyarakat.

iii. Penyertaan Peserta-peserta

Disebabkan penyertaan yang kurang daripada peserta-peserta, aktiviti-aktiviti seperti agama dan latihan kraftangan telah berhenti. Hanya 6 orang peserta yang menyertai rancangan sekarang.

iv. Ceramah

2 daripada 3 orang peserta yang dilantik menjadi penceramah merungut bahawa latihan yang diberi kepada mereka tidak cukup.

v. Agama

Rancangan ugama setakat ini tidak begitu berkesan kerana peserta-peserta masih menghadapi perasaan tidak tentu dan tidak tenteram. Mereka rasa pusat harus menyediakan guru agama yang boleh menambah ilmu pengetahuan mereka tentang agama, seperti yang didapati dalam ceramah-ceramah agama.

vi. Pekerjaan

Suatu lagi keperluan peserta-peserta ialah pekerjaan. Peserta-peserta juga berharap pusat ini dapat mengeluarkan bantuan kewangan bagi membolehkan mereka menjalankan perniagaan-perniagaan kecil misalnya, menjual air batu secara berkongsi dan sebagainya.

8.8 Cadangan-cadangan

Di antara cadangan-cadangan yang diberi oleh kakitangan dan peserta-peserta Pusat Harian untuk membaiki lagi rancangan mereka adalah seperti berikut:

- i. menghantar kakitangan menghadiri lebih banyak kursus-kursus rundingcara dan mengadakan kursus-kursus susulan rundingcara, selepas itu, bagi mereka;
- ii. menambahkan tenaga pengajar yang mempunyai kemahiran dan pengalaman bagi kelas-kelas vokasional;
- iii. memberi lebih banyak peruntukkan kewangan untuk projek-projek kecil dan juga projek-projek besar;
- iv. Ibu Pejabat PEMADAM Kebangsaan haruslah memberi layanan yang sewajarnya, apabila kakitangan daripada pusat harian pergi ke sana untuk bantuan dan kerjasama;

v. mengadakan mesyuarat jawatankuasa-jawatankuasa seliaan lanjutan secara lebih kerap supaya masalah-masalah yang timbul dari masa ke semasa dapat diselesaikan dan perhubungan yang rapat terjalin di antara kakitangan pusat dan jawatankuasa tersebut;

vi. memberi peluang kepada cadangan-cadangan kakitangan yang mentadbir pusat harian, semasa mesyuarat-mesyuarat jawatankuasa seliaan lanjutan kebangsaan atau negeri.

vii. mengiatkan lagi penglibatan ahli-ahli Pemadam terutamanya, mereka yang benar-benar ingin membuat kerja-kerja sukarela.

8.9 Rumusan

Walaupun konsep Pusat Harian di mana bekas penagih-penagih dadah datang setiap hari demi menerima jagaan lanjutan adalah suatu konsep yang baik tetapi masih ada beberapa perkara yang harus dijelaskan atau diselesaikan demi menjamin keberkesanannya. Perkara-perkara tersebut adalah seperti berikut:

i. Masalah Perhubungan dan Penyeleraan Dengan Ibu Pejabat Pemadam Kebangsaan

Jawatankuasa-jawatankuasa seperti Jawatankuasa Seliaan Lanjutan Kebangsaan, Jawatankuasa Seliaan Lanjutan Negeri, Jawatankuasa Pentadbir Pusat Seliaan haruslah

menjadi saluran-saluran perhubungan yang lebih berkesan bagi kakitangan dan peserta-peserta pusat-pusat seliaan menyalurkan permintaan-permintaan dan sumbangan-sumbangan mereka.

ii. Kakitangan Ikhtisas

Pengurusan Pusat Harian memerlukan perkhidmatan kakitangan yang ikhtisas seperti perundingcara, guru vokasional dan guru agama yang dilatih dengan sempurna. Hanya kakitangan yang mempunyai kelayakan, kemahiran dan pengalaman yang sesuai dalam bidang-bidang tersebut harus dipilih.

iii. Penyertaan Peserta-Peserta

Penyertaan peserta-peserta boleh ditambah melalui mengadakan aktiviti-aktiviti kerja yang berfaedah. Aktiviti-aktiviti ini harus diadakan pada masa yang sesuai supaya mereka yang bekerja, menganggur atau tinggal jauh dari pusat harian boleh datang.

Penyertaan peserta-peserta boleh juga ditambahkan dengan kerja-kerja 'out reach' untuk menyakinkan mereka yang enggan diselia supaya datang ke pusat. 'Out reach' memerlukan sukarelawan-sukarelawan PEMADAM yang bekerja di pusat-pusat harian keluar menghubungi kes-kes yang

memerlukan jagaan lanjutan. Penyertaan graduan-graduan yang menganggur dalam usaha mengendalikan pusat-pusat jagaan lanjutan harian merupakan suatu lagi cara yang baik, terutamanya mereka yang menerima latihan amali dalam bidang-bidang kerja sosial, sosiologi dan pembangunan manusia. Langkah ini juga menentukan bahawa perkhidmatan yang ikhtisas diberi kepada peserta-peserta rancangan.

iv. Sokongan Kewangan

Ini merupakan sumber yang penting untuk menentukan kakitangan ikhtisas dan kegiatan-kegiatan jagaan lanjutan dalam rancangan seperti, rundingcara, latihan kerja, panduan agama, perusahaan-perusahaan yang kecil mahupun besar, dapat dibiayai.

Kejayaan sesuatu rancangan jagaan lanjutan seperti pusat harian ini bergantung pada integrasi jaya:

- i. suatu sistem berstruktur aktiviti-aktiviti kumpulan yang diselia dengan baik;
- ii. teknik-teknik terapeutik yang berbeda dan intensif; dan
- iii. suatu suasana pemulihan yang menyokong dan menggalakkan yang disediakan oleh peserta-peserta dan kakitangan.

Secara ringkas kesemua syarat-syarat tersebut di atas akan membantu seseorang peserta memahami motivasi-motivasinya yang baik dan buruk bagi menjadi seorang manusia yang berdedikasi, bebas daripada dadah dan berfaedah kepada komunitinya.

KESIMPULAN

Dokumentasi terperinci sistem penyampaian rancangan-rancangan seliaan Pemadam ini telah menunjukkan bahawa terdapat beberapa kekurangan-kekurangan dalam rancangan-rancangan tersebut. Di antara kelemahan-kelemahan utama rancangan tersebut ialah:

- a. pengurusan rancangan yang tidak cekap;
- b. diakibatkan oleh kurangnya perancangan dan tiadanya kakitangan yang ikhtisas;
- c. yang mungkin menyebabkan lebih daripada 80% peserta-peserta yang mengikuti rancangan-rancangan ini kembali menghisap dadah, selepas mereka keluar dari rancangan tersebut.

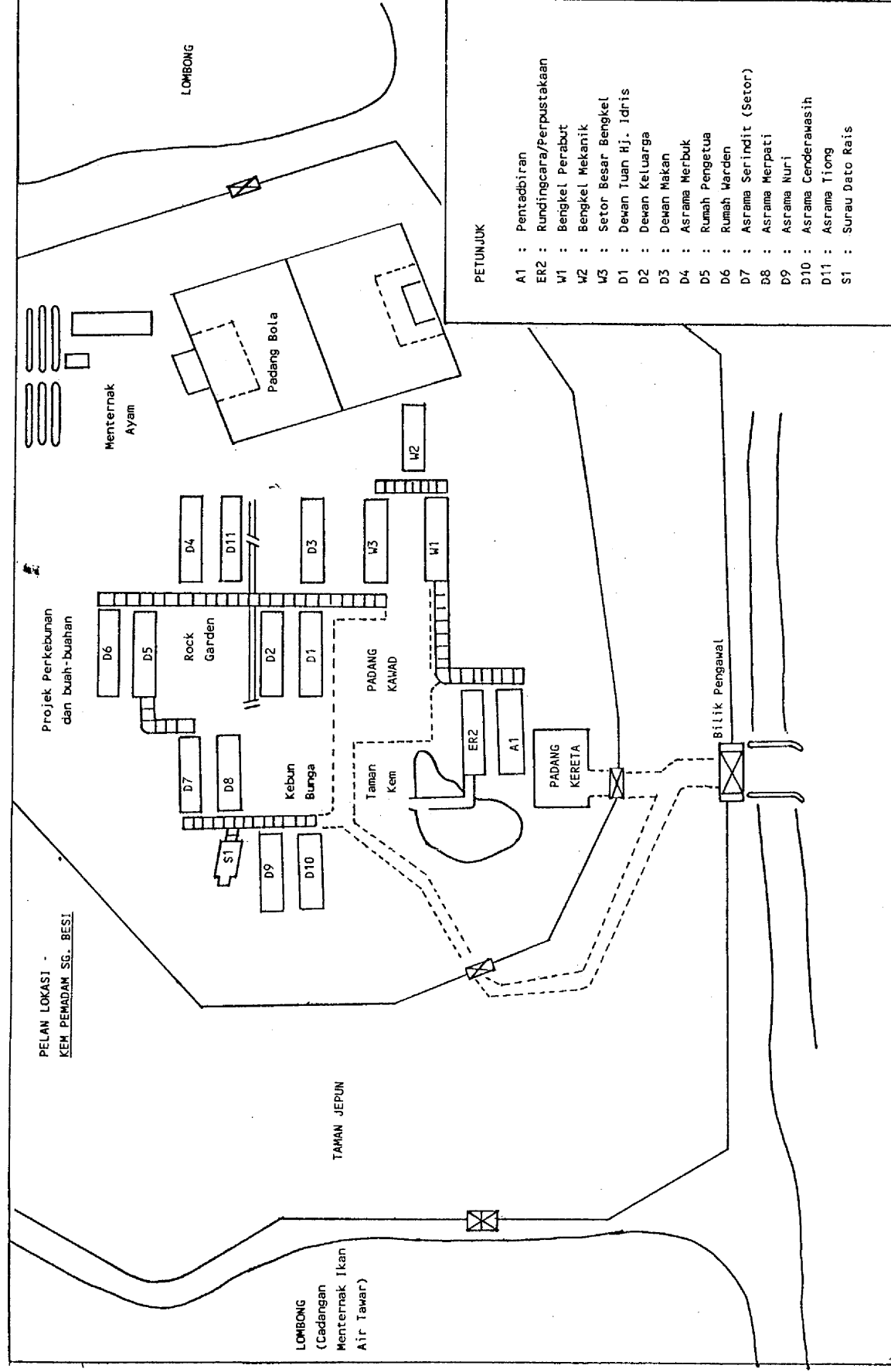
Walau bagaimanapun penilaian keberkesanan rancangan-rancangan seliaan Pemadam juga memerlukan kajian jangka panjang peserta-peserta yang telah tamat jagaan lanjutan untuk mengetahui sama ada dia boleh:

- a. berintegrasi semula dengan keluarganya, masyarakat di tempat tinggalnya dan juga masyarakat luar;
- b. menjauhkan dirinya dari dadah dan kelakuan-kelakuan lain yang salah, dari segi undang-undang; dan
- c. mencari pekerjaan dan bekerja dengan disiplin.

Kajian jangka panjang ini akan juga memberi suatu gambaran tentang masalah-masalah yang dihadapi oleh peserta-peserta dalam proses berdikari dan integrasi semula dengan masyarakat, selepas mereka keluar dari rancangan-rancangan seliaan lanjutan PEMADAM.

1. Hall S.M., Loeb P. and Le Vois, M. Job Seekers' Workshop: Leader's Manual For a Vocational Rehabilitation Strategy, Human Interaction Research Institute, UCLA San Francisco (1985).
2. Zackon, F., Mc Auliffe, W.E. and Chien M.N.J; Addict Aftercare: Recovery Training and Self-Help, National Institute on Drug Abuse, Maryland (1985).
3. Special Action Office Monograph Series C No. 4 Outpatient Drug-Free Treatment Manual, Executive Office of the President Special Action Office for Drug Abuse Prevention. Washington (1974).
4. Legal Research Board, Dangerous Drugs Act, 1952 (Act 234) and Drug Dependents (Treatment and Rehabilitation Act, 1983 (Act 283). (Incorporating All Amendments As At 15th November 1984). International Law Book Series, Kuala Lumpur (1984).

LAMPIRAN A

150

LAMPIRAN B

JADUAL LATIHAN HARIAN PESERTA-PESERTA DI KEM PEMADAM SG. BESI

MASA HARI	0545 hingga 0700	0700 hingga 0800	0800 hingga 0830	0830 hingga 0915	0915 hingga 1000	1000 hingga 1045	1045 hingga 1100	1100 hingga 1145	1145 hingga 1230	1230 hingga 1400	1400 hingga 1445	1445 hingga 1530	1530 hingga 1615	1615 hingga 1700	1700 hingga 1830	1830 hingga 2000	2000 hingga 2100	2100 hingga 2300	2300 hingga 0545
ISNIN	S E M B A H Y A N G S U B U H	L A T I H A N J A S M A N I	M I N U M P A A G I	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	M S A E K M	V D	V D	V D	V D	S S E M U B A K I A H Y A A N N G	S S E E R M S B I A H Y A A A L L A M	S E M B A A H Y A A A L L A M	R M O I N L U M C M A A L L A M	P A D A M L A A M P U T I D U R
SELASA				D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D A B A N A H T Y E A N N G A A Z H A R O I H O R	V D	V D	V D	V D	V D	V D	V D	V D	
RABU				D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D A B A N A H T Y E A N N G A A Z H A R O I H O R	V D	V D	V D	V D	V D	V D	V D	V D	
KHAMIS				D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D A B A N A H T Y E A N N G A A Z H A R O I H O R	V D	V D	V D	V D	V D	V D	V D	V D	
JUMAAT				D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D A B A N A H T Y E A N N G A A Z H A R O I H O R	V D	V D	V D	V D	V D	V D	V D	V D	
SABTU				D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D *RC	D A B A N A H T Y E A N N G A A Z H A R O I H O R	V D	V D	V D	V D	V D	V D	V D	V D	
AHAD																			
CUTI TIADA AKTIVITI																			

PETUNJUK

(a) Rc = Rundingcara (b) D = Disiplin (c) * = Jika ada (d) V = Vokasional

SISTEM DISIPLIN (TATATERTIB)
DI KEM PEMADAM SUNGAI BESI KUALA LUMPUR

Sistem peraturan Disiplin (Tatatertib) penghuni-penghuni yang berada di Kem PEMADAM Sungai Besi bagi menjalani kes-kes Jagaan Lanjutan, jika didapati melanggar peraturan disiplin yang dinyatakan di bawah ini, akan diambil tatatertib dan tindakan.

SEKSYEN A

Mereka (Penghuni) jika didapati bersabit membuat kesalahan daripada salah satu daripada sistem tatatertib yang dinyatakan di bawah ini iaitu (i) hingga (vi) maka mereka (penghuni) akan dikenakan disiplin (dikeluarkan dari Kem) tindakan dan laporannya berkaitan dengan undang-undang tanpa sebarang rayuan.

- (i) Membekal, membawa dan menghisap dadah di sekitar kawasan dan di dalam Kem.
- (ii) Membawa, menyimpan, meminum minuman keras atau jenis-jenis lain yang mengkhayalkan di sekitar kawasan dan di dalam Kem.
- (iii) Melakukan kekacauan terhadap ketenteraman dan keselamatan, menghasut, bergaduh, tidak sopan, mencuri, merosakkan harta benda Kem dan berkumpul melebihi daripada 4 orang di tempat-tempat yang gelap dan tempat-tempat tertentu.

- (iv) Kembali semula menghisap dadah bila balik dari bercuti atau didapati air kencingnya mengandungi dadah.
- (v) Mereka (Penghuni) yang lari atau keluar dari Kem tanpa izin atau sesuatu sebab.
- (vi) Membawa, menyimpan wang disekitar kawasan dan di dalam Kem.

SEKSYEN B

Mereka (Penghuni), jika bersabit membuat kesalahan-kesalahan yang dinyatakan di bawah ini, mereka akan dikenakan 'Tatatertib' kerja-kerja tambahan, bersenam, berkawad, membersihkan kawasan dan lain-lain.

- (i) Mereka (Penghuni) bangun lewat sebelah pagi atau lewat tidur dari masa yang ditetapkan tanpa sebab, tidak mengemaskan tempat tidur seperti katil dan lain-lain.
- (ii) Mereka (Penghuni), tidak menghadirkan diri dalam pembarisan waktu pagi dan tidak mengikuti latihan aktiviti tanpa sebab.
- (iii) Tidak mematuhi arahan pegawai-pegawai (engkar, melawan, berbahasa kasar dan sebagainya).

(vi) Tidak menghormati dan tidak bersopan santun kepada pegawai-pegawai, pelawat dan ibu bapa.

(v) Jika penghuni tidak mematuhi dan melakukan kesalahan yang sama juga, penghuni itu akan dikenakan tindakan disiplin dan dikeluarkan dari Kem tanpa rayuan jika melakukan kesalahan di atas melebihi daripada 3 kali dan laporannya akan direkodkan.

Saya yang menjalankan perintah,

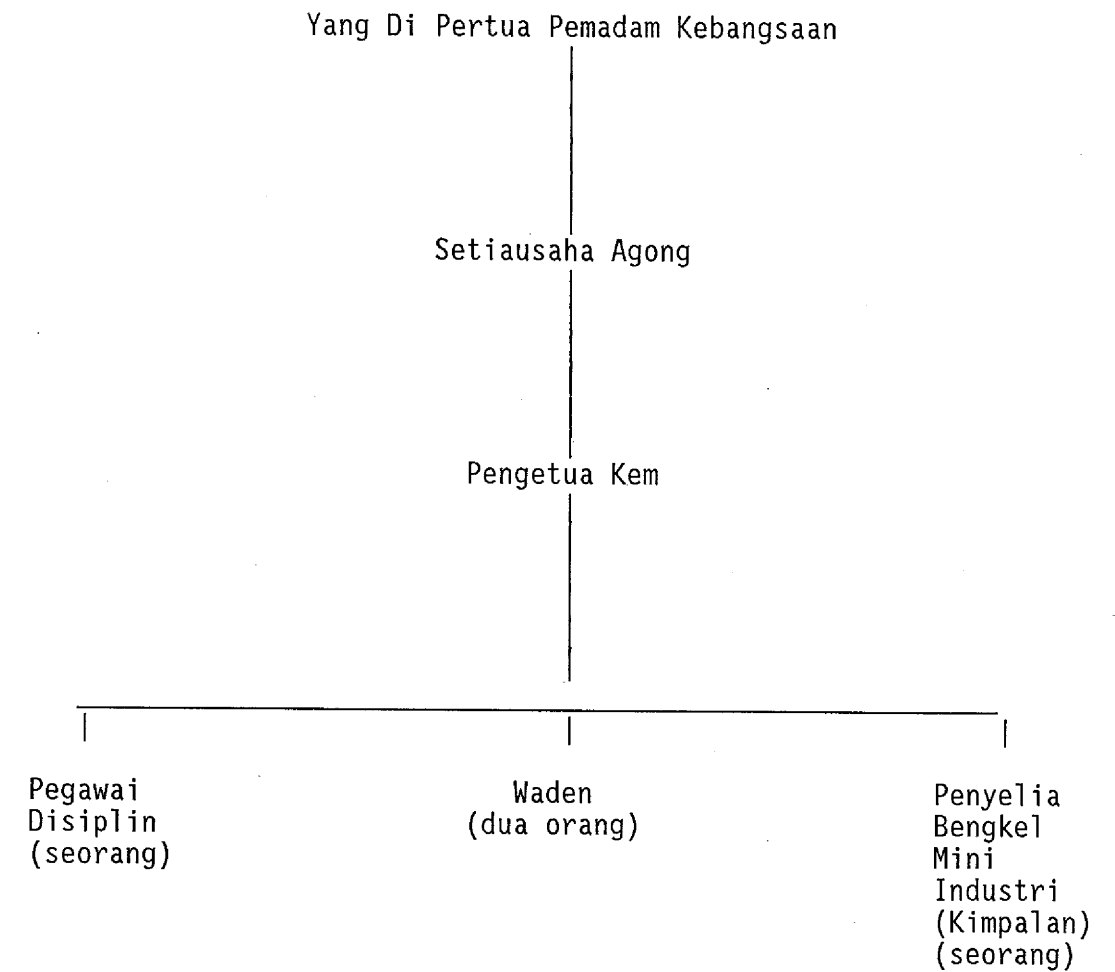
Tandatangan

(.....)
Pengetua
Kem Pemadam Sungai Besi
KUALA LUMPUR

(1)
Peserta

(2)
Penjamin

CARTA ORGANISASI KAKITANGAN DI KEM PEMADAM

SENARAI TUGAS-TUGAS KAKITANGAN DAN PELATIH-PELATIH
DI KEM PEMADAM

1. Pengetua

- 1.1 Menguruskan pentadbiran di Kem PEMADAM termasuk mengawasi bangunan dan harta benda.
- 1.2 Bertanggungjawab dalam hal-hal disiplin, kawalan keselamatan dan ketenteraman di Kem PEMADAM.
- 1.3 Menguruskan perlaksanaan projek-projek dan aktiviti-aktiviti untuk peserta-peserta.
- 1.4 Menguruskan hubungan di antara ibubapa dan peserta.
- 1.5 Menguruskan lawatan-lawatan daripada rombongan pelawat.
- 1.6 Bertanggungjawab kepada YB Yang Di Pertua PEMADAM Kebangsaan dan Setiausaha Agungnya, dan membuat laporan-laporan kepada mereka yang mana perlu.

2. Waden

- 2.1 Mengawasi peserta supaya mereka sentiasa berada di dalam Kem PEMADAM (disiplin, kawalan, keselamatan dan ketenteraman).
- 2.2 Mengawasi harta benda di Kem.
- 2.3 Melaporkan apa-apa kejadian yang dilakukan oleh peserta kepada Pengetua.
- 2.4 Menguruskan dan mengawasi kenderaan di Kem.
- 2.5 Menjalankan lain-lain tugas menurut arahan pihak atasan.

3. Penyelia

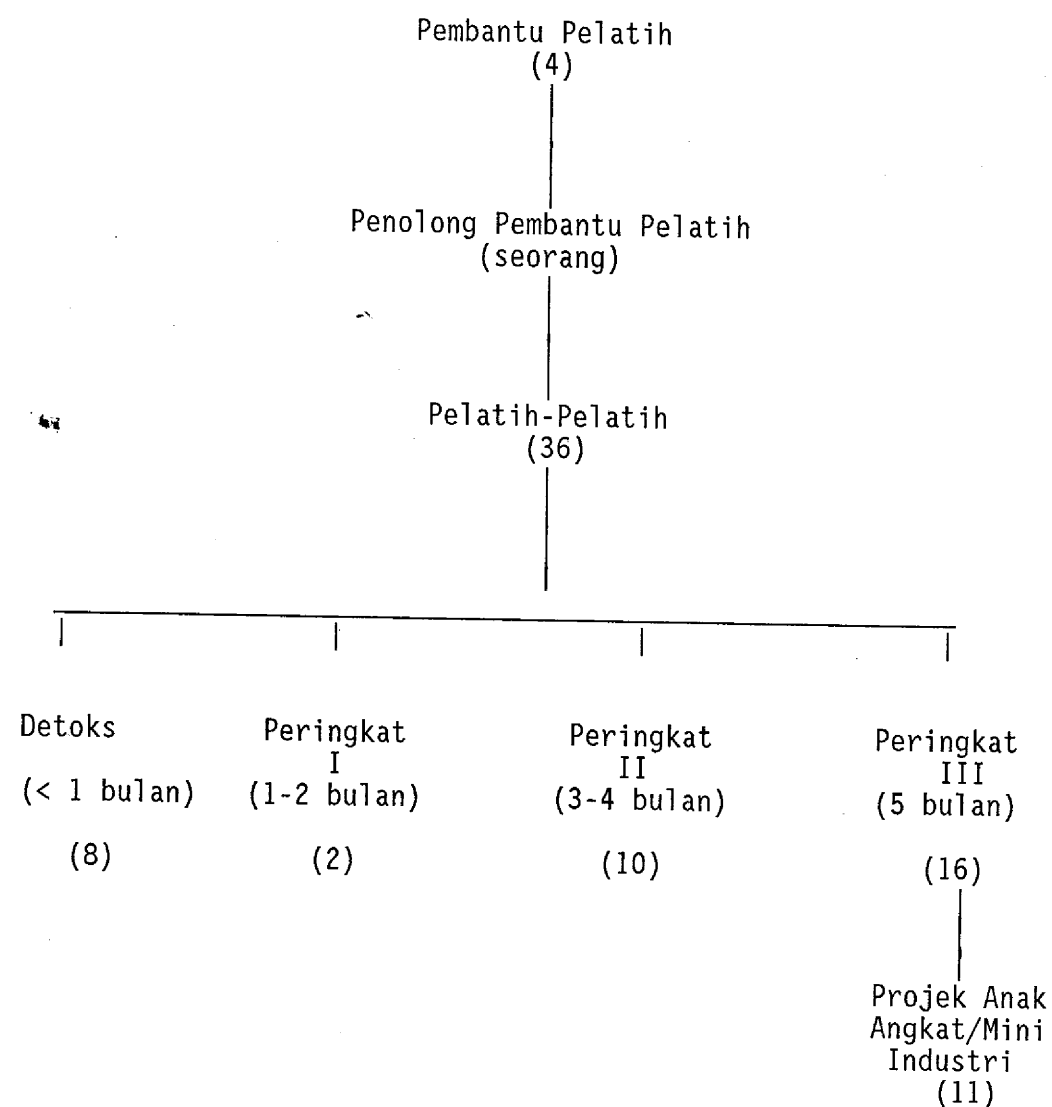
- 3.1 Menguruskan catuan makanan peserta dan membeli barang-barang keperluan di pasar.
- 3.2 Membantu menguruskan lawatan-lawatan rombongan pelawat.
- 3.3 Menyediakan data-data kes penagih yang berdaftar di seluruh Malaysia.
- 3.4 Menjalankan tugas-tugas lain menurut arahan dari pihak atasan.

4. Penyelia Bengkel Mini Industri

- 4.1 Mengendalikan kerja-kerja dalam bidang kimpalan di bengkel Mini Industri.
- 4.2 Menyelia peserta-peserta yang mengambil bahagian dalam rancangan Anak Angkat.
- 4.3 Mematuhi kepada segala peraturan yang dikeluarkan oleh Pengerusi Jawatankuasa Projek Anak Angkat Kem PEMADAM dan melaporkan kepada beliau sebarang masalah.

5. Pelatih-Pelatih (Peserta)

- 5.1 Mematuhi semua arahan dari Pengetua.
- 5.2 Membantu dalam tugas-tugas Pegawai-Pegawai Kem.
- 5.3 Membantu mengawasi peserta-peserta supaya menjalankan aktiviti dan melaporkan kepada Pengetua.
- 5.4 Membantu mengawasi keselamatan dan ketenteraman peserta.

CARTA ORGANISASI PESERTA-PESERTA
DI KEM PEMADAMMonograph Series

1. Navaratnam, V. and Spencer, C.P.; A Study on the Misuse of Drugs Among Secondary School Children In The States of Penang and Selangor; Centre For Policy Research, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Monograph Series No. 1. ISBN-967-9979-04-0 (1976).
2. Navaratnam, V.; Drug Abuse Among Malaysia Youths Originally Published as "A Study of The Misuse of Drugs Among Secondary School Children in the States of Penang and Selangor"; Selangor Anti-Dadah Committee, Revised Edition for Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Monograph Series No. 2. ISBN - 967-9979-02-4 (1981).
3. Navaratnam, V. Retka, R.L. and Hughes, P.H.; Opiate Consumption Pattern in Asia; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Monograph Series No. 3. (1981).
4. Choo Piang Fong, Maznah Ismail, Navaratnam, V. and Hoo See Kong.; A Survey of Drug Abuse Prevention Strategies Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Monograph Series No. 4 ISBN-0967-9979-12-1. (1985).
5. Foong Kin and Navaratnam, V.; Assessment of Drug Dependence in Malaysia - A Trend Analysis; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Monograph Series No. 5. ISBN-967-9979-14-8. (1987).
6. Foong Kin, Navaratnam, V.; Assessment of Drug Dependence in Malaysia - An Update Analysis 1985 and 1986; Centre for Drug Research, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Monograph Series No.6. ISBN - 967-9979-18-0.

Research Report

1. Navaratnam, V., Spencer, C.P. and Lee Boon Aun; A Study on the Misuse of Drugs Among Secondary School Children in the State of Kelantan; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Reports No. 1. ISBN-967-9979-03-2 (1978).
2. Heggenhougen, H.K. and Navaratnam, V.; A General Overview on the Practices Relating to the Traditional Treatment of Drug Dependence in Malaysia; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Reports No. 2. (1979).
3. Choo Phaik Yoong and Navaratnam, V.; A Comparative Analysis of the Psychological Profile of Drug Using And Non-Drug Using Population; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Reports No. 3. ISBN-967-9979-06-7. (1980).
4. Choo Phaik Yoong, and Navaratnam, V.; An Overview of Dadah Use in a High Risk Area - Rifle Range Flats; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Reports No. 4. ISBN-967-9979-05-9. (1980).
5. Navaratnam, V.; Impact of Scheduling Drugs Under the 1971 Convention on Psychotropic Substances - The Benzodiazepines Reappraised; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Reports No.5. ISBN-967-9979-00-8. (1982).
6. Rajananda, V., Nair, N.K. and Navaratnam, V.; A Study on Comparative Study of EMIT vs GC-VS, GC-MS In The Determination of Cannabis in Urine; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Reports No.6. (1983).
7. Navaratnam, V., and Rajananda, V.; An Evaluation Study of the Waters QA-1 Quality Analyser Liquid Chromatograph; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Reports No. 7. ISBN-967-9979-08-3. (1983).
8. Navaratnam, V. and Jeanette Jaya Chooi Gaik;; Impact of Scheduling Drugs Under the 1971 Convention on Psychotropic Substances - A Follow-Up Study; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang, Research Reports No.8. ISBN-967-9979-01-6. (1983).
9. Choo Piang Fong, Maznah Ismail, Navaratnam, V., in collaboration with Tunku Ismail Md. Jewa, Azizah Ahmad and Abdul Khalid Abdul Karim.; A Study Into Certain Aspects of Drug Education Programmes in Malaysian Schools; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang, Research Reports No. 9. ISBN-967-9979-07-05. (1983).
10. Khadijah Zon, Zuridah Ismail, Fatimah Ali, Kim Phaik Lah, Choo Piang Foong, Jeanette Jaya Chooi Gaik, and Navaratnam, V.; A Study of Opinions Regarding Selected Posters on Drug Education; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang, Research Reports No. 10. ISBN-967-9979-10-5. (1984).
11. Dittmar, M., Ratnasingam, M. and Navaratnam, V.; A Comparative Analysis of the Psychological Profile of Institutionalised Drug Using Population; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Reports No. 11. ISBN-967-9979-09-1. (1984).
12. Rajananda, V., Navaratnam, V., Nair, N.K.; Analytical Methods For The Identification And Confirmation of The Principal Cannabinoid Metabolite In Urine; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Reports No. 12 ISBN-967-9979-11-3. (1985)
13. Choo Piang Foong, Maznah Ismail, Navaratnam, V. and Hoo See Kong.; A Comparative Study of The Psychosocial Profile of Drug Using and Non-Drug Using School Children; Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Reports No. 13. ISBN-967-9979-13-X. (1986).
14. Foong Kin, Navaratnam, V.; P.C. Wong.; Women Involved In Drug Dependence In Malaysia - A Preliminary Study; Centre for Drug Research, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang; Research Report No. 14. ISBN-967-9979-18-0.

15. Kulalmoli S., Navaratnam V.; Laporan Awal Penilaian Keberkesanan Rancangan-Rancangan Seliaan Pemadam; Pusat Penyelidikan Dadah dan Ubat-Ubatan, Universiti Sains Malaysia; Pulau Pinang; Laporan Penyelidikan No. 15.
ISBN-967-9979-21-0

Other Publication

1. Navaratnam, V., and Spencer, C.P.; Drug Abuse in East Asia; Oxford University Press, Kuala Lumpur; Prepared for Drug Research Centre, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang. (1981).